20
2005

SUPER CD: ENCYKLOPEDIE PLANETA ZEMĚ

Dobrodružství poznání

www.ppk.cz

počítač pro každého

NA CD 10 HER ZDARMA

TICHÝ POČÍTAČ:
Jak se zbavit hluku (46)

Jak na fotky
z prázdnin
(50)

Hledáme
v internetu (38)

UŠETŘETE ZA PROGRAMY
Legální software zadarmo (14)

NÁVODY, TIPY, TRIKY
- Jak hledat v internetu
- Jak na poštu s programem Foxmail
- Seznam cédéček v MS Works
- Jak z fotky udělat vektorový obrázek
- Jak si usnadnit práci s internetem
- Jak zmenšit soubory s WinZipem

Cena: 55 Kč / 89 Sk
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 64 Sk

KŘÍŽOVKA O CENY: VYHRAJTE VÝUKOVÉ PROGRAMY

OBSAH

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

podzim je každoročně hlavní sezonou pro obchodníky všeho druhu, „počítačové“ firmy nevyjímaje. A není divu – všichni se těší na předvánoční trh, který tradičně vylepšuje obchodní bilanci celého roku. Vrcholem podzimního dění v oblasti počítačů je brněnský veletrh informačních a komunikačních technologií Invex. Ten je letos rozšířen o veletrh spotřební elektroniky a digitální zábavy Digitex. Pořadatelé tak reagují na prolínání výpočetní techniky a spotřební elektroniky (možná bych měl spíše napsat „pohlcování výpočetní techniky spotřební elektronikou“) a na trendy v oblasti domácí elektronické zábavy. Co vás tedy v Brně v týdnu od 24. do 27. října čeká? Za celodenní vstupné 200 Kč (studenti a důchodci platí polovic; v pondělí je odborný den a vstupné tento den činí 500 Kč) získáte spoustu zajímavých a nových informací z oboru a něco si také můžete na místě prakticky vyzkoušet. K hlavním tématům letos patří digitální fotografie, telefonování přes internet (VoIP), počítačové hry a bezpečnost. Nepůjde jen o expozice jednotlivých vystavovatelů, ale také o doprovodný program, složený z přednášek určených jak pro odborníky, tak pro širokou veřejnost. Více informací o veletrhu a jeho doprovodném programu najdete na internetových stránkách *www.bvv.cz/invex* a *www.bvv.cz/digitex*.

V rámci Invexu pořádá naše vydavatelství ve spolupráci s BVV už tradiční „antivirovou konferenci“. V několika přednáškových blocích vystoupí odborníci na antivirovou problematiku – těšit se můžete na světové odborníky ze společností AEC, Alwil, Eset a Grisoft. Ve svých přednáškách se budou věnovat především vývoji virů pro prostředí Windows, nevyžádané poště, mobilním virům, novinkám v oblasti antivirových programů, optimálním antivirovým řešením pro jednotlivce a pro malé firmy a přehledu a rozšíření virů v ČR a v SR. Zamyslí se také nad virovými hrozbami nejbližší budoucnosti.

Na rozdíl od předchozích ročníků letos tato konference proběhne v Business centru II (sál se nachází v prvním poschodí pavilonu E). Konference začíná ve středu 26. 10. 2005 v 9 hodin a její ukončení se plánuje na 13 hod., záleží však na délce a intenzitě diskuzí. Přijďte se podívat, jste srdečně zváni! Vstup na konferenci je zdarma.

Ivan Heisler, šéfredaktor

inzerce

CO NAJDETE NA CD?

Na cédéčku najdete plnou verzi skvělé multimediální encyklopedie „Dobrodružství poznání – planeta Země“, sbírku programů pro snadné vyhledávání na internetu, deset freewarových her a nechybí ani pravidelná rubrika Bezpečnost.

návody

Dobrodružství poznání
CD: obsah cd/bonus
návod: strana 22

Seznam Lištička 1.3
CD: obsah cd/internet
návod: strana 25

MSN Toolbar Suite 2.5
CD: obsah cd/internet
návod: strana 33

MSN Toolbar Suite 2.5

freeware

MSN Toolbar Suite je komplet programů a pomůcek pro vyhledávání na internetu a v souborech umístěných na lokálním pevném disku (vyhledává se v souborech DOC, XLS, TXT, HTML, ale také v Outlooku a v jiných). Kromě vyhledávacích funkcí je k dispozici též blokování reklamních oken a tzv. tabbed-browsing (prohlížení více stránek najednou).

rubrika na CD: obsah cd/internet

Dobrodružství poznání – planeta Země

plná verze

Na našich CD vám postupně přineseme všechny tři díly skvělé multimediální encyklopedie Dobrodružství poznání. Dnes na vás čeká první část, tedy „Dobrodružství poznání – planeta Země“, která vám pomůže pochopit záhady tajemného vesmíru, vznik planety Země, děje v atmosféře, význam životodárné vody apod.

rubrika na CD: obsah cd/bonus

Treasure Dive

freeware

Zajímavá arkáda odehrávající se pod hladinou moří a oceánů. V každém z levelů budete mít za úkol ponořit se do hlubin a pečlivě prohledávat dřevěné bedničky obsahující poklady. Samozřejmě na vás čeká celá řada nebezpečných podmořských živočichů. Důležité je také hlídat zásoby kyslíku, které můžete doplnit vyplaváním na hladinu.

rubrika na CD: obsah cd/hry

Google Toolbar for Firefox

freeware

Tento přídavný panel, určený pro prohlížeč Firefox, umožňuje rychlé hledání pomocí celosvětově oblíbeného vyhledávače Google. Můžete hledat v celém internetu nebo v rámci právě prohlížených stránek, lze také vyhledávat obrázky nebo zpravodajství. K dalším funkcím patří automatické vyplňování formulářů, kontrola pravopisu (čeština není bohužel dostupná) či překlad slov.

rubrika na CD: obsah cd/internet

Glest

freeware

Jedna z nejlepších strategických her v kategorii freeware. Ve hře Glest máte na výběr dvě rasy. Můžete si zvolit čaroděje disponující magickou silou nebo lidem se podobající, technologicky vyspělé jedince. S těmi pak postupujete jako v každé obyčejné strategii. Hlavní je výstavba vlastní základny, těžba surovin a samozřejmě boj.

rubrika na CD: obsah cd/hry

Microsoft Office Visio 2003

zdarma

Ve spolupráci se společností CoLin vám přinášíme podrobnou příručku seznamující s ovládáním programu Microsoft Office Visio 2003. Jde o program pro tvorbu nejrůznějších diagramů, organizačních schémat, plánů budov, bytů a kanceláří, plánů počítačových sítí apod. Příručka je ve formátu PDF (budete potřebovat program Adobe Reader).

rubrika na CD: obsah cd/ppk plus

BOJ O NÁSTUPCE DVD

Na začátku roku 2006 se očekává příchod nových mechanik a médií, které oproti technologii DVD nabídnou podstatně vyšší kapacitu pro uložení dat a tím také lepší možnosti využití, zejména pro zálohování dat v PC a také pro distribuci filmů ve vysoké kvalitě (tzv. HD TV). O nástupce DVD se přetahují dva formáty: Blu-ray a HD DVD. Zatímco jednovrstvá média DVD nabízejí kapacitu 4,7 GB a dvouvrstvá média až 8,5 GB, na jednovrstvý disk HD DVD se vejde 15 GB dat a na dvouvrstvý disk HD DVD pak 30 GB dat. Na disky Blu-ray se vejde dat ještě více: tento disk uchová v jedné vrstvě až 25 GB dat, ve dvou vrstvách pak 50 GB dat. Společnosti Intel a Microsoft se nyní přiklonily na stranu technologie HD DVD – ta má oproti technologii Blu-ray tu výhodu, že mechaniky HD DVD jsou zpětně kompatibilní i s médii DVD.

PŘENOSNÝ VIDEOPŘEHRÁVAČ

Společnost Archos představuje mobilní digitální videorekordér **Archos AV 700** o rozměrech 107 × 209 × 19 mm a o hmotnosti 590 gramů. Tento přístroj je vybaven širokoúhlým displejem s úhlopříčkou 7 palců (17,8 cm), zobrazujícím v rozlišení 480 × 234 bodů, a pevným diskem o kapacitě 40 GB nebo 100 GB. Na 100GB disk se vejde více než 400 hodin videa nebo až 250 filmů. Filmy lze sledovat buď na barevném displeji, či po připojení k TV na televizní obrazovce. Přístroj umožňuje nahrávat filmy nejenom z televize, ale i z videa či z DVD. Čas nahrávání lze naplánovat. Archos AV 700 přehrává i filmy ve formátu DivX a samozřejmostí je poslech hudby a prohlížení a zálohování fotografií. Snímky lze nahrávat přímo z fotoaparátu přes rozhraní USB 2.0. Přístroj se standardně dodává s dálkovým ovladačem, stereosluchátky, napájecím adaptérem a nabíječkou. O napájení se stará interní lithioiontový akumulátor, v přístroji jsou zabudovány dva reproduktory. Cena modelu se 100GB diskem je 29 990 Kč včetně DPH a cena modelu se 40GB diskem je 19 990 Kč včetně DPH.

http://www.topcd.cz

DOMÁCÍ MOBILNÍ FOTOTISKÁRNA

Fototiskárna **Epson PictureMate 100**, určená pro domácí tisk fotografií formátu 10 × 15 cm, se při tisku obejde bez počítače, a dokonce i bez napájení z elektrické sítě. Je totiž vybavena čtečkou paměťových karet SD, MMC, Memory Stick, CompactFlash, SmartMedia a xD Picture Card a lze k ní dokoupit lithioiontový akumulátor. Po vložení paměťové karty do tiskárny si snímky pro tisk vyberete pomocí 1,5palcového barevného LCD displeje. Snadnou přenosnost zajišťuje zabudované držadlo. S tiskárnou obdržíte balíček PicturePack, který obsahuje 135 listů fotopapíru Epson a odpovídající množství inkoustu. Pro připojení k počítači slouží rozhraní USB, přikoupit lze i adaptér Bluetooth, který uplatníte např. při tisku z mobilních telefonů s fotoaparátem. Doporučená cena je 4490 Kč s DPH, model s adaptérem Bluetooth stojí 5490 Kč s DPH.

http://www.epson.cz

NOTEBOOK S KAMEROU

Společnost AT Computers začala s dodávkami nového notebooku **Premio 3070N** na český a slovenský trh. Notebook nabízí bohatou multimediální a komunikační výbavu, a to včetně 1,3megapixelové kamery, umístěné ve víku displeje. 15palcový displej má vysoké rozlišení 1400 × 1050 obrazových bodů. Notebook nabízí i tlačítka pro přímé přehrávání CD, má TV výstup či port FireWire. Notebook Premio 3070N v konfiguraci s 1,73GHz procesorem Pentium M740, 512 MB paměti, 40GB pevným diskem, vypalovací DVD mechanikou, bezdrátovou síťovou kartou a OS Windows XP Home Edition pořídíte za cenu 33 088 Kč včetně DPH. K notebooku se dodávají i programy Spasitel pro automatické obnovení instalace, software Premio Network Nomad pro automatické přepínání síťových profilů či antivirový program AVG 7.0. Hmotnost notebooku je 2,8 kg, rozměry jsou 328 × 288 × 38 mm.

http://www.premionb.cz

PŘENOSNÝ PEVNÝ DISK

Společnost Diskus zařadila do nabídky přenosný pevný disk **Disk2Go Pocket**; pořídíte jej za 4673 Kč včetně DPH. Rozměry tohoto zařízení jsou 67,3 × 52 × 12,5 mm a hmotnost činí 60 gramů. Disk2Go Pocket poslouží pro přenos až 5 GB dat a k počítači se připojuje přes rychlé rozhraní USB 2.0. S operačními systémy Windows ME, 2000 a XP spolupracuje toto zařízení okamžitě bez nutnosti instalace ovladačů; pokud používáte OS Windows 98, nainstalujete příslušný ovladač, který lze stáhnout z internetové stránky www.disk2go.cz.

http://www.diskus.cz; www.disk2go.cz

info

Redakce PPK připravuje ve spolupráci s firmou UPC pravidelný pořad *S PPK na internet*. Tento pořad můžete sledovat na Info kanálu v síti kabelové televize UPC.

FOTOAPARÁT A VIDEOKAMERA V JEDNOM

Pořízení kvalitních fotografií i videozáznamu nabízí **Sony Cyber-shot M2**. Tento model bude na evropský trh uveden v listopadu 2005 za předpokládanou cenu 18 000 Kč. Cyber-shot M2 pořizuje snímky v rozlišení 5,1 megapixelu, má 2,5palcový LCD displej a objektiv s trojnásobným optickým zoomem (ekvivalent pro 35mm film je 38 – 114 mm). Pořízené záznamy se ukládají na paměťovou kartu Memory Stick PRO Duo. Z režimu fotoaparátu do režimu videokamery přecházíte stisknutím tlačítka. Pro záznam zvuku je zde stereomikrofon, v přístroji je zabudován i jeden reproduktor. Cyber-shot M2 podporuje také technologii PictBridge, která je standardem pro tištění na fototiskárnách. Volitelná stanice Cyber-shot Station umožňuje nabíjení přístroje a připojení k PC, k tiskárně nebo k televizi.

http://www.sony.cz; www.sony-europe.com

PLNĚ VYBAVENÉ TABLET PC

Společnost Acer představila novou řadu tablet PC **TravelMate C310** s otočným displejem. Model TravelMate C312Xmi stojí 53 538 Kč včetně DPH a obsahuje 1,7GHz procesor Pentium M 740, 512 MB paměti, 80GB pevný disk, 14,1palcový displej (zobrazuje v rozlišení 1024 × 768 bodů), grafickou kartu nVidia GeForce-Go6200 a ve výbavě nechybí ani DVD vypalovačka, bezdrátová síťová karta či technologie Bluetooth. Ve výbavě jsou i tři porty USB 2.0, videovýstup S-Video a port FireWire a dále čtečka paměťových karet MultiMediaCard (MMC), Secure Digital (SD), Memory Stick a Memory Stick PRO. Operační systém Windows XP Professional Tablet PC Edition (v anglické verzi) umožňuje vkládat data perem, a to prostřednictvím dotykového displeje. Ten lze otočit o 180° a sklopit na klávesnici.

http://www.acer.cz

FOTOGRAFIE FORMÁTU A4

Prostřednictvím nové tiskárny **Epson Stylus Photo R220** můžete tisknout fotografie na formát A4 i na potištitelná média CD či DVD. Tato tiskárna mísí barvy ze šesti inkoustových náplní a fotografie produkuje při rozlišení až 5760 × 1440 obrazových bodů. Při tisku fotografií tiskne tiskárna bez okrajů až do formátu A4 a fotografie o rozměrech 10 × 15 cm jsou podle údajů výrobce vyhotoveny za necelou minutu. S tiskárnou získáte i program Epson Creativity Suite, umožňující jednoduché zpracování, správu a tisk fotografií. Doporučená koncová cena tiskárny je stanovena na 2990 Kč včetně DPH.

http://www.epson.cz

BEZDRÁTOVÁ SLUCHÁTKA

Společnost OvisLink přináší na český trh bezdrátová sluchátka **BT-120HT**, která pro přenos zvuku používají technologii Bluetooth. Jejich cena je 2500 Kč včetně DPH a obsahují též zabudovaný mikrofon, takže je lze v kombinaci s mobilním telefonem zahrnujícím podporu pro technologii Bluetooth použít pro telefonování. S počítačem mohou tato sluchátka komunikovat pomocí adaptéru Bluetooth BT-120AD nebo BT-120ADS, pro zprovoznění s přehrávačem iPod lze použít adaptér BT-120IP. Dosah sluchátek je v otevřeném prostoru až 10 metrů.

http://www.ovislink.com.tw/BT-120HP.htm

POČET E-MAILOVÝCH SCHRÁNEK PŘEKONAL MILION

„Atlas – Bezpečný mail“ zaznamenal v posledních měsících velký nárůst počtu nových uživatelů. Tomu částečně napomohla migrace e-mailové služby PObox.sk pod křídla Atlasu. Celkový počet spravovaných e-mailových schránek nyní přesáhl milion. Miliontý uživatel získá slíbenou cenu. V srpnu byla úspěšně dokončena akvizice freemailové služby PObox.sk, kdy e-mailové schránky této služby byly převedeny na servery Atlasu. Současný celkový počet činí zhruba 1 012 500 schránek.

http://www.atlas.cz

NAVIGACE TOMTOM

Společnost Sunnysoft rozšiřuje svou nabídku navigačních systémů o řadu produktů TomTom. Silnou stránkou těchto navigačních systémů je jejich velká podrobnost a kvalitní mapová grafika. Mapové podklady jsou vhodné pro cestování po západní Evropě a České republice a obsahují tisíce bodů zájmu (parkoviště, čerpací stanice, restaurace, hotely atd.). Základním produktem nové nabídky Sunnysoftu je jednoúčelové zařízení „all-in-one“, nazvané TomTom Go. Toto zařízení obsahuje navigační software, mapy, GPS přijímač a držák do automobilu a baterie lze nabíjet prostřednictvím autonabíječky. TomTom Go umožňuje nastavit 2D nebo 3D pohled s denní a noční variantou. Druhým produktem je navigace pro kapesní počítače – TomTom Navigator 5. Tento navigační systém je plně kompatibilní se všemi kapesními počítači pracujícími s operačním systémem Windows Mobile nebo Palm OS. Balení obsahuje software s mapovými údaji pro danou zemi či region, GPS přijímač Bluetooth, držák do automobilu a autonabíječku pro kapesní počítač i pro GPS přijímač.

Třetím produktem je navigace pro mobily a smartphony – TomTom Mobile. Tento navigační software je určen pro mobilní telefony vybavené operačním systémem Symbian 60 nebo operačním systémem UIQ a pro smartphony s Microsoft Windows Mobile for Smartphone. Veškeré nabízené navigační systémy TomTom jsou vybaveny ovládáním a hlasovou navigací v českém jazyce.

http://www.sunnysoft.cz

NOVÉ ZABEZPEČENÍ POČÍTAČE

Společnost Symantec Corp. oznámila uvedení nejnovější řady zabezpečovacích řešení, která spotřebitelům nabízejí větší zabezpečení a ochranu dat a vyžadují méně zásahů ze strany uživatele. Produkty z této řady – Norton Internet Security 2006, Norton AntiVirus 2006 a Norton Personal Firewall 2006 – také poskytují více adaptivní a více přizpůsobenou obranu proti stávajícím a novým hrozbám. Novinkou je ovládací panel Norton Protection Centre. Ten oznamuje uživatelům, zda jejich počítač, data a aktivity on-line jsou bezpečné. Ovládací panel Norton Protection Center agreguje a sumarizuje informace, které uživatelé potřebují znát, a tím odstraňuje nejasnosti, se kterými se mnoho lidí setkává u jiných obdobných produktů. Aktualizace týkající se technologie a funkcí produktu budou uživatelé produktů Norton dostávat v průběhu celého roku, což pomůže zajistit včasnou ochranu před nejnovějšími bezpečnostními riziky.

http://www.symantec.cz

SEDM × TISÍC

Tato dvě čísla charakterizují web Paladix foto-on-line (www.paladix.cz). Jeho první nabídka informací pro všechny zájemce o fotografování se na internetu objevila před sedmi lety. V polovině září 2005 se na těchto internetových stránkách objevil už tisící článek a v něm jsou zváni všichni příznivci fotografie na fotografickou událost roku – na pražskou trojvýstavu Česká fotografie 20. století. Paladix foto-on-line nabízí na svých internetových stránkách nejen zmiňovanou tisícovku článků z teorie i praxe, recenze fotografické techniky, upoutávky na zajímavé výstavy či publikace, fotografické cestopisy a tipy na výlety, ale také bazar použité fototechniky, poradnu, fotografický rozcestník a přehled fotoakcí. Tisíce návštěvníků využívají i internetový obchod s širokou nabídkou fotopříslušenství a několika zajímavých služeb. Ostatně, při návštěvě stránek www.paladix.cz se můžete přesvědčit sami.

http://www.paladix.cz

UKÁZKOVÝ PROJEKT VEŘEJNÉ SPRÁVY

Portál veřejné správy www.portal.gov.cz postoupil do finále soutěže eEurope Awards for eGovernment – 2005, vypsané Evropským institutem veřejné správy, Evropskou komisí a Velkou Británií jako předsednickou zemí Evropské unie. Do soutěže se přihlásilo 235 projektů z 28 evropských zemí a do finále postoupilo 76 projektů, vybraných nezávislou komisí. Komise je všechny označila za Good Practice, ukázkový projekt elektronické veřejné správy.

http://www.portal.gov.cz

PROGRAMY ZADARMO

Kromě potřeby operačního systému – čili v našem a vašem případě Microsoft Windows – je dnes možné takřka každou běžnou počítačovou úlohu řešit pomocí softwaru, za který se nemusí platit, protože někdo byl tak hodný, že jej poskytl zdarma.

Na prohlížeče internetu zadarmo, poštovní programy zadarmo a všelijaké jiné bezplatné prohlížeče už jsme si dávno zvykli, proto je ani nebudeme uvádět. Představíme programy, které plní podobné úlohy jako ty programy, o nichž se dosud mnozí z vás domnívají, že je potřebují, i když se za ně musí (nebo má) zaplatit.

Přesto nikdo od vás za tyto programy žádné peníze nechce. Jak je to možné? Jsou obvykle výsledkem práce mnoha dobrovolníků; každý z nich vkládá svou trošku času a umu a ví, že svou dovedností nejen přispívá k tomu, aby jeho oblíbený program lépe plnil to, co od něj očekává, ale že zároveň bude moci zdarma využít mnohé jiné programy, na kterých pracovali zase jiní lidé.

Na poli tvorby a využívání softwaru kupodivu tvoří tisíce a tisíce programátorů a uživatelů jednu světovou komunitu a neúčtují si navzájem žádné peníze. Toto hnutí je dnes tak silné, že z něj mnohé softwarové firmy mají obavy, Microsoft nevyjímaje. Škoda že housky v obchodě zatím zadarmo nedostanete...

Naše shrnutí nemůže být vyčerpávající; uvedeme pouze několik základních oblastí a u nich stručně představíme oblíbené bezplatné alternativy k programům placeným.

KANCELÁŘSKÉ PROGRAMY

Nejznámější bezplatnou náhradou komerčního kancelářského balíku, jakým je – dnes už téměř výhradně – Microsoft Office, je **OpenOffice**. OpenOffice dnes tvoří vyspělé a schopné aplikace, jež jsou k dispozici také česky (*www.openoffice.cz*).

Něco však balíku OpenOffice upřít musíme – je to *kompatibilita* čili *slučitelnost* s Microsoft Office. Možná jste se s tvrzením, že OpenOffice je kompatibilní s Microsoft Office, už setkali a možná se s ním ještě mnohokrát setkáte; tak či tak, je to povídačka!

OpenOffice *umí* načíst soubor ve formátu Wordu nebo Excelu (a dalších programů), ale ne dokonale. Není to jeho chyba, tyto formáty jsou *proprietární* (čili neveřejné) a jen v Microsoftu znají jejich přesnou a úplnou skladbu – je to obchodní záměr; žádný konkurenční program neimportuje proprietární formáty Microsoftu dokonale, ať už je placený, nebo bezplatný, a tak ani u OpenOffice to není známka horší kvality.

Můžete takový soubor otevřít, zkontrolovat jej, případně opravit, co je třeba, uložit jej ve vlastním formátu OpenOffice a dále s ním pracovat. Ale nečekejte, že jeden a týž soubor budete střídavě upravovat jednou v OpenOffice a jednou v Microsoft Office a že přitom nenastanou žádné problémy. Nastanou.

Jako vhodný doplněk k OpenOffice se tak hodí bezplatné *prohlížeče* formátů Word a Excel (lze je stáhnout z webu Microsoftu), abyste mohli porovnat, zda se import do OpenOffice zdařil.

Zajímavou vlastností programů OpenOffice je, že umějí vytvářet soubory PDF.

SOFTWARE ZDARMA

Ač je to s podivem, takřka na každou běžnou počítačovou úlohu existuje vedle placeného softwaru také alternativa zdarma.

Nebudeme vám doporučovat *operační systém* poskytovaný zdarma; možná jste už mnohokrát slyšeli například o **Linuxu**, ale jeho údržba, zejména neplacených distribucí, dosud vyžaduje schopnosti *počítačového správce*, zatímco Windows jsou prostě celá navržena tak, aby se *nějak* udržovala především sama, bez nezbytnosti zásahu odborného uživatele. (Jestliže vám to vadí, pak patrně *jste* vhodným kandidátem na vyzkoušení Linuxu...)

S trochou skromnosti však Windows mohou být (až na malé výjimky) posledním softwarem, za který zaplatíte. Onou výjimkou je například softwarový dekodér pro přehrávání filmů z DVD – ten z licenčních důvodů nemůže být bezplatný (stojí kolem 15 dolarů).

Přehled programů podle úloh

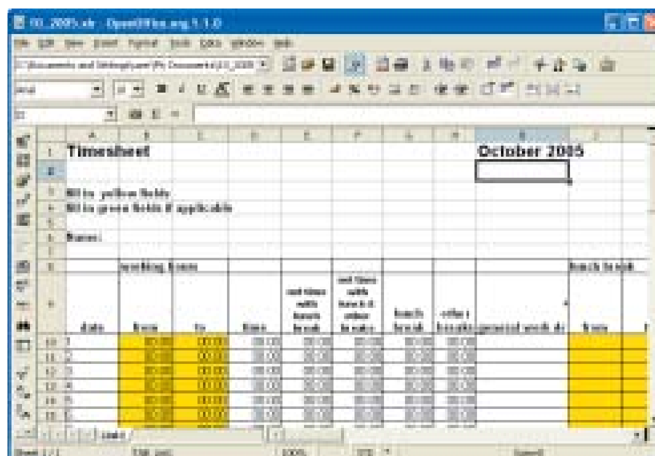
kancelářský balík – OpenOffice, *www.openoffice.cz*; česky
grafický editor – GIMP, *www.gimp.cz*; česky
malování – Pixia, *park18.wakwak.com/~pixia/*; anglicky
vektorový editor – Inkscape, *www.inkscape.org*; česky
fotoalbum – Picasa, *picasa.google.com*; anglicky
střih videa – Windows Movie Maker, součástí Windows XP SP2; česky
tvorba webu – Nvu, *www.nvu.com*; anglicky
vypalování – DeepBurner Free, *www.deepburner.com*; česky

GRAFICKÝ EDITOR – PROGRAM NA ÚPRAVU OBRÁZKŮ

Nepsaným standardem pro úpravu bitmapové grafiky je mezi placenými programy Adobe Photoshop. Uznávanou bezplatnou alternativou je program **GIMP** (GNU Image Manipulation Program).

Částečně z licenčních důvodů má GIMP omezenější správu barev a podpora barevného prostoru CMYK (důležitého pro profesionální tisk) je zatím pouze experimentální.

GIMP nebyl původně napsán pro Windows, ale byl na Windows přenesen. Může tak na uživatele působit trochu nezvykle – jeho rozhraní se totiž skládá z více samostatných oken.

OpenOffice: Tabulkový kalkulátor, který je součástí OpenOffice, se používá skoro stejně dobře jako Excel.

info

VYZNEJTE SE V LICENCÍCH

Software je, coby výsledek tvůrčí duševní práce, chráněn autorským právem. Autor softwaru jej tedy poskytuje pod nějakou *licencí*; pro ty se ustálily určité, zpravidla anglické neformální názvy:

Freeware

Takto se dnes označuje velká část softwaru zdarma. Pod pojmem *freeware* obvykle rozumíme software, k němuž si autor vyhrazuje veškerá práva, avšak za jehož užívání nevyžaduje platbu. U některých programů je použití zdarma omezeno pouze pro osobní, nekomerční účely.

Public domain

Tento pojem byl dříve častý a dnes již téměř vymizel; dílo, které je v *public domain*, je česky dílo *volné*. Autoři softwaru brzy od této distribuce zcela bez licence upustili, protože dílo volné mohl kdokoli upravit a následně si přivlastnit výsledek.

Shareware

Programy dnes označované jako *shareware* už můžeme zařadit mezi programy placené, ježto se od demoverzí komerčních programů nijak principiálně neliší, často ani způsobem distribuce. (Dříve se jako *shareware* označoval software, který jste mohli volně používat, ale v jehož případě vás autor vyzýval k dobrovolnému příspěvku.)

Komerční software

Licence k užití komerčního softwaru se poskytuje za úhradu. Zejména díky internetu si však některý komerční software můžete (zpravidla po omezenou dobu) vyzkoušet ještě dříve, než za něj zaplatíte. Často se používá lhůta třiceti dní.

Tyto omezené verze se někdy označují jako *demoware* (zpravidla *funkčně* omezená, *demonstrační* verze) či *trialware* (verze na zkoušku, plně funkční, ale po omezenou dobu).

Open-source (free software)

Software chráněný přísnou licencí, ovšem přísnou na toho, kdo by si chtěl práva k tomuto softwaru přivlastnit na úkor ostatních. Licence *otevřeného softwaru* zaručuje *každému* právo tento software nejen používat, ale i libovolně upravovat.

Tyto silné záruky pak motivují davy dobrovolných programátorů, aby ve svém volném čase přispívali k rozvoji otevřeného softwaru, neboť se o osud výsledků své zdarma poskytnuté práce nemusí obávat. Nejznámější licence tohoto typu je GNU GPL.

Automatickou instalaci pro Windows lze stáhnout z anglických stránek *gimp-win.sourceforge.net*; můžete se také obrátit na plně české stránky *www.gimp.cz*.

Nezapomeňte si však nejprve ze stejných stránek stáhnout a nainstalovat knihovnu GTK+, kterou GIMP potřebuje ke své práci.

Na konci instalace knihovny GTK+ zatrhněte volbu „Choose language ... now“ – to vám umožní ještě při instalaci vybrat jazyk rozhraní; v dlouhém seznamu je také čeština. První volba je pro současného uživatele, druhá slouží jako výchozí volba pro ostatní uživatele počítače. Po této volbě instalace tiše skončí a můžete nainstalovat sám GIMP. Při prvním spuštění GIMP očekávejte ještě „uživatelskou instalaci“ čili první nastavení programu; tato fáze už nejspíše proběhne česky.

Úprava obrázků je poměrně náročná na výkon a zdroje počítače. Měli byste mít nejméně 128 MB paměti, ale raději více. Ač by GIMP měl běhat na všech Windows od verze 98 výše, vhodné pro jeho provoz jsou spíše Windows řady NT, tedy Windows NT4, 2000 či XP.

MALOVACÍ PROGRAM

V GIMP lze v omezené míře také malovat, existují však programy, které byly od počátku navrženy především pro malování.

Pixia

Pixia je (vedle japonštiny) k dispozici v angličtině a několika dalších jazycích, nikoli však česky. Verze v těchto jazycích můžete stáhnout z webu *park18.wakwak.com/~pixia/*.

V programu Pixia můžete tvořit obrázky až do velikosti 10 240 × 10 240 pixelů, pokud vám na to stačí paměť. Program podporuje

OEM SOFTWARE

Zkratka *OEM* znamená *Original Equipment Manufacturer* – míní se tím výrobce nějakého hardwaru, ať už celého počítače, nějakého jeho komponentu, anebo vnějšího přídavného zařízení.

Software, který dostanete k počítači nebo jinému zařízení *přibalen*, se obvykle označuje jako *OEM software*, jelikož jej doprovází zvláštní, tzv. OEM licence – ta zpravidla stanovuje dvě podmínky, kterými se odlišuje od licence vydané ke komerčnímu programu zakoupenému zvlášť: První podmínka stanoví, že s žádostí o podporu se nemáte právo obracet k výrobci softwaru a povinnost poskytnout podporu leží na výrobci či dodavateli zařízení; výrobce softwaru se tím vyhýbá předpokládaným nákladům na podporu. Tato podmínka je však v praxi bezzubá, neboť například na telefonní linku podpory byste se tak či onak obrátili jen málokdy – zvláště nachází-li se její pracoviště v jiné zemi; podpora formou webových stránek a softwaru ke stažení pak v zásadě bývá dostupná *všem uživatelům softwaru bez rozdílu*.

Druhá podmínka stanovuje, že software smíte používat pouze ve spojení se zařízením, ke kterému jste ho dostali jako příslušenství. Licenci k OEM softwaru nemůžete převést na jiného uživatele, aniž byste mu nepředali také zmíněné zařízení, ani si nesmíte OEM software ponechat (respektive ztrácíte licenci k jeho užívání), jestliže převedete vlastnictví zařízení na někoho jiného – podle práva vlastně *musíte* předat nabyvateli spolu se zařízením také OEM software, který k němu patří.

Je zřejmé, že tyto licenční podmínky nijak neomezují funkčnost softwaru – jeho užitečnost pro uživatele. Je-li ta oproti „plné" verzi přesto omezena, bude to vyjádřeno přímo v názvu softwaru, zpravidla na konci, například písmeny *LE*, znamenajícími *light edition* („odlehčené vydání"). Odlehčená verze obvykle poskytuje nezbytnou základní funkčnost, zatímco plná verze, za niž byste museli připlatit, je rozšířena o funkce pokročilejší či speciálnější.

Význam OEM softwaru spočívá především v tom, že vás vyjde nesmírně levně. Cenu kupovaného zařízení zvyšuje jen málo, ježto je k němu přibalován ve velkém a výrobce softwaru si tak vlastně zajišťuje širší přítomnost na trhu.

Mnozí prodejci nabízejí OEM software ve svých ceních samostatně – a ceny jsou velmi lákavé, ve srovnání s plnými licencemi, avšak můžete se setkat s tím, že prodejce bude nabízený OEM software ochoten prodat jen spolu s nějakým hardwarem, aby vyhověl liteře licenčního ujednání.

vrstvy. Umí pracovat se skenery a podporuje tablety (tablet je podložka s elektronickým perem, která reaguje také na sílu přítlaku; používá se namísto myši).

KRESLICÍ PROGRAMY – EDITORY VEKTOROVÉ GRAFIKY

Jednoduché kreslení nabízí aplikace Draw z balíku OpenOffice; jestliže se vám zamlouvá bitmapový editor GIMP, můžeme vám doporučit, abyste vyzkoušeli podobně navržený vektorový editor **Sodipodi** (*sodipodi.sourceforge.net*) nebo jeho odnož, tedy program **Inkscape** (*www.inkscape.org*), jehož podpora formátu SVG (Scalable Vector Graphics) by měla být úplnější.

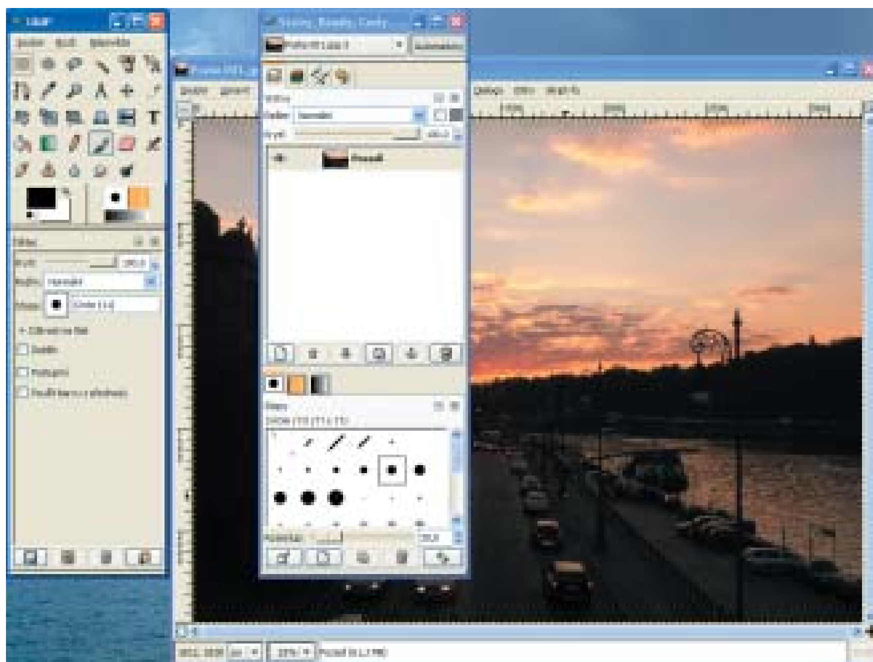
Inkscape

Na stránce *download* najděte Windows a „.exe installer" čili instalační program pro Windows. Instalace proběhne bez problémů a program komunikuje česky. Inkscape vedle křivek a objektů umí také na křivky nanášet tahy štětcem či jinými nástroji.

Microsoft Expression

Microsoft v roce 2003 zakoupil firmu Creature House, která vyvinula vektorový malovací program Expression – program, jehož hlavním smyslem je, že počítačem generované tahy štětcem či jinými výtvarnými nástroji nanáší na křivky definované uživatelem.

Microsoft pokračoval ve vývoji programu a rozštěpil jej na tři větve, s nimiž se můžete seznámit na adrese *www.microsoft.com/products/expression*. K volnému stažení je nyní jako „community preview" (čili předběžná verze) nabízen program pod kódovým označením „Acrylic". Má prý setřít rozdíl mezi bitmapovou a vektorovou editací. Abyste si ho mohli stáhnout, musíte se však

GIMP: Rozhraní programu GIMP je tvořeno různými samostatnými okny a s tím může mít uživatel Windows, který používá jen jeden monitor, poněkud potíže; lze si nicméně částečně pomoci různými rozšířeními (kdo například používá ke svému grafickému adaptéru *nVidia* rozšíření *nView*, může libovolnému oknu nakázat, aby zůstávalo vždy navrchu...).

zaregistrovat a soubor ke stažení má přes 80 MB. Lze očekávat, že tento program jednou přestane být zdarma...

FOTOALBUM A ÚPRAVA FOTOGRAFIÍ

Program **Picasa** (*www.picasa.com* nebo *picasa.google.com*) patří do kategorie programů, jejichž hlavním účelem je pomoci vám vyznat se ve velkém množství digitálních fotografií uložených na vašem pevném disku a umožnit vám uspořádat je do fotoalb.

Je zvykem, že programy tohoto typu zároveň nabízejí základní nástroje pro úpravu fotografií; nejsou sice tak mocné a všestranné jako nástroje grafického editoru, ale zato nevyžadují od uživatele téměř žádnou zvláštní dovednost – uplatníte zkrátka určitý efekt a buďto se vám výsledek zamlouvá, nebo ne.

Přímo z programu můžete fotografie sdílet přes internet, tisknout je či archivovat na CD či DVD, včetně vytvoření samočinné prezentace.

EDITACE (STŘIH) VIDEA

Video lze nyní snadno editovat pomocí programu **Windows Movie Maker**, který je součástí Windows XP Service Pack 2. Tento program jsme podrobně představili jako hlavní téma čísla 16/2005. Načtené video sám rozdělí na jednotlivé „klipy“ (záběry) a umožňuje poskládat z nich scénář výsledného filmu.

TVORBA WEBU

V poslední době si stále větší uznání získává program **Nvu** [en vjú] (*www.nvu.com*). Jde o kompletní nástroj na tvorbu webových stránek; může posloužit jako alternativa ke komerčním programům Frontpage anebo Dreamweaver. (Základní návod jsme zveřejnili na stranách 21–22 v čísle 15/2005.)

VYPALOVACÍ PROGRAMY

Z vícero bezplatných vypalovacích programů jmenujme **DeepBurner Free** (*www.deepburner.com*), jejž vám také občas přinášíme na CD. Pravda, oproti placenému DeepBurner Pro má jistá omezení, ale na běžné úlohy postačuje.

Pixia: Na obrázku je jednoduchá původní malba mořského příboje (od Stephena Caina), vytvořená pomocí programu Pixia; nejde o přemalovanou či upravenou fotografii!

Bez vypalovacího programu však budete jen v případě, že jste zakoupili vypalovačku zcela bez softwaru. Také je možné, že jste spolu s vypalovačkou získali jen příliš omezený software, jako je obvykle Nero Express.

V průběhu instalace programu DeepBurner Free je možno zvolit rozhraní v českém jazyce.

JAK HLEDAT BEZPLATNÉ PROGRAMY

Sháníte program na nějakou úlohu a nejlépe by bylo, kdyby byl zadarmo; pak jsou v zásadě dvě možnosti: hledat v kolekcích nebo hledat fulltextem v internetu.

Kolekce programů ke stažení

K nejpoužívanějším českým kolekcím programů ke stažení patří *slunecnice.cz* a *stahuj.cz*. Můžete také zkusit *instaluj.cz* nebo *studna.cz*. Zdaleka ne všechny programy, které zde najdete, jsou plně zdarma. Na serveru *instaluj.cz* lze výpis programů omezit podle licence na ty, které opravdu zdarma jsou (a ne jen „zdarma k vyzkoušení").

Nebojíte-li se angličtiny, zkuste *Download.com*; zvolíte-li nenápadný odkaz ADVANCED SEARCH, dostanete se na formulář, ve kterém ještě před začátkem hledání lze omezit výsledky jen na ty programy, které jsou „*free*".

Pak se můžete plně soustředit na prohlížení popisů jen těch programů, které opravdu nestojí nic, a vyhnete se přemýšlení o programech, které jsou *sharewarem* nebo zkušebními verzemi a u kterých byste museli později řešit, jak zajistit pokračování jejich plné funkčnosti.

Hledání ve fulltextu

Dokážete-li správně formulovat dotaz, může to být mnohem rychlejší způsob, jak najít program, který potřebujete (více o vyhledávání na internetu na straně 38). Řekněme, že hledáte program na vypalování CD a DVD. Možný dotaz tedy může znít: *vypalovací program CD DVD zdarma*.

Ovládáte-li angličtinu, můžete použít Google a zadat: *free CD DVD burning program*. Google vám ihned vypíše domovské stránky vypalovacích programů. Protože tyto stránky nebývají česky, dotaz na český vyhledávač (nebo na Google nastavený do češtiny) vypíše především české stránky s odkazy na vypalovací software poskytovaný zdarma.

JAK VYBAVOVAT POČÍTAČ SOFTWAREM

Počítač bez softwaru je „mrtvý", teprve software jej „oživuje", teprve díky softwaru počítač „něco dělá", a proto jej softwarem vybavujeme. Lze v tom však vysledovat dva základní přístupy.

Přístup první: Čím víc softwaru, tím lépe

Tento přístup je podporován skutečností, že software lze – ať už je to správné, či nikoli – kopírovat, a tedy používat *neoprávněně*, bez zaplacení za jeho užívání. To běžného uživatele svádí k tomu, aby na svůj pevný disk nainstaloval, zhruba shrnuto, co nejvíce co nejdražšího a nejdokonalejšího softwaru.

Následky tohoto přístupu se projeví postupně a pokradmu. Nad tím nejviditelnějším – zaplněným diskem – můžete snadno mávnout rukou, vždyť disky jsou dnes tak levné...

Některý software si instaluje stále běžící součásti, i to se však dá do určité míry „ukočírovat" (stručně jsme se o tom zmínili v článku *Jak udržet Windows „fit"* v čísle 18/2005).

Hlavní problém spočívá v tom, že čím více máte na počítači softwaru, tím spíše se s žádným nainstalovaným programem nenaučíte pracovat pořádně. Ani do tohoto učení asi nebudete mít mnoho chuti, protože člověk si zpravidla neváží toho, co ho nic nestálo, a proč byste měli investovat úsilí do osvojení ovládání mnoha komplexních a objemných, leč pro vás bezcenných programů...?

Inkscape: S tímto editorem vektorové grafiky se dorozumíte česky.

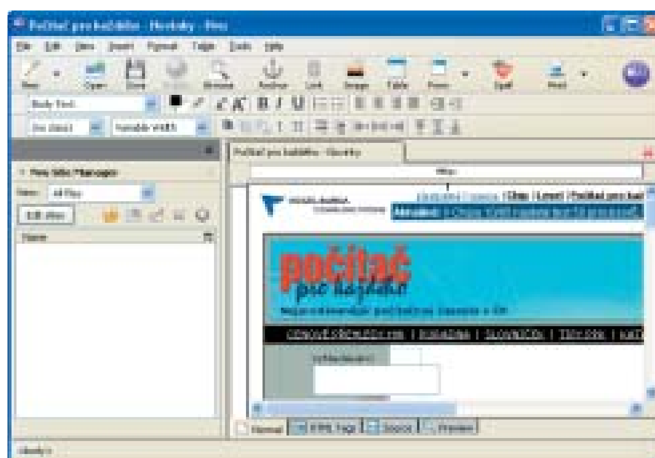
Hrozí tak, že nakonec skončíte jako sběratelé dokonalého softwaru a jeho stále nových verzí, ale s žádným nebudete umět pracovat pořádně. Kromě toho je používání programů „návykové". Většina uživatelů drahých, velkých a komerčních programů využívá jen malou část jejich funkcí – zpravidla ty nejzákladnější, jakmile si však jednou navyknete, že například *nemůžete být bez Wordu*, pak už jste obvykle „chyceni" – a až jednou tento software nebudete moci „zkopírovat", budete nakonec muset *zaplatit* za to, že jste si na něj zvykli...

Přístup druhý: Jen to, co opravdu potřebujete

Zdánlivě se tímto přístupem ochuzujete o skvělé možnosti mnoha úžasných programů, avšak zkušenosti naznačují, že jde o přístup z hlediska využívání počítače a osvojování vhodných dovedností efektivnější. Shrňme si ho do několika zásad:

- Neinstalujte nový software speciálně kvůli potřebě, která vyvstává jen občas a okrajově a kterou jste schopni pokrýt softwarem už nainstalovaným – i třeba nějakou doplňkovou funkcí; využívejte co nejvíce funkce těch programů, které na počítači již máte.
- Neshánějte se po nové (větší a na počítač náročnější) verzi programu jen proto, že existuje, když stará verze dělá ještě vše, co potřebujete a jak to potřebujete. Uvědomte si také, že ne vše se v nové verzi muselo změnit z vašeho hlediska k lepšímu!
- Jestliže nejste za software pro určitou úlohu ochotni zaplatit, zkuste raději bezplatnou (anebo alespoň levnější) alternativu – nestanete se závislí na softwaru, jehož cena *podle vašeho mínění* neodpovídá jeho užitečnosti pro vás.
- Využívejte OEM software, který již máte, a při koupi nového zařízení věnujte pozornost i k němu přibalenému OEM softwaru – může to být výhodné.

–mjs

Nvu: Program Nvu nabízí tvorbu webových stránek metodou „co vidíš, to dostaneš"; záložkami naspodu však lze zvolit i jiná zobrazení, včetně zdrojového kódu HTML.

VELKÝ VÝKON, VÝDRŽ I VÝBAVA

V minulém vydání PPK vyšel test levných notebooků s cenou do 25 000 Kč. Jejich výkon i výbava jsou na velmi dobré úrovni, ale jsou uživatelé, kteří od přenosného počítače očekávají více. Musí být však ochotni „trochu" si připlatit.

Za 59 429 Kč s DPH pořídíte notebook FSC Lifebook C1320, který jsme do testu obdrželi v konfiguraci s 2GHz procesorem Pentium M 760, s 1024 MB operační paměti, s 80GB pevným diskem a s vypalovací DVD mechanikou. O zpracování grafiky se stará čipová sada Intel 915GM, která výsledný obraz „posílá" na širokoúhlý 15,4palcový displej, jenž zobrazuje v rozlišení 1280 × 800 obrazových bodů. Již z uvedené konfigurace je zřejmé, že se jedná o velmi dobře výkonnostně disponovaný přenosný počítač; kdyby obsahoval grafickou kartu pro rychlejší zpracování obrazových dat, byl by vhodný i pro hraní her.

VÝBORNÁ VÝBAVA

Ve výbavě notebooku je všechno, co si můžete přát. Kromě již zmíněné DVD vypalovačky NEC, která je vyjímatelná i za provozu notebooku (nahradit ji lze přídavným pevným diskem, druhým akumulátorem či disketovou mechanikou), notebook nabízí výstup S-Video pro propojení s televizorem, port FireWire pro připojení digitální videokamery, je zde i bezdrátová síťová karta a testovaný model byl také připraven pro komunikaci se zařízeními vybavenými bezdrátovou technologií Bluetooth, jako jsou např. mobilní telefony či osobní organizéry (PDA).

V zadní části notebooku je situován sériový port, port VGA pro připojení externího monitoru, paralelní port, tři porty USB a jsou zde zdířky pro připojení kabelů k internímu modemu a počítačové síti. V tomto dlouhém výčtu nesmíme opomenout ani čtečku paměťových karet MMC a SD.

V rozích nad klávesnicí jsou umístěny reproduktory, mezi nimiž se nachází úzký ČB displej, informující pomocí piktogramů o stavu akumulátoru, o založení CD či DVD disku v optické mechanice, o aktivitě pevného disku apod. Je zde i pět tlačítek, která slouží pro ovládání přehrávání zvukových CD nebo pro spouštění často používaných aplikací, jako je internetový prohlížeč a program pro elektronickou poštu. U dvou tlačítek lze navolit spouštěný program podle svého.

Klávesnice nevyužívá velké šířky notebooku – do okrajů notebooku jsou k okrajům klávesnice 4 cm. Rozmístění kláves je obdobné jako u stolní klávesnice, potěší například velká klávesa Enter, naopak malé jsou klávesy směrové. Pohyb kurzoru se ovládá prostřednictvím touchpadu.

FSC LIFEBOOK C1320 — info

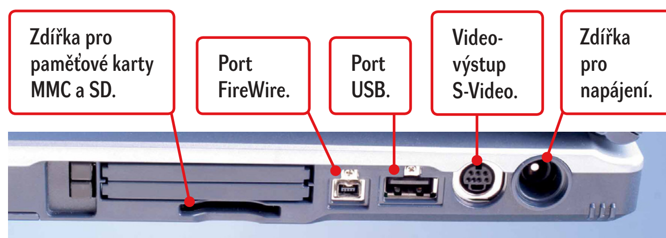
Cena včetně DPH: 59 429 Kč.
Poskytl: Fujitsu Siemens Computers, s. r. o.
Procesor: Pentium M 760 (2 GHz).
Operační paměť: 1024 MB.
Pevný disk: Fujitsu, 80 GB.
Grafický čip: Intel 915GM.
Optická mechanika: DVD vypalovačka NEC ND-6500A.
Displej: 15,4" (1280 × 800 bodů).
Akumulátor: lithioiontový (5200 mAh).
Operační systém: Windows XP Professional.
Rozměry notebooku: 359 × 274 × 38 mm.
Hmotnost notebooku: 2946 g.
Hmotnost napájecího adaptéru: 309 g.
Záruka: 2 roky.
www.fujitsu-siemens.cz

 výdrž při provozu na akumulátor, výkon v kancelářských testech, výbava notebooku

 vyšší cena

VÝKON V TESTECH

Naměřené výsledky tohoto notebooku jsme porovnali s nejlepšími výsledky, které jsme zjistili při testu levných notebooků zařazeném do minulého vydání PPK. Z připojených grafů vidíte, že výkon více než dvakrát dražšího notebooku Lifebook C1320 je podle očekávání ve všech ohledech vyšší – díky výkonnějšímu procesoru, větší operační paměti a použité moderní čipové sadě je tento notebook o poznání výkonnější v aplikačním testu SYSmark 2004, v herních testech (zastupuje je 3D Mark 2001)

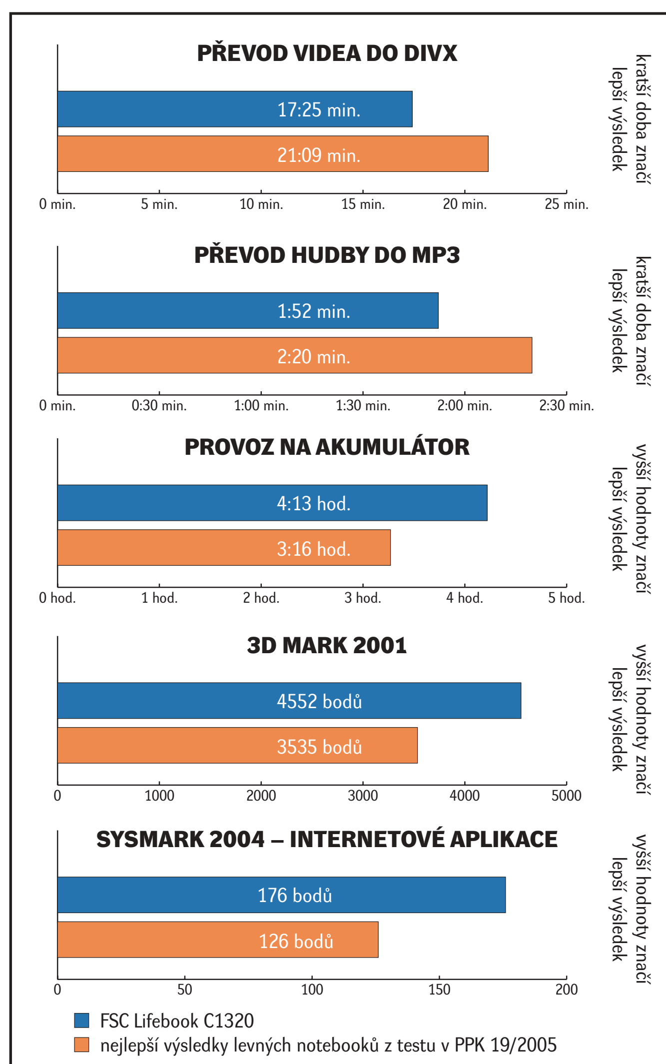
i při testech komprimace hudby do formátu MP3 či při kódování videa do formátu DivX. Výborně si Lifebook C1320 vedl i v testu výdrže při napájení z akumulátoru – ten díky své kapacitě 5200 mAh vydržel v našich testech napájet notebook po dobu čtyř hodin a třinácti minut.

STOJÍ TO ZA TY PENÍZE?

Notebook pracuje pod operačním systémem Windows XP Professional a u testovaného modelu byl na disku nainstalován i program WinDVD pro přehrávání filmových DVD titulů a program Nero 6 pro vypalování dat na CD a na DVD.

Notebook FSC Lifebook C1320 potěší výbornou výbavou, ke které bude mít málokdo nějaké námitky. Výborná je také výdrž při napájení z akumulátoru. Při větších rozměrech notebooku (daných širokoúhlým displejem) se musí počítat i s nadprůměrnou hmotností – samotný přenosný počítač váží 2,9 kg a napájecí adaptér má hmotnost 309 g. Cena necelých 60 000 Kč však bude pro většinu domácích uživatelů vysoká, neboť s velmi dobrou výbavou i výkonem lze v současné době pořídit i notebook v cenové kategorii do 25 000 Kč.

–mse

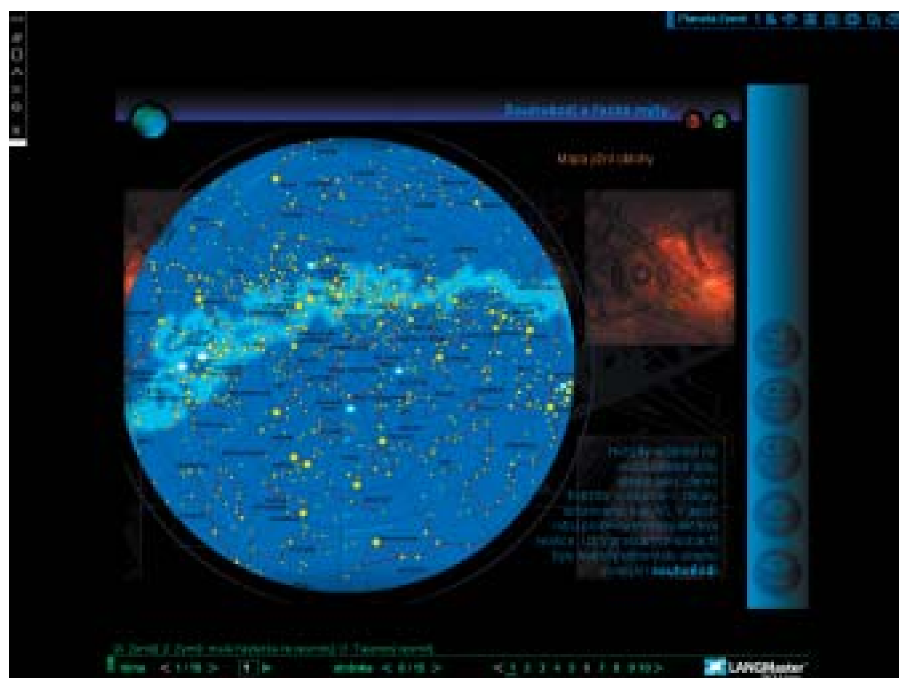
DOBRODRUŽSTVÍ POZNÁNÍ – PLANETA ZEMĚ

Na cédéčku (v rubrice Bonus) najdete první část skvělé multimediální encyklopedie Dobrodružství poznání. Pojďme si ji stručně představit.

První „krabici" s lákavým názvem Dobrodružství poznání představila firma LANGMaster v roce 2001 jako pilotní projekt řady multimediálních titulů pro podporu výuky (příhodně nazvaný Škola hrou). Vzhledem ke svému, do té doby netradičně prezentovanému obsahu zajímavých informací o planetě Zemi, člověku i technickém pohledu na svět kolem nás i díky příznivé ceně se tento titul stal jedním z nejvyhledávanějších na našem trhu. Kromě uznání od veřejnosti se encyklopedii Dobrodružství poznání dostalo i řady ocenění z řad odborníků – získala např. cenu Best Czech Multimedia 2001 za nejlepší české multimediální dílo v kategorii vzdělávacích programů, cenu Academia filmu Olomouc 2002 a samozřejmě nechyběla ani ocenění našeho vydavatelství Vogel Burda Communications – Tip PPK a Chip Tip.

Jsme proto rádi, že vám ve spolupráci s firmou LANGMaster můžeme také v našem časopise postupně nabídnout plnou verzi těchto atraktivních CD-ROM. Jako první to bude část zabývající se planetou Zemí, v příštích číslech PPK budou následovat části věnující se člověku jako takovému (PPK CD 22/2005) a vědě a technice (PPK CD 01/2006).

Mapa jižní oblohy.

CO APLIKACE NABÍZÍ

K čemu by byl zajímavě ovládaný CD-ROM, kdyby neměl také zajímavý obsah? Naštěstí vás v případě titulu Dobrodružství poznání taková obava nemusí trápit. Naopak, u všech tří dílů na vás čeká mnoho zajímavých informací, navíc podaných velmi kultivovanou formou, při využití řady multimediálních prvků.

V hlavní nabídce titulu „Dobrodružství poznání – planeta Země" naleznete tři sekce: Země – malá částečka ve vesmíru, Co se děje v atmosféře a Voda na Zemi. Ty jsou dále členěny do deseti témat: Tajemný vesmír, Země ve vesmíru, Země jako planeta, Vzduch v atmosféře, Druhy větrů, Srážky vznikají v mracích, Náladové počasí, Formy výskytu vody v přírodě, Moře a oceány a Podzemní vody. Celkem je připraveno 169 informačních, opakovacích i testovacích stránek. K nim je potřeba ještě připočítat pět desítek videosekvencí, 150 zvukových

info

TECHNICKÁ PODPORA

V případě potíží s instalací a funkcí programu se obracejte výhradně na technickou podporu výrobce (firma LANGMaster): telefonní číslo 244 460 807 nebo e-mail support@langmaster.cz (pondělí – pátek: 9.30 – 17 hod.).

Planety naší sluneční soustavy.

Většina povrchu Země je pokryta vodou.

komentářů, téměř stovku testovacích otázek, krátké životopisy šesti významných osobností, výkladový slovníček 130 hesel, dvě stovky obrázků, 35 map, 15 tabulek, 3D animace a představení naší sluneční soustavy.

KRÁTKÉ NAHLÉDNUTÍ

Na každé výkladové stránce jsou základní informace, které se týkají daného tématu, přičemž výklad hesla je založen na optimální kombinaci textu, obrazu, animace apod. Všechny důležité informace jsou podány také hlasem nebo jiným odpovídajícím zvukovým výstupem. Např. na stránce Stavební kameny vesmíru je stručný text a fotografie nejdůležitějších galaxií – Mléčné dráhy, Velkého a Malého Magellanova oblaku a Velké mlhoviny v Andromedě. Abyste si uvědomili důležitost místa pozorování oblohy a použitého přístroje, je zařazen zajímavý pohled na noční oblohu tak, jak je vidět nad městem, nad pouští nebo při pohledu hvězdářským teleskopem. Hned na další stránce, věnované Mléčné dráze, je její fotografie. Pokud nad ní budete vhodně pohybovat myší, zjistíte, že jde o panoramatický snímek, který svojí šířkou přesahuje vyhrazené okno – musíte si ho, abyste viděli celou fotografii, posunout vlevo/vpravo. A pokud chcete být ohromeni opravdu „velkými“ údaji o naší galaxii, aktivujte nabídku Poznejte více. I následující stránka je velmi zajímavá. Její název je Souhvězdí a řecké mýty a ukazuje především mapu severní i jižní hvězdné oblohy včetně dalších, navazujících informací – např. tabulku souhvězdí (pozor, je rolovací!). Takto bychom mohli pokračovat dál a dál, ale necháme na vás, jak si všechny připravené informace prohlédnete a jak odpovíte na připravené testovací otázky.

DALŠÍ MOŽNOSTI

V nabídce možností nechybí shrnutí předložených poznatků, připojování vlastních poznámek, označování důležitých sekvencí pomocí záložek a především zkušební testy, které pomohou ohodnotit kvalitu dosavadního poznání, případně upozornit na ta místa, která je vhodné ještě znovu projít a procvičit. Statistiku výsledků testů eviduje program pro každého přihlášeného uživatele odděleně.

Pamatujete si ještě pořadí planet od Slunce? Pokud ne, CD-ROM „Dobrodružství poznání – planeta Země“ vám to s mnoha dalšími informacemi prozradí: Merkur, Venuše, Země, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluto (nejnovější poznatky astronomů o objevení desáté planety nebyly z pochopitelných důvodů do aplikace zahrnuty). Že se vám to stále plete? Nevadí, trpělivost tohoto elektronického učitele je veliká a můžete ho využívat celé hodiny.

Ať se vám Dobrodružství poznání líbí!

Milan Pola

SVĚTOVÝ ATLAS VÍNA

Ve víně je skryta nejen pravda, ale také teplo slunce, síla země, čistota vody i srdce a pot jeho pěstitelů. Představovaný CD-ROM je elektronickou verzí stejnojmenné knihy. Pro všechny příznivce lahodného moku jsou připraveny informace o historii vína, zakládání vinic, pěstování vinné révy, výrobě a skladování vína, zásadách jeho správného podávání, ale i o škůdcích, kteří mohou snahu vinařů mařit.

V encyklopedické části jsou představeny hlavní lokality jeho pěstování, včetně map. Kromě textů nabízí atlas i stovky fotografií a historických obrazů a kreseb, vyobrazujících vinice, vinné sklepy a konzumaci vína.

Nechybějí ani další různé zajímavosti, např. etikety vybraných značek a tabulka ideálních teplot při servírování. Důležité jsou přehledové tabulky a rubriky, často doprovázející zařazené mapy či schémata. Zajímavý je např. popis toho, co se v jednotlivých ročních obdobích děje na vinici a ve vinném sklepě. Víno je tu představeno jako společenský nápoj – o zážitek z jeho jiskry a chuti je nejlepší podělit se s přáteli.

info

690 Kč

Anopress IT, Fortuna Print, Praha 2004

http://www.anopress.cz

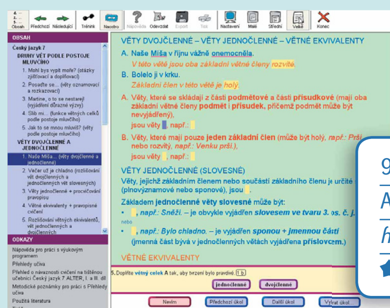

ČESKÝ JAZYK 7

Titul je určen především pro žáky 7. ročníků ZŠ a příslušných ročníků víceletých gymnázií. K prohloubení i ověření znalostí jsou připraveny slovní rozbory, cvičení na určování větných členů, rozbory souvětí a cvičení pravopisná. Dále jsou připraveny přehledy slovních druhů a navazující praktická cvičení.

Program pracuje ve dvou základních režimech: Trénink a Naostro. V prvním režimu lze při řešení cvičení využívat nápovědu a program kontroluje odpovědi ihned po každém kroku, ve druhém režimu je potřeba vypracovat celé cvičení a teprve potom předat jeho řešení k vyhodnocení. Ve cvičeních se doplňují chybějící části textu, podtrhávají požadovaná slova či části vět, nebo se správné odpovědi vybírají z nabízených možností.

Program nabízí možnost nastavit mnoho parametrů tak, aby vyhovoval potřebám každého uživatele. Kromě řady cvičení jsou ve formátu PDF připraveny další části: Přehled mluvnického učiva, Nápověda pro práci s výukovým programem a Přehled o návaznosti cvičení na tištěnou učebnici.

info

940 Kč

Alter, Praha 2005

http://www.alter.cz

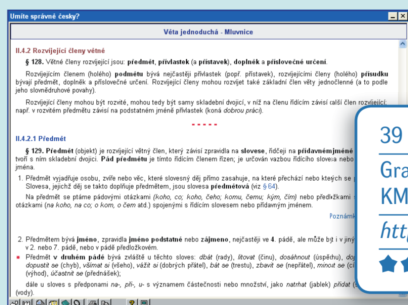

ČESKÝ PRAVOPIS

Čeština je sice krásný jazyk, je ale také jazyk plný gramatických i stylistických záludností. Obsah CD-ROM je zpracován v prostředí fulltextového systému Zoner Context a nabízí kompletní pravopisná pravidla, souhrnné zpracování mluvnice, rejstřík 30 000 slov a jejich tvarů a poučení o tvarosloví a skladbě vět.

Najdete zde nejen pravidla psaní i/y, s/z a pravidla interpunkční, ale i pravidla psaní velkých či malých písmen, zkratek apod. V mluvnické části naleznete vše, co se týká druhů slov a jejich tvarů, stavby vět i souvětí i dalších zákonitostí češtiny. Kromě rejstříkového přístupu je k dispozici i fulltextové vyhledávání s možností aktivace jazykové analýzy. Ta umožňuje vyhledat i různé gramatické tvary zadaného slova.

Teoretické části doplňuje množství konkrétních příkladů. Další příklady si můžete zapisovat sami pomocí funkce Poznámky. Dále jsou dostupné funkce Historie, Záložky, Vložit text do schránky a Tisk.

info

39 Kč

Grand, České Budějovice, KMa, Praha 2005

http://www.levneknihy.cz

ZAHRANIČNÍ FILMOVÍ HERCI

Elektronická podoba aktualizované dvoudílné knižní předlohy filmové encyklopedie nabízí více než 1300 hesel. Do encyklopedie byli zařazeni herci a herečky všech významných národních kinematografií celého světa (s výjimkou českých a slovenských), kteří aktivně ovlivňovali světovou filmovou tvorbou od konce 80. let 20. století do roku 2002.

Jednotlivá hesla obvykle obsahují fotografii příslušné osobnosti a tři typy informací: životopisné údaje, filmografii (přehled filmů) a české bibliografické údaje. Hesla jsou přístupna z abecedního rejstříku nebo pomocí funkce jednoduchého vyhledávání v textech. Zájemci o hlubší proniknutí do této zajímavé oblasti jistě ocení bohatý seznam dalších informací.

Všechny texty si lze pro vlastní potřebu také vytisknout. Programu však chybí možnost použít různé filtry, snadnější listování vybranými záznamy a hypertextové odkazy.

info

49 Kč

Fenomen multimedia, KMa, Praha 2004

http://www.levneknihy.cz

JAK VYHLEDÁVAT NA INTERNETU

Vyhledávání informací na internetu je zcela jistě nejčastější způsob využití této celosvětové informační dálnice. Aby bylo vyhledávání na internetu ještě snazší, vytvořila většina vyhledávacích serverů tzv. *panely*; ty lze přidat do internetového prohlížeče a mít tak tyto nástroje kdykoliv po ruce.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak nainstalovat panel **Seznam Lištička**.
- Jak pomocí panelu vyhledávat informace.
- Jak pomocí panelu sledovat příchozí poštu.
- Jaké jsou další možnosti panelu.

Program: Seznam Lištička

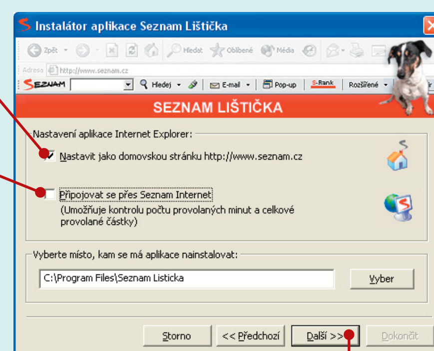
freeware

SEZNAM LIŠTIČKA

Mezi vyhledávací servery, které takový nástroj nabídly svým uživatelům, patří i nejznámější český *předmětový katalog* **Seznam.cz**. Program **Seznam Lištička** je určen pro internetový prohlížeč MS Internet Explorer a je možno jej nainstalovat buď přímo z internetových stránek (*www.listicka.cz*), nebo z přiloženého PPK CD 20/2005 (rubrika **obsah cd/internet**).

Program je k dispozici ve dvou verzích: rozšířená verze obsahuje funkčně omezený antivirový program ***NOD32***, základní verze je bez něj. V našem článku si popíšeme základní verzi programu.

Instalace programu je poměrně snadná; stačí postupovat podle pokynů průvodce instalací, a během chvilky máte panel ve svém prohlížeči nainstalován. Přesto bychom vás chtěli upozornit na třetí krok instalace (obr. 1), kdy kromě umístění programu můžete také změnit nastavení domovské stránky prohlížeče a připojení k internetu. Zde vám zejména doporučujeme zrušit označení druhého zaškrtávacího políčka. Pokud se připojujete k internetu pomocí modemu a telefonní linky a ponecháte-li toto políčko označeno, budete se příště připojovat k internetu prostřednictvím portálu **Seznam** – změníte tedy svého poskytovatele připojení.

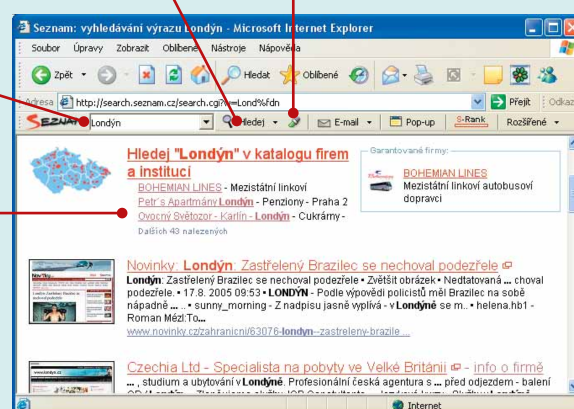

Obr. 1. Instalace programu **Seznam Lištička**.

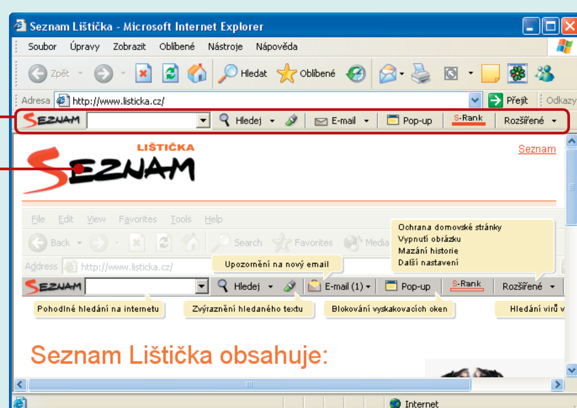
VYHLEDÁVÁNÍ POMOCÍ PANELU

Ihned po dokončení instalace programu se spustí prohlížeč Internet Explorer se zobrazenou stránkou obsahující informace o programu (*www.listicka.cz*). Hlavní okno prohlížeče zároveň od této chvíle obsahuje panel (*nástrojovou lištu*) **Seznam Lištička** (obr. 2).

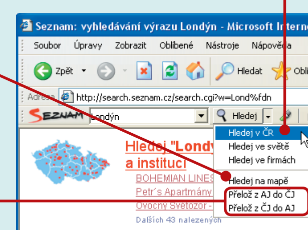
Chcete-li nyní prohledat předmětový katalog **Seznamu**, stačí do textového pole zadat hledaný výraz (slovo nebo slovní spojení) a na panelu kliknout na tlačítko **Hledej** nebo stisknout klávesu **Enter**. Výsledek prohledávání katalogu se během chvilky zobrazí v okně prohlížeče (obr. 3).

Obr. 3. Vyhledávání pomocí panelu.

Obr. 2. Hlavní okno prohlížeče s panelem **Seznam Lištička**.

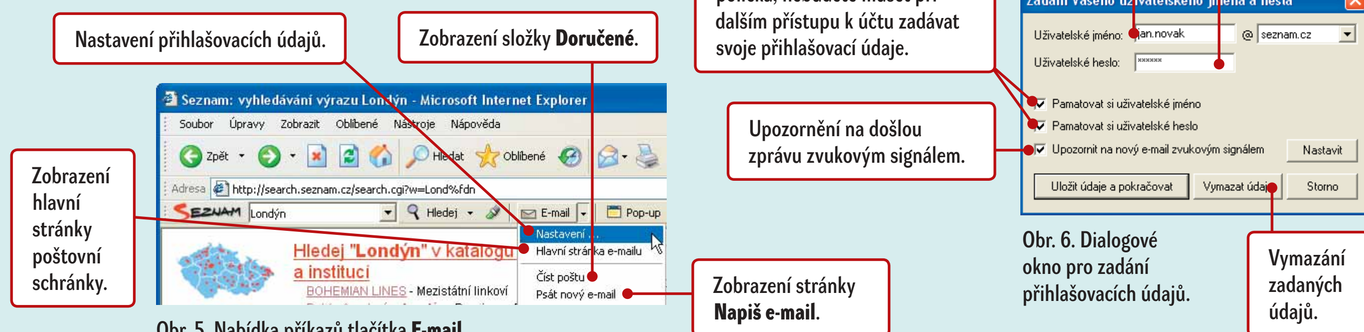
Obr. 4. Nabídka příkazů tlačítka **Hledej**.

Pomocí tlačítka **Hledej** lze oblast prohledávání „zúžit“. Po zadání hledaného výrazu klikněte na malou šipku na tlačítku; tím zobrazíte jeho nabídku (obr. 4). Zde vyberte požadovanou oblast: *ČR*, *svět* nebo *firmy*. Pomocí této nabídky však můžete zadaný výraz vyhledávat i na mapě serveru **Seznam.cz** nebo prostřednictvím slovníku si dát výraz přeložit z/do angličtiny.

SLEDOVÁNÍ PŘÍCHOZÍ POŠTY

Panel **Seznam Lištička** nabízí kromě vyhledávání v *předmětovém katalogu* i několik dalších zajímavých funkcí. Máte-li na **Seznamu** zřízen poštovní účet, můžete pomocí panelu snadno sledovat příchozí poštu, vstupovat na stránku poštovního účtu nebo psát e-maily. Nejprve na panelu klikněte na malou šipku na tlačítku **E-mail** a ze zobrazené nabídky příkazů vyberte položku **Nastavení...** (obr. 5). Nyní v zobrazeném dialogovém okně zadejte požadované údaje (obr. 6). Po zadání všech údajů klikněte na tlačítko **Uložit údaje a pokračovat**. Při příštím kliknutí na tlačítko **E-mail** již zobrazíte hlavní stránku svého poštovního účtu na **Seznamu**.

Pomocí nabídky tlačítka **E-mail** pak můžete měnit nastavení přihlašovacích údajů k účtu, zobrazit doručené e-maily nebo napsat novou zprávu (viz obr. 5).

Obr. 5. Nabídka příkazů tlačítka **E-mail**.

Obr. 6. Dialogové okno pro zadání přihlašovacích údajů.

DALŠÍ MOŽNOSTI PANELU

Na panelu dále naleznete tlačítko pro blokování vyskakovacích oken (tzv. **pop-up** oken), tlačítko **S-Rank** s hodnocením aktuálně zobrazené stránky (hodnocení podle serveru **Seznam.cz**) a tlačítko **Rozšířené** pro nastavení dalších možností panelu **Seznam Lištička** (obr. 7).

Kliknete-li na malou šipku na tlačítku **Rozšířené**, zobrazíte tím jeho nabídku příkazů. Prostřednictvím této nabídky pak můžete například nastavit způsob zvýraznění vyhledaného textu (**Nastavení...**), zapnout automatické mazání historie, vypnout zobrazování obrázků na internetových stránkách nebo panel odinstalovat (viz obr. 7).

Velmi zajímavou funkcí je možnost panel dále rozšiřovat. Kliknutím na příkaz **Aktualizace...** zobrazíte stejnojmenné dialogové okno se seznamem dostupných aktualizací panelu (obr. 8). Pokud se rozhodnete některou z nabízených možností využít, stačí příslušné rozšíření označit myší a poté kliknout na tlačítko **Nainstalovat** (viz obr. 8). Nejprve dojde k tomu, že potřebné soubory se stáhnou na pozadí, a poté se zobrazí průvodce instalací rozšíření, pomocí kterého vybrané rozšíření snadno nainstalujete. Při dalším spuštění prohlížeče je vybrané rozšíření již k dispozici.

Tip! Všimněte si, že v nabídce rozšíření naleznete i možnost doinstalovat do základní verze funkčně omezený antivirový program ***NOD32***.

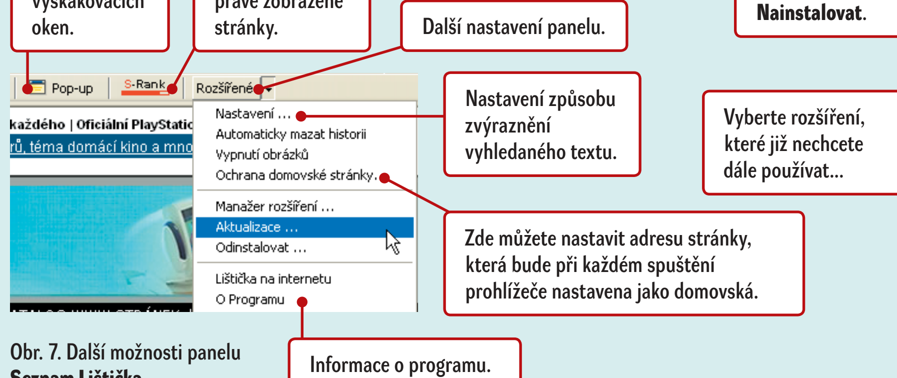
Jestliže vám nainstalované rozšíření přestane vyhovovat a vy jej již nebudete chtít dále používat, můžete jej snadno „deaktivovat“. Klikněte znovu na malou šipku na tlačítku **Rozšířené** a vyberte příkaz **Manažer rozšíření...** (viz obr. 7). V zobrazeném dialogovém okně pak označte rozšíření, které již nechcete dále používat, a klikněte na tlačítko **Deaktivovat** (obr. 9). Změnu nastavení potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**. Tím dialogové okno zároveň uzavřete.

-vrba

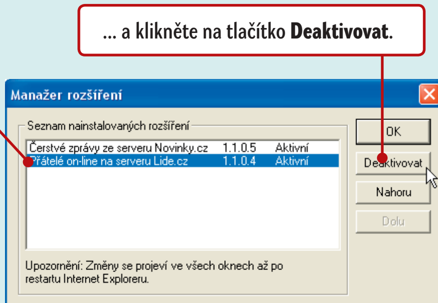
Vyberte rozšíření, které chcete používat...

... a klikněte na tlačítko **Nainstalovat**.

Obr. 8. Dialogové okno *Aktualizace Seznam Lištička*.

Obr. 7. Další možnosti panelu **Seznam Lištička**.

Obr. 9. Dialogové okno *Manažer rozšíření*.

PROGRAM CHYTRÝ JAKO LIŠKA

V minulém čísle jsme popsali základní ovládání e-mailového klientu Foxmail. Tento program si však díky svým nesporným kvalitám zaslouží jistě více pozornosti. Pojďme se tedy podívat, co dalšího ještě dokáže…

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE: info

- Jak zobrazit adresář kontaktů.
- Jak vytvořit jednotlivý kontakt, složku a skupinu kontaktů.
- Jak adresář dále upravit.
- Jak třídit zprávy.
- Jak se bránit spamu.

Foxmail 5.0

Autor: Zhang Xiaolong.

Licence: freeware.

Lokalizace do češtiny: ano.

Domovská stránka: *http://www.foxmail.com.cn*

Předchozí článek „*Poštovní kmotra liška*", uveřejněný v PPK 19/2005, naleznete ve formátu PDF na přiloženém cédéčku.

KONTAKTY

Standardní součástí e-mailových klientů bývá i adresář, v němž krom adres elektronické pošty můžete uchovávat i komplexní informace o daném člověku. Foxmail samozřejmě není v tomto směru černou ovcí. Adresář spustíte pomocí ikony s popiskem **Kontakty** na liště nástrojů nebo pomocí příkazu **Nástroje / Seznam kontaktů** (klávesová zkratka **Ctrl+K**).

V horní části okna (obr. 1) naleznete podle zvyklostí panel nástrojů, vlevo pak pruh se soupisem všech dostupných složek a skupin. (Rozdělení kontaktů na **Sdílené** a **Soukromé** má smysl jedině v případě, že na stejném počítači bude Foxmail používat více uživatelů.) Vpravo od něj se nachází výpis všech kontaktů z vybrané složky či skupiny. Výběrem písmene ze záložek u dolního okraje okna zobrazíte pouze kontakty tímto písmenem začínající.

PŘIDÁVÁNÍ SLOŽEK, SKUPIN A KONTAKTŮ

Nová **Složka** a **Skupina** kontaktů se přidá pomocí stejnojmenných tlačítek na panelu nástrojů, eventuálně odpovídajícími příkazy z menu **Soubor** (**Nová složka kontaktů – Ctrl+W**, resp. **Nová skupina kontaktů – Ctrl+E**). Rozvržení a počet složek a skupin je samozřejmě čistě individuální záležitostí, pro inspiraci se však můžete podívat na první obrázek.

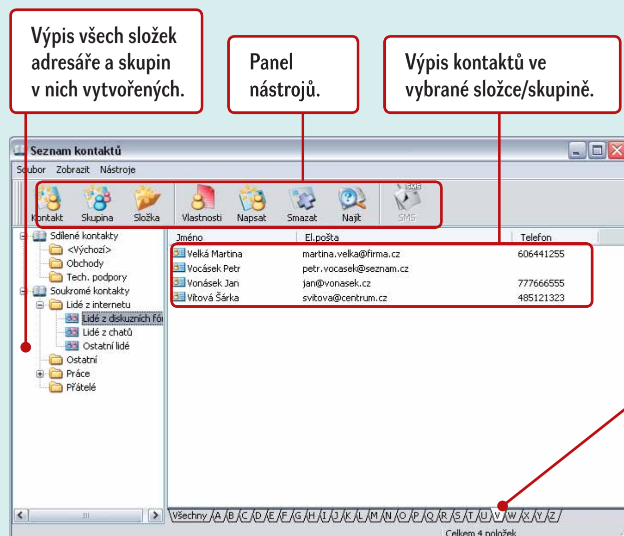
Nejdůležitější je přidávání **kontaktů**; to se provádí opět kliknutím na stejně pojmenované tlačítko či pomocí příkazu **Soubor / Nový kontakt** (**Ctrl+N**). V zobrazeném okně (obr. 2) naleznete mnoho údajů k vyplnění (samozřejmě nemusíte zadat všechny), rozdělených do logických celků pomocí záložek. Vše je dobře popsáno, takže nebude problém zorientovat se. Pouze na záložce **Základní** si povšimněte roletového menu **Zobrazovat**. Zde nastavíte, v jakém tvaru se má zobrazovat jméno (event. přezdívka) daného člověka.

POUŽÍVÁNÍ A ÚPRAVY ADRESÁŘE

Po dvojitém kliknutí na vybraný kontakt se otevře okno pro psaní zprávy (ekvivalentní je příkaz **Soubor / Napsat zprávu pro** nebo tlačítko **Napsat** na panelu nástrojů).

Nemůžete-li si vzpomenout, do které části adresáře jste nějaký kontakt zařadili, můžete využít volbu **Soubor / Najít kontakt** (**Ctrl+F**). V horní části okna vyberete, zda se bude vyhledávat v **jen aktivní složce**, nebo ve **všech složkách**, a v dolní zadáte alespoň část některého kritéria.

Vybranou složku / skupinu / kontakt lze samozřejmě upravit pomocí tlačítka **Vlastnosti** (**Soubor / Vlastnosti – Ctrl+R**) nebo pomocí tlačítka **Smazat** (**Soubor / Smazat kontakt/skupinu/složku**).

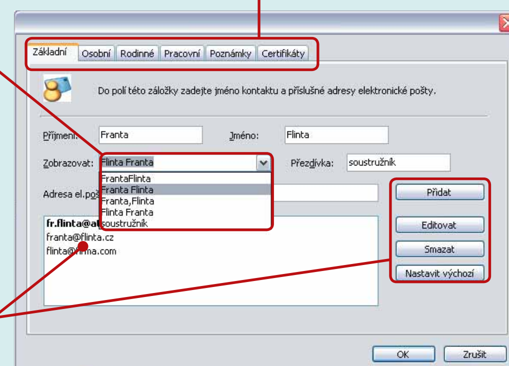

Obr. 1. Dialogové okno Seznam kontaktů.

Pomocí roletové nabídky **Zobrazovat** vyberte způsob zobrazení jména u kontaktu.

Zobrazení kontaktů začínajících na vybrané písmeno.

Pro každý kontakt lze vložit i více e-mailových adres. K jejich úpravě slouží tlačítka vpravo.

Obr. 2. Vytvoření nového kontaktu.

TŘÍDĚNÍ ZPRÁV

Pokud do schránky dostáváte větší množství e-mailů, jistě sami dobře víte, že vyznat se v nich není často vůbec snadné. Nejlepším řešením je založit si více různých složek pro příchozí poštu a e-mailový klient nechat došlé zprávy rovnou třídit.

VYTVOŘENÍ NOVÉ SLOŽKY

Označte účet, v němž chcete složku vytvořit, a z menu **Složka** vyberte volbu **Nová**. Nyní

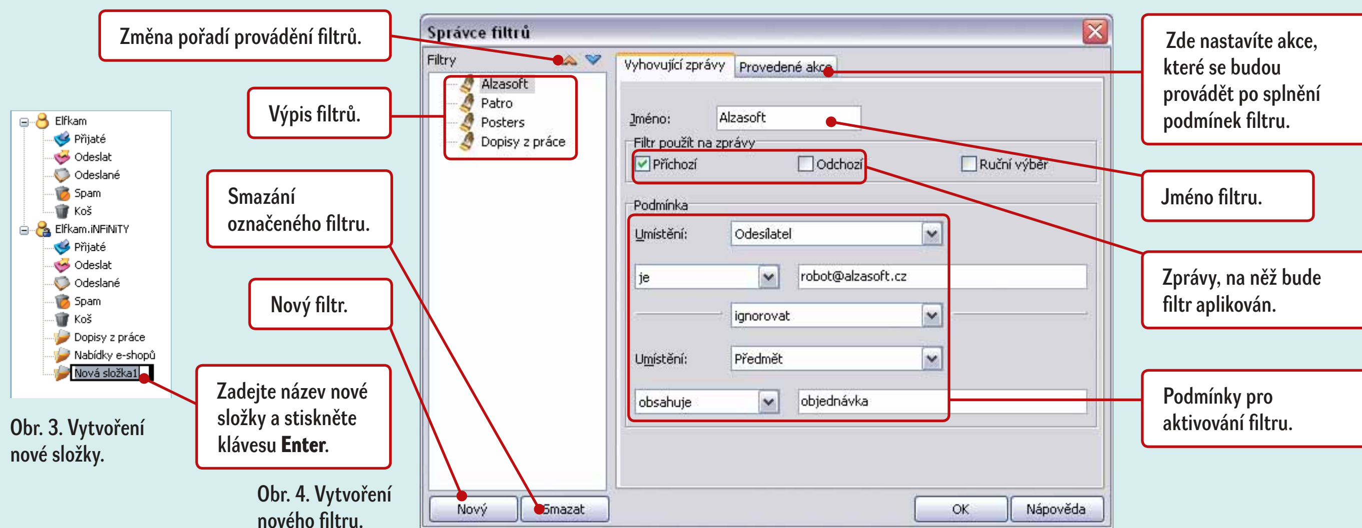
(obr. 3) pouze zadejte její název a stiskněte klávesu **Enter**. Pokud se později rozhodnete takto vytvořenou složku přejmenovat či smazat, vyberte ji a použijte příkaz **Složka / Přejmenovat**, resp. **Složka / Smazat**. Stejným postupem vytvořte složky pro všechny zprávy, které bude možné třídit podle nějakého kritéria (podle e-mailové adresy odesílatele, předmětu, těla zprávy...).

DEFINOVÁNÍ TŘÍDICÍCH FILTRŮ

Z menu **Účet** vyberte položku **Správce filtrů** (obr. 4). Pomocí kolonky **Jméno** filtr pro snazší orientaci pojmenujte a z části **Filtr použít na zprávy** vyberte, na které e-maily bude aplikován.

Níže pak zadejte kritéria. V nabídce **Umístění** zvolte, která část zprávy se bude zkoumat, a z druhého roletového menu vyberte, jaký vztah má mít k parametru, jejž zadáte do políčka posledního v řadě. Pokud jedna podmínka nestačí, lze ji pomocí nabídky (umístěné mezi vodorovnými čarami) „spojit" s obdobně zadaným druhým kritériem. Význam jednotlivých „spojek" je následující: **a** – musí platit obě podmínky, **nebo** – musí platit alespoň jedna podmínka, **ignorovat** – musí platit první podmínka, ale nesmí platit druhá. Na záložce **Provést akci** zatržítkem označte, eventuálně doplňte ty akce, které se mají provést, bude-li filtr vyhodnocen jako platný.

V levé části okna nyní vidíte svůj filtr. Po kliknutí na tlačítko **Nový** můžete stejným způsobem přidat další. Filtry se spouštějí postupně podle toho, jak jsou v tomto výpisu srovnány. Pokud chcete pořadí změnit, učiňte tak pomocí šipek v pravém horním rohu seznamu. Filtr také můžete upravit (prostou změnou jeho kritérií) či odstranit kliknutím na tlačítko **Smazat**.

Obr. 3. Vytvoření nové složky.

Obr. 4. Vytvoření nového filtru.

ANTISPAMOVÝ FILTR

Spam (nevyžádaná pošta) je negativním fenoménem současné elektronické komunikace. Pomineme-li pro běžného uživatele nezajímavé problémy s přetěžováním serverů, znamená spam znepříjemňování života věčným stahováním a mazáním zpráv, o něž nikdo nestojí. Foxmail se však se spamem dokáže účinně vypořádat.

NASTAVENÍ

Otevřete položku **Antispamová nastavení** z menu **Nástroje** (obr. 5). Na záložce **Základní** aktivujte obě volby pro přesouvání rozpoznané nevyžádané pošty do složky Spam a na záložce **Pravidla** se přesvědčte o tom, že je povolena možnost **Filtrovat příchozí...** Záložky **Černá** a **Bílá listina** slouží k zadání e-mailových adres, z kterých bude příchozí pošta považována za spam pokaždé, resp. nebude za spam považována nikdy. (Na Bílou listinu se automaticky doplňují kontakty z adresáře.)

„RUČNÍ" TŘÍDĚNÍ

Občas se stane, že některá „dobrá" zpráva bude označena za spam, či naopak spamová zpráva bude „přehlédnuta". Tyto chybičky můžete napravit pomocí příkazů **Zpráva / Označení zprávy / Spam**, resp. **Není spam**. Tato (od)označení můžete provést také kliknutím na ikonku koše (tečky) ve výpisu zpráv (obr. 6).

ALGORITMUS BAYES

Daleko lepších výsledků při detekci nevyžádané pošty se dosahuje pomocí tzv. bayesiánských filtrů. Jejich nevýhoda ale je, že je třeba je nejprve „naučit" v daném prostředí pracovat. Otevřete záložku **Algoritmus Bayes** z okna **Nástroje / Antispamová nastavení**. Zde klikněte na tlačítko **Naučit se**. V dalším okně si vyberte výukovou složku, v které již máte vytříděný spam, označte možnosti **Rozpoznávat dle...** a **Přeskakovat zprávy...** a klikněte na tlačítko **Další**. Po potvrzení proběhne „výuka" antispamového filtru. Ve chvíli, kdy budete mít takto prozkoumáno tisíc spamových a tisíc nespamových zpráv, budete si moci na záložce **Algoritmus Bayes** aktivovat volbu **Filtrovat příchozí...**, což vzhledem k účinnosti tohoto filtru nelze než doporučit.

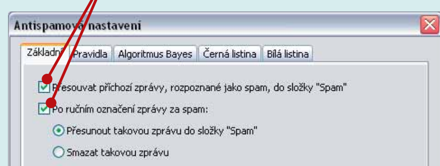
Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

tip

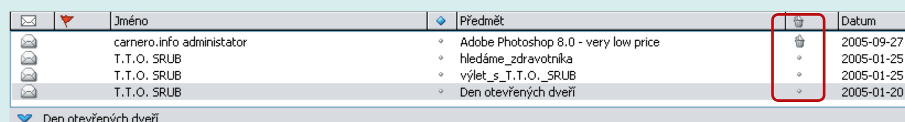
Chcete-li kompletně smazat obsah složek **Spam** či **Koš**, vyberte z menu **Nástroje** volbu **Vyprázdnit Koš**, resp. volbu **Vyprázdnit složku Spam**.

Pomocí Foxmailu můžete spravovat e-maily na POP3 serveru, aniž byste je stahovali. Slouží k tomu speciální nástroj, jejž spustíte příkazem **Nástroje / Správce pošty na serveru**.

V rámci Foxmailu můžete libovolný účet ochránit heslem. Příslušnou možnost (**Přístupové heslo**) naleznete v menu **Účet**.

Obr. 5. Nastavení antispamového filtru.

Obr. 6. Indikace spamu ve výpisu zpráv – ikonka koše značí spam, tečka „dobrou" zprávu.

JAK PŘEVÉST BITMAPOVÝ OBRÁZEK NA VEKTOROVÝ?

Stalo se vám někdy, že jste dostali bitmapový obrázek, avšak vy jste jej pro další úpravy a zpracování potřebovali jako vektorový? Například mohlo jít o určitý motiv pro reklamní letáček či o návrh loga.

> **info**
>
> **V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:**
>
> Jak načíst bitmapový obrázek.
>
> Jak s obrázkem dále pracovat.
>
> Jak obrázek převést na vektorový.
>
> Jak vektorový obrázek uložit.
>
> **CorelTrace 9**
>
> Součást grafického programového balíku **CorelDraw!**

V takovém případě vám může pomoci jeden ze skupiny programů CorelDraw, který se nazývá CorelTrace. Jedná se o program, který umí převést obrázek bitmapový na vektorový. Ten již můžete dále upravovat přímo v programu CorelDraw.

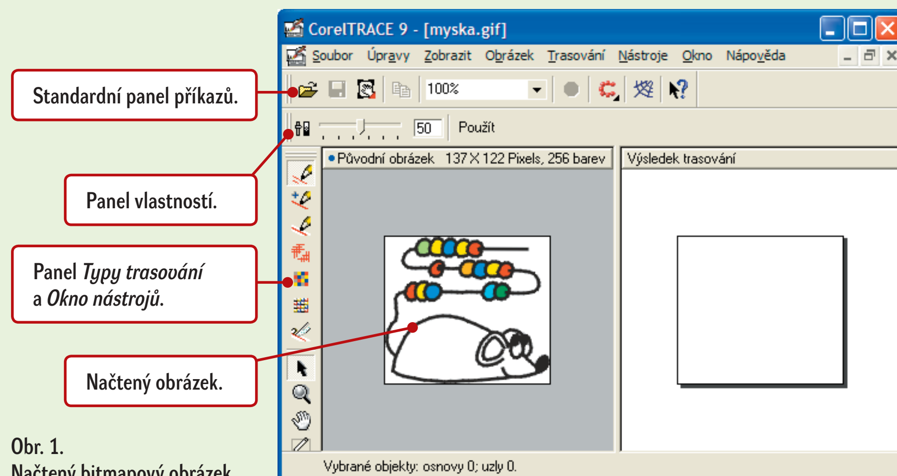
Nikdy samozřejmě nemůžete předpokládat, že výsledek bude úplně dokonalý, záleží tedy jen na vás, co od výsledku očekáváte. Pro dosažení odpovídajícího výsledku můžete vyzkoušet různé metody, které vám program nabízí.

Pokud jste zvolili typickou instalaci, měl by být program připraven už ve vašem počítači. Podívejte se v nabídce **Start** do skupiny **Programy**, **CorelDraw** a **Grafické nástroje**. Tam již stačí kliknout na položku **CorelTrace**, a program se spustí s prázdným oknem.

JAK NAČÍST BITMAPOVÝ OBRÁZEK?

Po spuštění programu CorelTrace klikněte v nabídce **Soubor** na příkaz **Otevřít**. V zobrazeném dialogovém okně vyhledejte soubor, který potřebujete převést do vektorového formátu. Soubor označte a klikněte na tlačítko **Otevřít**. Obrázek se objeví v levém okně programu (obr. 1).

Obrázek můžete také načíst přímo z digitálního fotoaparátu nebo jej získat pomocí skenování.

Obr. 1.
Načtený bitmapový obrázek.

JAK SE S OBRÁZKEM PRACUJE?

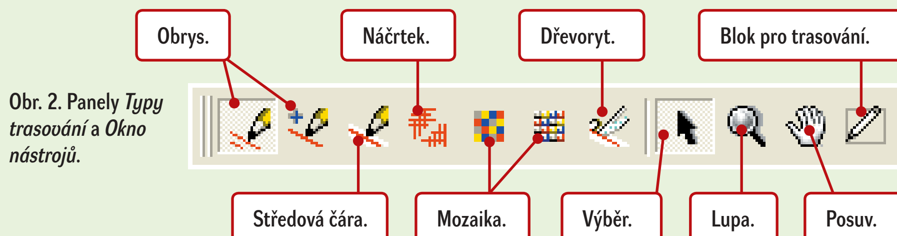
Po načtení obrázku do programu CorelTrace si nejprve prohlédněte jednotlivé nástroje a možnosti, které vám program nabízí. Na levé straně okna se například nachází panel ***Typy trasování***, usnadňující práci při volbě trasování (obr. 2).

Jestliže jste načetli větší obrázek a do vektorového tvaru potřebujete převést jen určitou část, jistě vás bude zajímat nástroj ***Blok pro trasování***, umožňující vybrat jen určitou část obrázku.

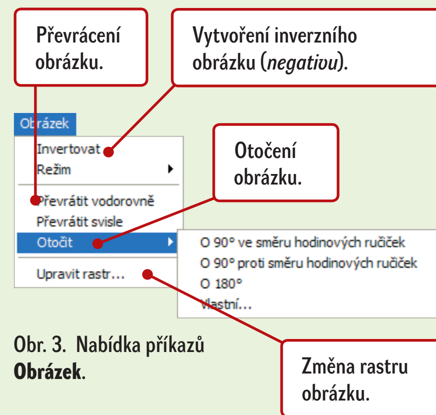
NĚKTERÉ MOŽNOSTI PRO ZMĚNY BITMAPOVÉHO OBRÁZKU

Ještě než se pustíte do vlastního převodu obrázku, podívejte se do nabídky **Obrázek**. Nachází se v ní příkazy, umožňující provést před vlastním trasováním ještě několik změn, například se může jednat o otočení obrázku, převrácení či vytvoření inverzního obrázku (obr. 3).

Použití těchto příkazů závisí na typu načteného obrázku, jeho orientaci či velikosti.

Obr. 2. Panely *Typy trasování* a *Okno nástrojů*.

Obr. 3. Nabídka příkazů **Obrázek**.

MOŽNOSTI PŘEVODU

Pro jednotlivé typy obrázků se mohou způsoby převodu lišit, proto se nejprve podívejte, které možnosti pro vlastní trasování obrázku jsou v programu k dispozici. Sami pak časem poznáte, který způsob bude pro určitý obrázek nejvhodnější. Ve většině případů však použijete první nebo druhý způsob.

METODA OBRYSU

Tento způsob je považován za základní metodu převodu. Než s celým procesem začnete, všimněte si na **panelu vlastností** možnosti nastavit přesnost převodu barev. Čím bude hodnota nižší, tím méně barev bude ve výsledném vektorovém obrázku. To znamená, že více odstínů se spojí do stejné barvy. A samozřejmě to platí naopak: čím větší bude hodnota pro přesnost převodu, tím více barev bude ve výsledném obrázku (obr. 4).

Počet objektů, které trasováním vznikly.

Obr. 4. Obrázek převedený metodou **obrysu**.

METODA „OBRYS UPŘESNIT“

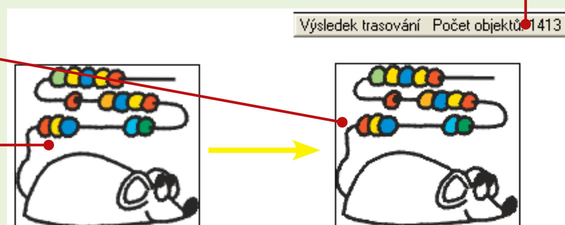
Tato metoda je prakticky stejná jako metoda **obrysu**, jen zde máte k dispozici více možností pro nastavení převodu do vektorového formátu. Například **složitost** udává přesnost převodu barev, ale je zde i maximální počet barev a dále možnost redukce uzlů pro výsledný obrázek. Stačí, když jednotlivé vlastnosti nastavíte a kliknete na tlačítko **Použít**.

Také můžete pozorovat, co změna některých vlastností udělá s výsledným obrázkem. Zanedbatelné není ani číslo udávající počet objektů u nově vzniklého vektorového obrázku (obr. 5).

Počet objektů, které trasováním vznikly.

Nově vytvořený obrázek vektorový.

Původní obrázek bitmapový.

Obr. 5. Obrázek převedený metodou **„obrys upřesnit“**.

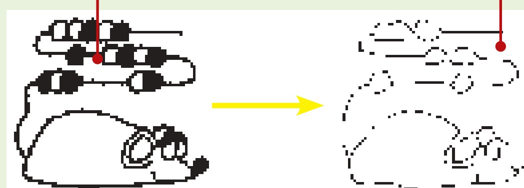
STŘEDOVÁ ČÁRA

Tento způsob převádí bitmapový obrázek na čáry o stejné tloušťce, proto pro tuto konverzi musí být bitmapový obrázek černobílý (obr. 6).

Opět se podívejte na **panel vlastností** a vyzkoušejte jednotlivé možnosti převodu **„středová čára“**.

Černobílý obrázek bitmapový.

Nově vzniklý obrázek vektorový.

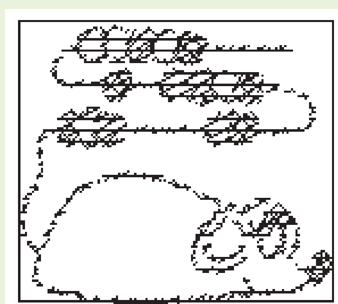

Obr. 6. Obrázek převedený metodou **„středová čára“**.

NÁČRTEK

Tento způsob rozdělí obrázek na jednotlivé vrstvy podle čar, které budou vykreslovány jako šrafury, ale pod různými úhly (obr. 7).

Na **panelu vlastností** si můžete nastavit rozteč čar (vzdálenost mezi jednotlivými čarami), počet vrstev náčrtku nebo třeba úhel pro posun mezi jednotlivými vrstvami.

Obr. 7. Vektorový obrázek vzniklý metodou **náčrtku**.

MOZAIKA

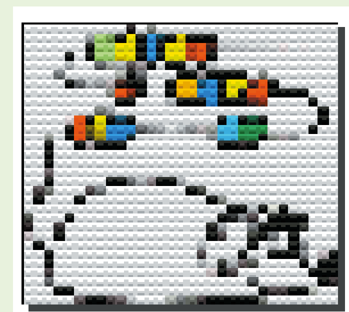
Pro některé situace může být zajímavá právě metoda mozaiky, protože vám pomůže vytvořit obrázek skládající se z mnoha bodů, podobně jako je tomu u klasické mozaiky (obr. 8). Záleží na vás, který typ a kterou velikost bodu si zvolíte.

Obr. 8. **Mozaika** vytvořená na základě kruhového bodu.

3D MOZAIKA

Je založena na podobném principu jako předchozí metoda. Jen body pro vznik mozaiky mají trojrozměrný vzhled (obr. 9).

Obr. 9. **3D mozaika** složená z pyramid.

DŘEVORYT

Jedná se také o nestandardní způsob převodu na vektorový obrázek. Nejvíce se asi podobá způsobu práce při vytváření náčrtku.

JAK SE ULOŽÍ VÝSLEDEK?

Po dokončení je třeba výsledný obrázek uložit. Proto v nabídce **Soubor** klikněte na příkaz **Uložit výsledek trasování**. Zobrazí se dialogové okno *Uložit vektor*.

Pro uložení nově vzniklého obrázku nejprve vyberte umístění. Program nabízí stejný název souboru jako v případě obrázku bitmapového; pokud s tím nesouhlasíte, můžete název změnit. Ještě je však třeba podívat se na typ pro ukládaný obrázek. Standardní typ je **.cmx**. Pomocí příkazu **Importovat** jej snadno uložíte do programu *CorelDraw* a tam ho již můžete dodatečně upravit.

Marie Franců

BOJÍTE SE DATABÁZÍ?

Při vyslovení pojmu databáze si většina lidí představí složitý program pro zpracování velkého množství údajů. Pokud vám však stačí zpracovávat menší počet údajů bez složitých návazností, můžete vyzkoušet jednoduchý program ze sady *Microsoft Works*. Umí přehledně zobrazit seznamy dat, dokáže vytvořit formulář a z vašich dat také sestavu pro tisk.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Co je databáze.
- Jak si vytvořit databázi hudebních CD.
- Jak databázi dále upravovat.
- **Program: Databáze sady Microsoft Works.**

CO JE DATABÁZE?

Můžete si ji představit jako skupinu mnoha informací, které se budou uspořádávat podle určitých vlastností. Program **Databáze sady Microsoft Works** sice není databáze v pravém slova smyslu (nemůžete zde pracovat s více tabulkami a vztahy mezi nimi – takzvanými relacemi), ale můžete v ní přehledně uchovávat větší množství dat, například vytvořit si databázi ze seznamu adres či kartotéku ze seznamu knih.

Úkolem každé databáze je uspořádat data na počítači tak, aby se s těmito informacemi pracovalo snadno a rychle.

JAK SI VYTVOŘIT DATABÁZI HUDEBNÍCH CD?

Při spuštění databázového programu sady Works se nejprve zobrazí dialogové okno, které se ptá, co si přejete otevřít (obr. 1). Máte možnost vytvářet úplně novou, prázdnou databázi či novou databázi na základě šablony nebo otevřít databázi již existující.

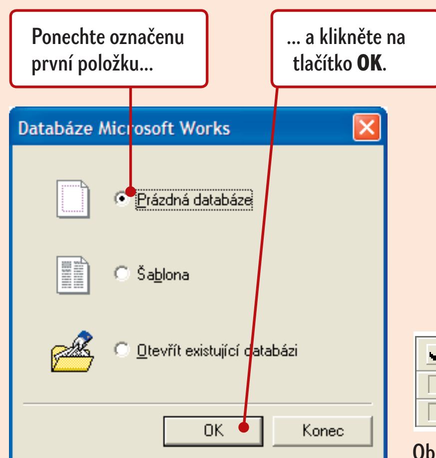
Zkuste si vytvořit nejprve úplně jednoduchou prázdnou databázi, do které budete zadávat seznam hudebních CD. Přitom si představte, že základem každého databázového programu je jen tabulka se seznamem dat. Položkám zapisovaným v řádcích se říká záznamy, sloupcům pole.

1. Vyberte volbu **Prázdná databáze** a klikněte na tlačítko **OK** (viz obr. 1).
2. Zobrazí se dialogové okno (obr. 2), ve kterém je třeba pole pojmenovat. Všimněte si, že na pozadí pak bude prázdné okno databázového programu.
3. Do políčka **Název pole** napište místo textu *Pole1* vlastní název, například *Vydavatel*.
4. Nyní je třeba zvolit datový formát. Standardně se nabízí datový formát **Obecný**, ve kterém můžete pracovat s čísly i texty, ale máte k dispozici i formáty další.

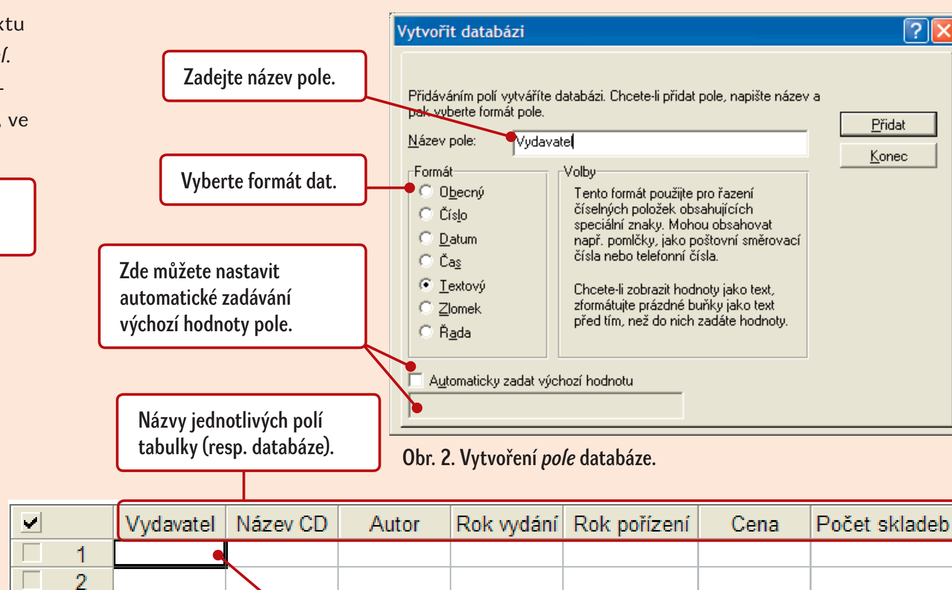
a) Číslo – umožňuje zapsat čísla na zvolený počet desetinných míst, dále čísla se symbolem měny, procenta nebo exponenciální tvar čísla.
b) Datum – seznam předvolených datových formátů, ze kterých si lze vybrat.
c) Čas – seznam určitých časových formátů.
d) Text – formát vhodný pro pole s texty nebo pro čísla a texty či pro údaje se speciálními znaky.
e) Zlomek – formáty zlomků zaokrouhlených či převedených na daného jmenovatele.
f) Řada – formát vhodný pro číslované posloupnosti, například pro pořadová, výrobní či identifikační čísla.

Pro pole *Vydavatel* můžete zvolit datový formát **Text**.

5. Po nastavení klikněte na tlačítko **Přidat**.
6. Nově přidané pole se objeví na pozadí v programu databáze, zároveň se však v dialogovém okně nabídne možnost vložení pole dalšího. Pojmenujte ho *Název CD* a datový formát zvolte opět textový.
7. Po kliknutí na tlačítko **Přidat** se opět zobrazí možnost vložení dalšího pole, například pole *Autor*.
8. Takto lze pokračovat stále, dokud nevložíte všechna potřebná pole (*Rok vydání*, *Rok pořízení*, *Cena*, *Počet skladeb*, ...). Nakonec klikněte na tlačítko **Hotovo** – zobrazí se návrh tabulky (seznamu) vaší databáze (obr. 3).
9. Nyní jen zbývá do databáze (seznamu dat) doplňovat potřebné údaje.

Obr. 1. Úvodní dialogové okno při spuštění databáze.

Obr. 2. Vytvoření *pole* databáze.

Obr. 3. Návrh tabulky databáze.

Aktivní políčko, do kterého zadáváte aktuální záznam.

10. Nezapomeňte celou databázi uložit (příkazem **Uložit** nebo kliknutím na ikonu **Uložit**). Standardní koncovka při ukládání databáze je **.wdb**, ale soubor můžete uložit i do jiného formátu, například do čistě textového s koncovkou **.txt**, případně s koncovkou **.csv**. Stačí, když v rozbalovací nabídce **Uložit jako typ** zvolíte položku **Textové soubory (*.txt,*.csv)**, avšak databázi můžete uložit i do formátu **dBase IV (.dbf)**.

JAK SEZNAM HUDEBNÍCH CD DÁLE UPRAVOVAT?

V již vytvořeném seznamu můžete dělat různé dodatečné úpravy, například přidávat nová pole nebo nepotřebná odstraňovat, případně některá pole zase přejmenovat. Také se záznamy se dá snadno pracovat. Podívejte se, co všechno vám databáze umožňuje s daty dělat.

JAK VLOŽIT NOVÁ DATA?

Pokud potřebujete zapsat nová data, stačí, když kurzorem myši označíte políčko, které v rámci záznamu potřebujete doplnit, například pole *Autor* ve třetím záznamu (obr. 4).

Nový údaj můžete zapisovat buď do vstupního řádku, nebo přímo do políčka dané položky. Jakmile začnete psát, ve vstupním řádku se zobrazí tři nová tlačítka. První z nich použijete tehdy, když zapsaný údaj nechcete do políčka uložit – jedná se o stornovací tlačítko. Stejný význam má stisknutí klávesy **Escape**. Druhé tlačítko je potvrzovací, to znamená, že uloží nová data do dané položky. Stejný význam má klávesa **Enter** či klávesa **tabulátoru**. Posledním, třetím tlačítkem vyvoláte nápovědu.

JAK OPRAVIT ČI ZRUŠIT NEPOTŘEBNÁ DATA?

Obsah políčka můžete opravit několika způsoby. Chcete-li zapsat do daného políčka zcela nový údaj, stačí, když na dané políčko najedete, nový údaj napíšete a vše potvrdíte stiskem klávesy **Enter**. Jestliže chcete opravit pouze část údaje, políčko aktivujte. Můžete kliknout myší do vstupního řádku nebo stisknout klávesu **F2**. Poté najeďte kurzorem na místo, které potřebujete opravit, a vše potvrďte. Potřebujete-li údaj zrušit, políčko označte a stiskněte klávesu **Delete** nebo v nabídce **Úpravy** klikněte na příkaz **Vymazat**.

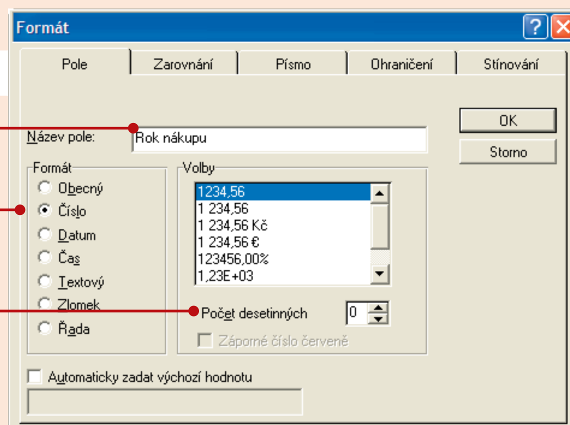
JAK EXISTUJÍCÍ POLE PŘEJMENOVAT?

Jestliže časem zjistíte, že název pole, který jste použili na začátku, není vhodný, pole přejmenujte.

Zapište nový název pole.

Zde můžete změnit formát pole.

Zde upravujete nastavení pro formát **číslo**.

Obr. 5. Přejmenování pole.

1. Nejprve označte položku v poli, které potřebujete přejmenovat.
2. V nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Pole**.
3. Zůstaňte na kartě (nebo přejděte na kartu) s názvem **Pole**.
4. Do políčka **Název pole** zapište nový název pro vybrané pole (obr. 5).
5. Vše potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

Tak název *Rok pořízení* snadno změníte například na název *Rok nákupu*.

JAK VLOŽIT NOVÉ POLE?

Jestliže při vedení databáze zjistíte, že k daným položkám je třeba připsat ještě další vlastnosti, vložte do seznamu dat další pole. Jen si rozmyslete, kde by nové pole mělo být. Potom označte položku v tom poli, před které nebo za které ji potřebujete vložit. Nakonec v nabídce **Záznam** klikněte na příkaz **Vložit pole** a dále na položku **Před**, případně **Za**. V zobrazeném dialogovém okně dopište *název* pole a zvolte typ datového formátu. Podobně jako při vytváření nových polí i nyní kliknutím na tlačítko **Přidat** vložte nové pole se zadaným názvem. Dialogové okno ukončete kliknutím na tlačítko **Hotovo**.

LZE POLE PŘESUNOUT?

Budete-li potřebovat změnit pořadí polí v databázi, můžete je přesunout. Stačí, když pole označíte kliknutím myší do jeho záhlaví, například do pole *Autor*.

Potom myší najeďte do záhlaví a stiskněte její levé tlačítko. Jakmile začnete myš posunovat, u kurzoru se objeví slovo **Přesun**. Tažením myši přesuňte pole do nové pozice (bude se zobrazovat tučná černá čára) – obr. 6. Po uvolnění levého tlačítka se pole zobrazí v nové poloze a ostatní pole budou posunuta.

A CO ŠÍŘKA POLE?

Pokud máte pole standardně vytvořené, nemusí vám jeho šířka pro zobrazení zadaných údajů stačit. Zkuste tedy upravit šířku přímo myší. Najeďte myší do záhlaví pole přesně na jeho rozhraní (kurzor myši se změní v dvojitou šipku s textem **Upravit**) a stiskněte její levé tlačítko. Potom přetáhněte myš podle potřeby buď doleva (pro zúžení pole), nebo doprava (pro rozšíření pole). Jakmile vám šířka pole bude vyhovovat, levé tlačítko myši uvolněte. Šířku pole si můžete upravit také prostřednictvím příkazu **Šířka pole** v nabídce **Formát**.

A JAK SE NEPOTŘEBNÉ POLE ODSTRANÍ?

Pokud potřebujete některé pole odstranit, označte ho a v nabídce **Záznam** klikněte na příkaz **Odstranit pole**. Databáze sady *MS Works* se vás ještě zeptá, zda chcete tuto informaci odstranit trvale. Pokud kliknete na tlačítko **OK**, pole se odstraní. Jestliže kliknete na tlačítko **Storno**, pole vám pro další práci v seznamu zůstane.

Marie Franců

Jednotlivé záznamy databáze.

Zrušení vkládání položky.

Potvrzení vložení nové položky.

Vyvolání nápovědy.

Zápis nového údaje do položky.

	Vydavatel	Název CD	Autor	Rok vydání
1	Bonton	Babylon	Jaromír Nohavica	
2	Warner Music	1492	Vangelis	
3	BMG	Spousta andělů	Aneta	
4		Obrázky z výstavy	Musorgskij	2005

Obr. 4. Vložení nového data do databáze.

Takto je zobrazena nová poloha pole.

Tažením myši přesuňte pole na potřebné místo.

Kliknutím na záhlaví označte pole, které chcete přesunout.

	Vydavatel	Název CD	Autor	Rok vydání
1	Bonton	Babylon	Jaromír Nohavica	
2	Warner Music	1492	Vangelis	
3	BMG	Spousta andělů	Aneta Langerová	2004
4		Obrázky z výstavy	Musorgskij	2005

Obr. 6. Přesun pole.

HLEDÁME VŠUDE

Na našem redakčním CD najdete program MSN Toolbar. Nejedná se však o samostatný program, ale o doplněk, který je určen pro programy MS Outlook a Internet Explorer a který vám umožní vyhledávat nejenom na internetu, ale i ve vašem počítači. Lišta je stále při ruce a pro hledání není třeba spouštět další okno.

info

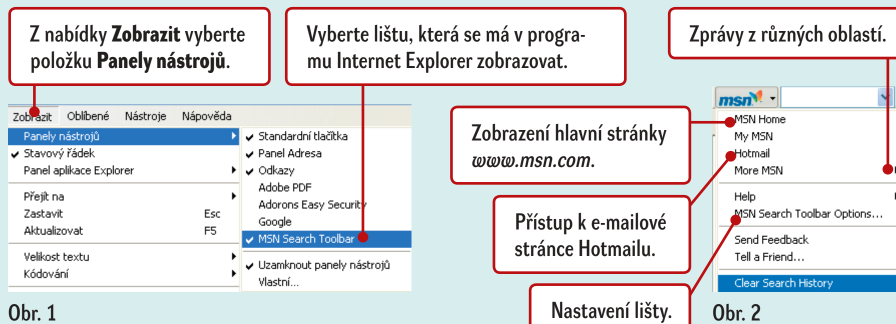
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak použít nabídku pod tlačítkem MSN.
- Jak sdělit názor na tento produkt.
- Jak zadat klíčová slova a zpřesnit vyhledávání.
- Jak se orientovat ve výsledcích.
- Jak blokovat vyskakovací okna a jak vyplňovat formuláře.

Název programu: MSN Search Toolbar, freeware, *http://toolbar.msn.com.*

VYHLEDÁVÁNÍ NA INTERNETU

Lištu pro vyhledávání najdete v systémové liště (vedle hodin), kde slouží hlavně k prohledávání vašeho počítače, dále v programu Internet Explorer, kde slouží k vyhledávání na internetu, a také v programu MS Outlook. Pojďme se nejprve podívat na lištu programu Internet Explorer. Spusťte program Internet Explorer – lišta by měla být zobrazena pod lištou pro vložení internetové adresy. Lištu můžete kdykoliv skrýt nebo zobrazit, a to tak, že z nabídky **Zobrazit** vyberete položku **Panely nástrojů**. Ta se dále rozbalí a z ní vyberte lištu, kterou chcete zobrazit, nebo naopak skrýt. Jako první v této liště najdete tlačítko MSN. Pokud na něj kliknete, rozbalí se nabídka (obr. 2). Tato nabídka se týká stránek *www.msn.com*, což je jednak internetový vyhledávač, jednak zpravodajský portál, seznamující s novinkami z mnoha různých oblastí. Bohužel všechny tyto zprávy jsou napsány v anglickém jazyce. Pomocí rozbalené nabídky se dostanete na hlavní stránku *www.msn.com* a dále pak na stránky, na nichž se můžete přihlásit ke svému účtu (ten si zde můžete otevřít a spravovat vzhled stránek a zobrazování témat, která vás zajímají – **My MSN**), rovněž se dostanete na přístupovou stránku pro přihlášení k e-mailové schránce Hotmail, ke zprávám z různých oblastí (**More MSN**), na stránky pomáhající řešit různé problémy s touto lištou (**Help**) a k oknu s nastavením programu (**MSN Search Toolbar Options**).

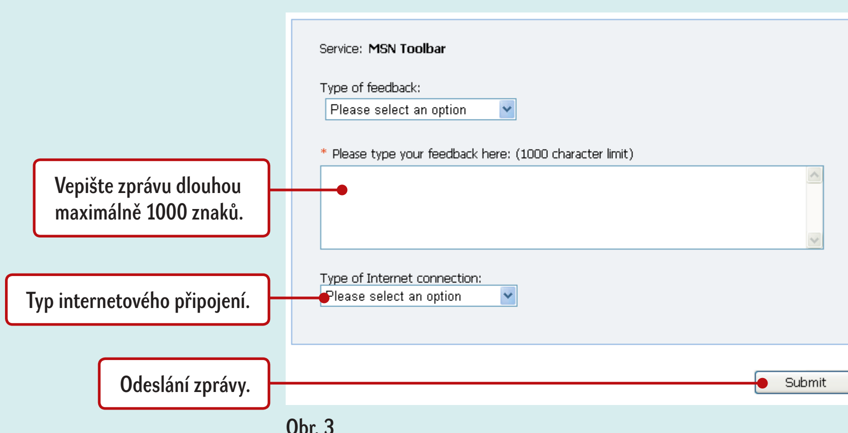

Obr. 1

Obr. 2

SDĚLENÍ NÁZORU A JEHO PŘEDÁNÍ ZNÁMÉMU

Dále pak můžete sdělit svůj názor na tuto lištu (**Send Feedback**). V tom případě se otevře nové okno (obr. 3) se speciálním formulářem, do něhož můžete vepsat svůj názor. Pro odeslání názoru firmě Microsoft klikněte na tlačítko **Submit**. Dále následuje položka **Tell a Friend**, díky které se otevře okno s novou zprávou elektronické pošty. Tato zpráva obsahuje upozornění na tuto lištu a zprávu můžete odeslat svým známým. Poslední položkou je příkaz **Clear Search History**. Pokud jej zvolíte, vyčistí se historie vyhledávání a rozbalovací seznam nebude obsahovat starší položky.

Obr. 3

ZADÁNÍ SLOVA A VÝSLEDKY VYHLEDÁVÁNÍ

Pokud chcete vyhledávat na internetu, klíčové slovo nebo celé slovní spojení vepište do volného políčka a klikněte na tlačítko **Search Web** (obr. 4). Ještě předtím však můžete kliknout na šipku vedle tohoto tlačítka. Tím rozbalíte nabídku, ve které si můžete ujasnit, co vlastně hledáte (obr. 5). Můžete určit, že místo internetu má být prohledáván váš počítač (položka **Search Desktop**), že mají být vyhledávány např. obrázky (**Images**) nebo že se má hledat v novinkách (**News**), případně že vyhledané zprávy mají mít spojitost s vaší lokalitou (**Near Me**). Po vybrání příslušné položky započne prohledávání internetu a vyhledané odkazy se zobrazí na internetové stránce. Vedle tlačítka **Search** najdete tlačítko se symbolem pera a barevné linky. Pokud na tlačítko kliknete, ve vyhledaných odkazech se zvýrazní ta slova, která jste zadali. Pokud jste zadali více klíčových výrazů, každý výraz se zobrazí odlišnou barvou (obr. 6).

Vepište klíčový výraz nebo výrazy pro vyhledávání.

Zahájení vyhledávání.

Po rozbalení obdržíte seznam zadaných klíčových výrazů.

Obr. 4

Rozbalení nabídky.

Prohledání počítače.

Hledání ve zprávách.

Hledání obrázků.

Obr. 5

Obr. 6. Klíčová slova jsou zvýrazněna.

NÁHLED STRÁNKY

Kliknete-li na další tlačítko v liště, můžete ve speciálním okně zobrazit náhled celé stránky (obr. 7). V tomto okně je červený rámeček. Pokud do něj kliknete a zatáhnete za něj, rámeček se bude pohybovat po stránce a „rolovat" bude i skutečná stránka – tím se na ní můžete lépe orientovat. V dolejším políčku se nachází seznam klíčových slov, která jste pro vyhledávání použili, počet výskytů těchto slov na stránce a barva, která byla použita pro zvýraznění klíčového slova. Dále okno obsahuje tlačítka **Prev** a **Next**. Pokud kliknete na jeden z klíčových výrazů a posléze na jedno z těchto tlačítek, budete se pohybovat po stránce mezi těmito vyhledanými výrazy. Pomocí tlačítka **Options** vyvoláte okno, ve kterém můžete zvýrazňování klíčových slov a náhledu upravit (obr. 8). Můžete

Posunováním rámečku posunujete i celou stránkou.

Seznam klíčových výrazů, počet výskytů a přidělená barva.

Skok na další nebo předchozí klíčový výraz ve vyhledaných odkazech.

Obr. 7

Klíčová slova budou ve vyhledaných odkazech automaticky zvýrazněna.

Všechny klíčové výrazy budou zvýrazněny jednou barvou.

Pro každý klíčový výraz bude použita jiná barva.

Obr. 8

zde např. určit, že má být použita jedna barva pro všechny položky (**Use one color...**), nebo že má být pro každou položku použita barva jiná (**Use a different color...**). Dále můžete určit, že zvýraznění klíčových slov na stránce s výsledky proběhne automaticky (**Automatically highlight...**).

BLOKOVÁNÍ VYSKAKOVACÍCH OKEN

Lišta dále nabízí dvě šikovné funkce – blokování dotěrných, tzv. vyskakovacích (pop-up) oken a vyplňování internetových formulářů. Tzv. vyskakovací okna jsou od určité verze Internet Exploreru blokována. Jste vždy dotázáni, zda je chcete otevřít. Nechcete-li pokaždé odsouhlasovat, že okna se mohou otevírat, klikněte na tlačítko **Blocked**, nacházející se v liště. Toto tlačítko se změní v tlačítko **Allowed** a otevírání vyskakovacích oken na této stránce bude povoleno. Kliknete-li na šipku vedle tlačítka a rozbalíte-li nabídku (obr. 9), můžete povolit otevírání všech vyskakovacích oken (**Allow Pop-ups**), případně otevírání vyskakovacích oken pouze na této stránce (**Allow Pop-ups for This site**).

Povolení k otevírání všech vyskakovacích oken.

Povolení k otevírání vyskakovacích oken na aktuální stránce.

Obr. 9

Pokud otevřete stránku, na které je k dispozici nějaký formulář pro vyplnění (jde o stránky, na kterých se přihlašujete ke svému kontu pomocí přihlašovacího jména a hesla), můžete určit, že tento formulář bude příště vyplněn automaticky v okamžiku, kdy se tyto stránky zobrazí. Kliknete-li na takových stránkách na tlačítko **Form Fill**, rozbalí se nabídka na vyplnění formuláře (**Fill Out Form**), na odstranění dat z formuláře (**Clear form**) a na zobrazení zadaných dat předem (**Preview form**).

-mia

JAK ZAZIPOVAT ARCHIV

Pokud posíláte nějaké soubory jinému uživateli, bude se vám hodit program, který změní výslednou velikost těchto souborů. Takový program soubory „zabalí“ do jednoho archivu, stlačí je a tím zmenší jejich celkovou velikost. Se soubory, které jste do archivu umístili, zpravidla nelze pracovat přímo, ale je třeba je opět „vybalit“.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak vytvořit archiv.
- Jak do archivu přidat soubory.
- Jak vytvořit archiv pomocí průzkumníka.
- Jak archiv otevřít a extrahovat z něj soubory.

Název programu: WinZip, shareware

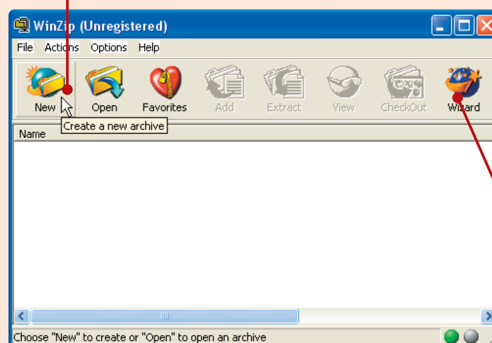
http://www.winzip.com.

K tomu potřebujete opět podobný program, kterým jste archiv vytvořili – záleží pouze na podporovaném formátu archivu. My vám ukážeme, jak archivy vytvářet a vybalovat v programu WinZip, asi nejznámějším archivačním programu, který dal této funkci i název. Vytváření archivu totiž nazýváme také zipování.

VYTVOŘENÍ ARCHIVU

Rozhraní programu WinZip je k dispozici ve dvou variantách – jako běžná tvář programu, anebo ve formě průvodce, který vás krok za krokem provede nejzákladnějšími funkcemi. Pojďme se podívat, jak v běžném okně programu vytvořit vlastní archiv. Nejprve klikněte na tlačítko **New** v horní liště programu (obr. 1). Tím se otevře okno **New Archive** s dostupnou adresářovou a diskovou strukturou. V tomto okně vyberte místo, kam bude archiv uložen (obr. 2). Do řádku **Název souboru** vepište také jméno budoucího souboru a klikněte na tlačítko **OK**.

Pro vytvoření nového archivu klikněte na tlačítko **New**.

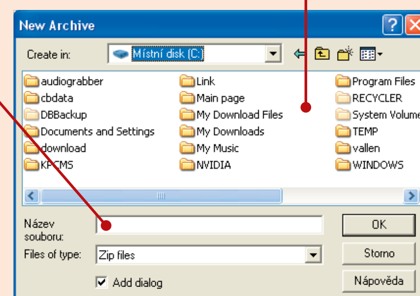

Obr. 1

Průvodce funkcemi programu.

2. Archiv pojmenujte.

1. Vyhledejte místo, kam bude archiv uložen.

Obr. 2

PŘIDÁNÍ SOUBORŮ

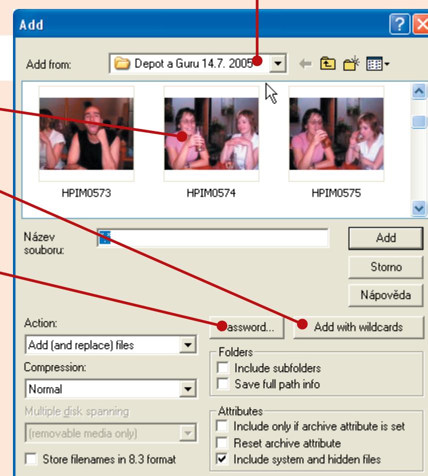
Otevře se okno **Add** a v něm vybíráte do archivu soubory (obr. 3). Nejprve z horního rozbalovacího seznamu **Add from** vyberte disk a adresář, v němž se nachází soubor, který chcete do archivu zahrnout. Výpis složky se zobrazí v hlavním poli a zde si můžete vybrat soubor, který chcete do archivu přidat. Pokud chcete z této složky vybrat více souborů, pak při označování souborů myší podržte stisknutou klávesu Shift nebo Ctrl.

Vyhledejte složku, ze které chcete soubory přidávat.

Označte soubor nebo soubory, které chcete do archivu přidat.

Hvězdičková konvence.

Ochrana archivu heslem.

Obr. 3

info

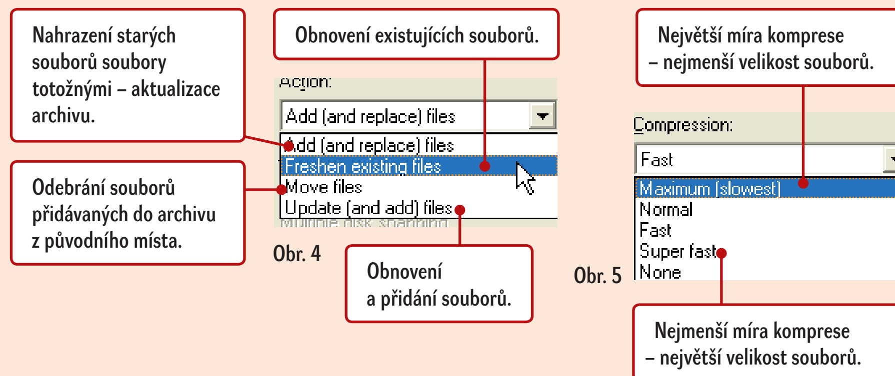
HVĚZDIČKOVÁ KONVENCE

Jestliže se pohybujete v okně **Add** a nevybrali jste do archivu ještě žádné soubory, pak je aktivní tlačítko **Add with wildcards**. To se týká tzv. hvězdičkové konvence – v řeči počítačů je hvězdička zástupný symbol za jakékoliv číslo či písmeno. Pokud tedy např. zadáte, že mají být vybrány soubory *.jpg, budou vybrány soubory s jakýmkoliv názvem ve formátu JPG.

DALŠÍ MOŽNOSTI

V okně najdete rozbalovací seznam **Action** a v něm určujete, co se má s přidanými soubory stát (obr. 4). Tato nabídka se týká také situace, kdy do již jednou vytvořeného archivu přidáváte znovu soubory, které jste tam již jednou zařadili (společně ještě třeba s dalšími soubory), a archiv tak aktualizujete. Zvolíte-li položku **Add (and replace) files**, budou nové soubory do archivu přidány a ty soubory, které archiv již jednou obsahoval, budou nahrazeny. Zvolíte-li volbu **Freshen existing files**, budou pouze obnoveny soubory stávající. Pomocí volby **Move files** budou soubory, které do archivu přidáváte, odebrány z původního místa a budou „existovat“ pouze

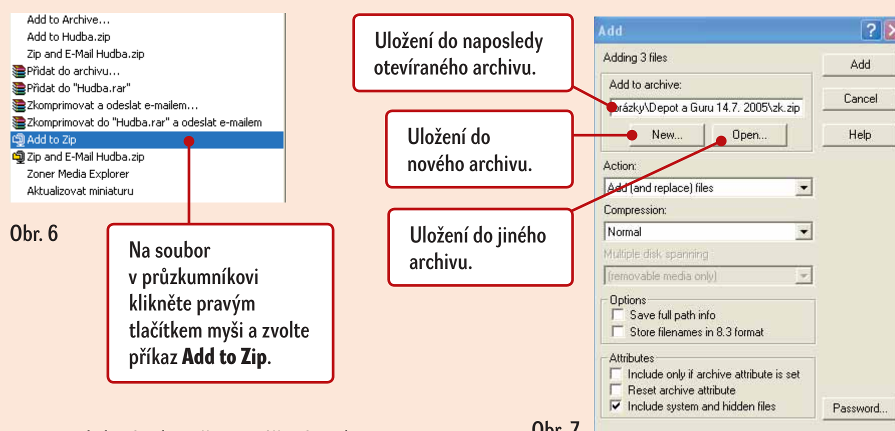
v archivu. A konečně zvolíte-li poslední volbu **Update (and add) files**, budou soubory obnoveny a přidány. V rozbalovacím seznamu **Compression** určujete míru komprese, tedy stlačení velikosti souborů (obr. 5): maximální míra komprese zaručuje nejmenší velikost souboru, naopak stupeň **Superfast** bude proveden nejrychleji, ale velikost souboru bude z nabízené škály největší. Pokud zvolíte možnost **None**, velikost souboru stlačena nebude. Pokud máte k dispozici nějaké výměnné médium (disketu, CD disk, na který lze zapisovat), pak je k dispozici možnost **Multiple disk spanning** a bude vám nabídnuto vytvoření archivu, který by se na tato média vešel. Archiv můžete také ochránit heslem. Klikněte na tlačítko **Password** a do dalšího okénka toto heslo vepište. Nakonec klikněte na tlačítko **Add**, a archiv bude vytvořen.

Obr. 4
Obr. 5

VYTVOŘENÍ ARCHIVU Z PRŮZKUMNÍKA

Archiv můžete vytvořit i ze souborů, které jste zobrazili v průzkumníkovi nebo v jakémkoliv programu pro správu souborů (např. Servant Salamander). Soubory označte a klikněte na ně pravým tlačítkem myši. Z nabídky pak vyberte položku **Add to Zip** (obr. 6). Jako v předchozím případě se otevře okno **Add** (obr. 7). V tomto okně najdete položku **Add to archive** – je zde nabízeno přidání do posledního archivu, který byl otevřen. Pokud chcete přidat soubory do jiného archivu, klikněte na tlačítko **Open** a tento archiv vyhledejte. Chcete-li vytvořit archiv zcela nový, klikněte na tlačítko **New**, v dalším okně archiv pojmenujte a najděte pro něj umístění. Další volby jsou podobné jako při vytváření archivu ze základního okna programu.

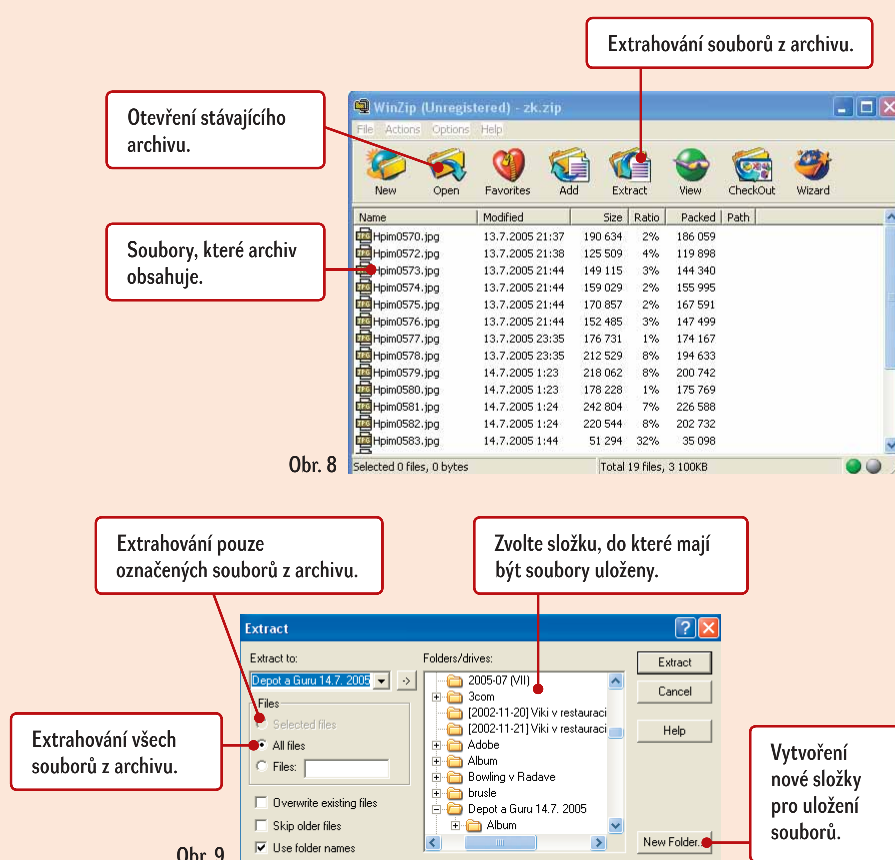

Obr. 6
Obr. 7

OTEVŘENÍ ARCHIVU

Jestliže chcete otevřít již existující archiv, klikněte na tlačítko **Open** a v dalším okně tento archiv vyhledejte. Soubory, které archiv obsahuje, se zobrazí v okně programu, a to s podrobnostmi, jako je velikost souboru, datum změny apod. (obr. 8). Chcete-li soubory z tohoto archivu vyjmout a někam je uložit, klikněte na tlačítko **Extract**. Tím se otevře stejnojmenné okno s adresářovou strukturou (obr. 9). Z ní vyberte složku, do které chcete soubory umístit. Pokud chcete vytvořit pro extrahované soubory složku novou, pak v adresářové struktuře vyberte místo, kde ji chcete vytvořit, klikněte na tlačítko **New folder** a složku pojmenujte. V okně **Extract** si můžete dále vybrat, zda mají být extrahovány pouze vybrané soubory (**Selected files**), nebo všechny soubory z archivu (**All files**), anebo soubory s určitým názvem (**Files**). Zaškrtnete-li položku **Overwrite existing files**, pak v případě, že z archivu do vybrané složky obnovujete soubory se stejným jménem, budou existující soubory přepsány těmi extrahovaným. Zaškrtnete-li položku **Skip older files**, budou starší soubory přeskočeny. Nakonec klikněte na tlačítko **Extract**.

-mia

Name	Modified	Size	Ratio	Packed	Path
Hpim0570.jpg	13.7.2005 21:37	190 634	2%	186 059	
Hpim0572.jpg	13.7.2005 21:38	125 509	4%	119 898	
Hpim0573.jpg	13.7.2005 21:44	149 115	3%	144 340	
Hpim0574.jpg	13.7.2005 21:44	159 029	2%	155 995	
Hpim0575.jpg	13.7.2005 21:44	170 857	2%	167 591	
Hpim0576.jpg	13.7.2005 21:44	152 485	3%	147 499	
Hpim0577.jpg	13.7.2005 23:35	176 731	1%	174 167	
Hpim0578.jpg	13.7.2005 23:35	212 529	8%	194 633	
Hpim0579.jpg	14.7.2005 1:23	218 062	8%	200 742	
Hpim0580.jpg	14.7.2005 1:23	178 228	1%	175 769	
Hpim0581.jpg	14.7.2005 1:24	242 804	7%	226 588	
Hpim0582.jpg	14.7.2005 1:24	220 544	8%	202 732	
Hpim0583.jpg	14.7.2005 1:44	51 294	32%	35 098	

Obr. 8
Obr. 9

VYHLEDÁVÁNÍ V INTERNETU

Na internetu je nepředstavitelná spousta stránek, mnohdy pojednávajících o věcech, o kterých jste neměli ani tušení, natož aby vás napadlo, že o nich někdo napíše na web. Užitečnější však spíše bývá, když najdete to, co hledáte, nežli to, co jste rozhodně nehledali...

info

GOOGLOVÁNÍ

[gúglování] aneb *fulltextové vyhledávání Googlem* na adrese *www.google.com*.

- Zadejte jedno, nebo lépe *několik* slov *výstižných* pro téma, které hledáte.
- Slovům, která mají jít přesně za sebou, se říká *fráze*; ty se vkládají do uvozovek.
- Před slovo, které se v hledané stránce vyskytovat *nemá*, zapište znaménko *minus*.
- Slovo, které se hledat má, ač je vyhledávač normálně vynechává (protože je příliš běžné a obecné nebo jde o jednotlivou číslici či některá písmena), označte naopak znaménkem *plus*.

Těžko využívat bohatství internetu, když často ani nevíte, kde začít. Když hledáte něco konkrétního, je asi nejlepší vyhledávat v „celém textu". (Z anglického „fulltext" se tomu říká fulltextové vyhledávání.) Podstatou ovšem je zadat vhodný dotaz...

ZÁKLADNÍ PRINCIPY

Přemýšlejte! Které slovo nebo slova jsou klíčová či typická pro téma, které hledáte, a přitom jen nesnadno spojitelná s mnoha jinými tématy? Vybrat jen jedno takové slovo většinou nejde, a proto vhodně využívejte *zúžení dotazu* dalšími slovy. (Co vyplníte do políčka vyhledávače, to se nazývá *dotazem* pro vyhledávač; jednotlivá slova, která hledáte, se pak někdy nazývají *klíčovými slovy*.)

Zvláštním případem je **fráze** – tak se označuje přesné znění několika slov jdoucích po sobě – záleží na jejich přesném tvaru i pořadí. Obvyklým způsobem zápisu fráze je její uzavření do uvozovek. Příklad: „zpívání v dešti".

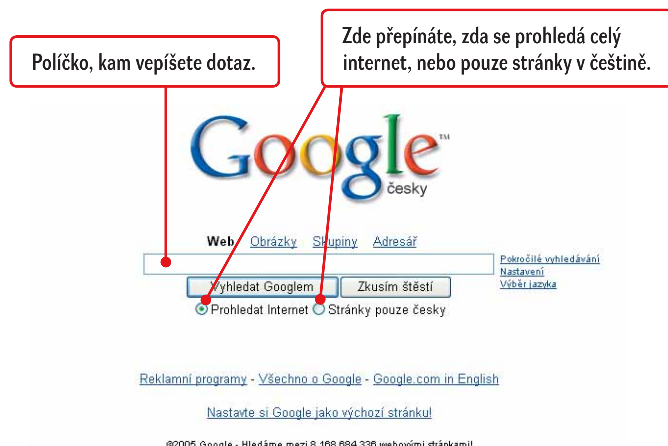
Kde vyhledávat?

Vyhledávače jsou v zásadě světové, se zaměřením především na angličtinu, ale i na další jazyky, a dále jsou vyhledávače specializující se na určitý jazykový okruh či národní doménu, v našem případě na český internet. Světové vyhledávače pak lze často nastavit tak, aby hledaly mezi stránkami jen v určitém jazyce.

Volba slov

Řekněme, že jíte broskev a z její pecky vypadne lákavě vypadající jadérko podobné mandli. Je jedlé, či není? Takovou informaci nejrychleji zjistíte na internetu – když se na ni umíte zeptat. Shromážděte tedy klíčové pojmy a vepište dotaz: *pecka broskev jed*.

Proč jsou všechna uvedená slova důležitá? Kdybyste dali hledat každé z nich samostatně, našli byste spoustu stránek, které by na váš dotaz neodpověděly. Ostatně si to zkuste...

Obr. 1. Titulní stránka Googlu se načítá bleskově.

V tomto případě se mnohem dříve doberete k odpovědi na položenou otázku, jestliže zadáte slovo *jed* namísto *jedlé* – jadérka broskví totiž skutečně jedovatá jsou, a tak se v souvislosti s nimi mnohem *spíše* bude psát *o jedu* nežli o tom, že něco je *jedlé* – když se zdá, že váš dotaz ne a ne najít správnou stránku, zamyslete se, které slovo do něj přidat, které z něj ubrat, které zaměnit třeba za úplně protichůdné...

Na tomto příkladu je také vidět, jak se vyhledávače, v článku dále zmíněné jednotlivě, chovají rozdílně. Google, obvykle vcelku mocný, se na tento dotaz (alespoň v češtině) nechytne, zatímco Jyxo poskytne jakousi odpověď již čtvrtou nalezenou stránkou (v době vzniku tohoto článku); získat relevantní výsledek tímto dotazem se při hledání Seznamem neukázalo schůdné – jako by Seznam na slovo *jed* nebral správný zřetel.

Z toho vidíte, že když se vám nedaří získat výsledek jedním vyhledávačem, zkuste jiný. Umíte-li anglicky, na Googlu si můžete ověřit, že dotaz „*pit peach poison*" vám přinese nabídku stránek s mnohem obsáhlejšími informacemi, než které se podařilo vydolovat z internetu českého.

GOOGLE

Google je v současné době nejvýznamnějším světovým vyhledávačem; od svého uvedení v druhé polovině devadesátých let postupně zastínil všechny ostatní a stal se pojmem sám o sobě – dal dokonce vzniknout slovu „googlovat".

Proč? Protože řadil výsledky lépe než ostatní, takže stránky s užitečnými informacemi se zpravidla objevily hned navrchu a jeho vstupní stránka byla primitivně jednoduchá a prosta reklamy. I stránky s výsledky se načítaly rychle a občasná reklama měla podobu skromnou, textovou a držela se nerušivě stranou.

Google je dnes veřejně obchodovaná společnost vysoké tržní hodnoty a napíná své úsilí do vývoje mnoha dalších služeb, avšak na adrese *www.google.com* se nadále nachází jednoduché rozhraní světoznámého vyhledávače. To je přeloženo také do češtiny – když na jeho stránku vstoupíte, nejspíše se vám samo od sebe zobrazí již česky (obr. 1). (Když ne, můžete je přepnout do češtiny po kliknutí na odkaz *Preferences* anebo *Language Tools*.)

Jazyk, v němž se stránka *www.google.com* zobrazí při prvním načtení, závisí na jazykovém nastavení v prohlížeči. (Prohlížeče umožňují uživateli předvolit, kterým jazykům a v jakém pořadí dává přednost.)

ZÁKLADY HLEDÁNÍ NA GOOGLU

Googlu můžete zadat dotaz v kterémkoli jazyce. Google však ve svém chování vykazuje určité rozdíly podle zvoleného jazyka rozhraní. Když máte zvoleno české rozhraní, předpokládá, že hledáte především české stránky, používáte-li však rozhraní anglické, předpokládá, že v angličtině je zadán i dotaz, a je zacílen především na anglické stránky – podle toho jej zpracuje a seřadí i výsledky.

info

JYXOVÁNÍ

[džiksování] aneb *fulltextové vyhledávání* prostřednictvím vyhledávače Jyxo, například na adrese *jyxo.cz*.

Do českého vyhledávače Jyxo se dotazy zapisují stejně jako do Googlu; navíc můžete použít znak # – zapsaný těsně *před* slovem označuje slovo jako *nepovinné*.

Ačkoli Jyxo česká slova ohýbá, což Google nedovede, Jyxo se *počtem* nalezených stránek nedokáže vyrovnat mnohem výkonnějšímu americkému Googlu. Přesto může *někdy* najít lepší výsledek.

Podoba dotazu

Každé slovo, které zadáte, Google chápe jako **povinné** – vypíše jen ty stránky, které je obsahují. Nebere však v potaz velmi krátká a velmi častá *anglická* slova, která pro potřeby dotazu nenesou žádný věcný význam (slova jako „and“, „how“, „to“ a podobně). Jestliže takové slovo přesto chcete jmenovitě hledat, zadejte před ně znaménko ‚+‘. Hypotetický (leč bezpředmětný) český dotaz „to a ono“ byste tedy museli zapsat: +to +a ono.

Podobně Google opomíjí některé jednotlivé číslovky a i v jejich případě je možné pomoci si znaménkem plus.

Když hledáte slova v přesném pořadí, jak jdou za sebou, je lepší vložit je jako **frázi** – zapsat je do uvozovek, jež zapíšete jako součást dotazu; do políčka byste tedy včetně uvozovek napsali: „to a ono“. Výsledky se pak značně odlišují od výsledků z příkladu se znaménky plus.

Malá či velká písmena nehrají v zadaných slovech roli.

Anglické rozhraní

Když používáte anglické rozhraní, Google se chová jinak, než když používáte české. Například ignoruje diakritiku. Zadáte-li slovo *déšť*, jako první se zobrazí stránka australského ministerstva školství, vědy a tělovýchovy (DEST). Google předpokládá, že vaším preferovaným jazykem hledaných stránek je angličtina, a anglické stránky vyhovující dotazu řadí na začátek.

Google v případě angličtiny rozpoznává kořeny slov a do výsledků zařadí i stránky obsahující další slova odvozená od stejného

10 NEJ – ŽEBŘÍČKY

10 nejstahovanějších programů podle zahraničních stránek www.download.com – poslední zářijový týden

Název programu	Počet stažení
1. Ad-Aware SE Personal Edition	1 115 428
2. Spyware Doctor	835 762
3. ICQ 5.04	577 117
4. iMesh	475 583
5. Spybot – Search & Destroy	465 058
6. LimeWire	453 736
7. WinZip	419 134
8. Registry Mechanic	322 360
9. Morpheus	312 817
10. BitComet	298 319

10 nejvyhledávanějších výrazů podle portálu Seznam – srpen 2005

Výraz	Četnost
1. freefoto	193 478
2. blesk	143 851
3. vyvolení	117 702
4. sex	107 289
5. seznamka	94 043
6. xchat	92 038
7. počasí	91 952
8. horoskopy	82 650
9. www.centrum.cz	71 884
10. freefoto.cz	71 614

10 nejnavštěvovanějších českých internetových stránek v automotooblasti podle toplist.cz (hodnotí se pouze stránky zde registrované) – poslední měsíc

1. www.auto.cz
2. www.sauto.cz
3. automedia.cz
4. www.motorkari.cz
5. www.tuning.cz
6. www.auto-news.cz
7. www.motostar.cz
8. www.formule1.cz
9. auto.rychle.cz
10. www.autoesa.cz

Kliknutím na podtržený odkaz se přenesete na vyhledanou stránku; doporučujeme ovšem kliknout pravým tlačítkem a zvolit *otevření v novém okně*, abyste si okno s výsledky uchovali.

Na týž dotaz můžete zkusit uplatnit i speciální hledání; o něm v tomto článku již nepíšeme.

Nejste-li spokojeni s přesností dotazu, upravte jej a dejte znovu **Hledat**.

Celkový počet nalezených stránek naznačuje, jak dobře jste dotaz zacílili – když je číslo vysoké a výsledky jsou neuspokojivé, zkuste dotaz zpřesnit.

Leccos o vyhledané stránce napoví i její adresa – z ní často poznáte, co je domácí stránka toho, co hledáte, a co jen zmínka nebo odkaz zařazený jinde.

Odsazení naznačuje, že cílová stránka je vnořena do stejného webu, na který je již odkaz v seznamu výše.

Kliknutím na tento odkaz získáte výpis dalších stránek obsažených na zmíněném webu, které rovněž vyhovují zadanému dotazu.

Jestliže vám nalezená stránka vyhovuje, můžete si kliknutím sem vyhledat jiné podobné stránky; v případě ukázaném na obrázku vypíše Google domovské stránky dalších českých vysokých škol.

Google
Web Obrázky Skupiny Adresář
univerzita Liberec [Hledat] Pokročilé vyhledávání Nastavení
Prohledat Internet Stránky pouze česky
Web Výsledky **1** - **10** z asi **143 000** pro **univerzita Liberec**. (**0,23** sekund)

Technická **univerzita** v Liberci
Technická **univerzita** v Liberci, hospodářská fakulta, hospodářská fakulta ...
t-uni online SAPTUL 50 let TUL VOS TUL **liberec** a region univerzitní síť LIANE ...
www.vslib.cz/ - 24k - 25 září 2005 - Archiv - Podobné stránky

Seznam > Technická **univerzita Liberec**
Technická **univerzita Liberec** nabízí studium na šesti fakultách technického zaměření.
Liberec. www.vslib.cz · Univerzitní knihovna Technické univerzity v ...
www.seznam.cz/.../Vzdelavaci-instituce/Vysoke-skoly/ Univerzity-a-statni-vysoke-skoly/Technicka-**univerzita**/ - 54k - Archiv - Podobné stránky

Seznam > Technická **univerzita Liberec**
Zobrazit "Technická **univerzita Liberec**" v okrese:. **Liberec** | Zpět na celou ČR.
Kliknutím na zvolený region se vám vypíší pouze ty firmy, jejich pobočky a ...
www.seznam.cz/.../Vysoke-skoly/ Univerzity-a-statni-vysoke-skoly/Technicka-**univerzita**/CZ051.html - 91k - Archiv - Podobné stránky
[Další stránky z www.seznam.cz]

Technická **univerzita Liberec**
publikace zaměřené na přijímací řízení na vysoké školy a univerzity např.
Masarykova **univerzita** v Brně, Ostravská **univerzita**, Policejní akademie ČR, ...
www.navysokou.cz/catalog.php?cat=tul - 74k - Archiv - Podobné stránky

CENT.CZ - Český vyhledávač WWW stránek - Technická **univerzita Liberec**
Technická **univerzita Liberec**. Hledej:, rozšířené vyhledávání. ODKAZY. E-learning
TUL E-learningový systém. Katedra mechaniky, pružnosti a pevnosti ...
www.cent.cz/www/VysokeSkolyTUL.htm - 5k - Archiv - Podobné stránky

Obr. 2. Co zjistíte z výpisu nalezených stránek?

Někdy se stane, že se podoba stránky – od chvíle, kdy ji Google prohlédl a zařadil do své databáze – změní a „živá“ stránka už neobsahuje to, co vyhledáváte; pak si můžete podobu, kterou zaznamenal Google, dát zobrazit z jeho archivu. To je poměrně mocný nástroj, pomocí něhož lze někdy přečíst i to, co bylo z internetu odstraněno záměrně.

kořene, od něhož je odvozeno slovo v zadání. Zadáte-li například slovo *natural*, bude se hledat i *naturally* a naopak. Stránky, které vašemu dotazu odpovídají přesně, však budou řazeny navrch, a proto si tohoto jevu nejspíš nepovšimnete, postavíte-li dotaz tak, že mu vyhoví velké množství stránek.

České rozhraní

Když zadáte dotaz do českého rozhraní, Google změní své chování v několika ohledech: Za prvé nebude zanedbávat diakritiku, nýbrž bude ji považovat za významnou – když dáte vyhledat jméno slovenského hokejisty Šatana, nedostanete se na stránky satanistů... Za druhé bude v řazení upřednostňovat české stránky, takže dáte-li hledat obyčejné anglické slovo „beat“, jako první se vám vypíše stránka pražského rádia Beat; tím se však relevantní české výsledky vyčerpají a dál Google pokračuje anglickými odkazy...

Ještě jednou zdůrazníme, že Google v zásadě vyhledává celosvětově (navzdory zvolenému jazyku rozhraní), avšak na základě zvoleného jazyka rozhraní předjímá, co asi hledáte a jaké stránky vás budou spíše zajímat. Když zvolíte *francouzské* rozhraní a dáte vyhledat slovo *vin* (víno), bude se řazení výsledků diametrálně lišit od stejného dotazu vloženého ať už do rozhraní českého, nebo anglického...

VYZNEJTE SE VE VÝSLEDCÍCH

Na pohled jednoduchý seznam výsledků, které Google vypíše, obsahuje spoustu užitečných informací; mnohé z nich popisujeme na obrázku 2.

Všimněte si, že Google vždy vypisuje úryvek z nalezené stránky a hledané pojmy v něm zobrazuje tučně – díky tomu získáte již na stránce s výsledky rychlý přehled o tom, jak dobře jste se zvolenými klíčovými slovy strefili do tématu, které opravdu hledáte.

Ve výsledcích si také můžete někdy všimnout, že Google prohledává nejen pravé webové stránky, ale také dokumenty DOC či PDF – jsou-li umístěny na internet a vedou-li na ně odkazy. V takovém případě Google nabídne jak odkaz na původní dokument v jeho formátu, tak odkaz, pod kterým se skrývá zjednodušená webová verze, kdyby vám původní formát způsoboval nějaké potíže.

Google tu a tam *po pravé straně* okna zobrazuje jednoduchou textovou reklamu – placené odkazy. Někdy vypadají lákavě, ale doporučujeme vám věnovat se především výsledkům z hlavního výpisu.

JYXO

Vyhledávání v českých stránkách dlouho naráželo na to, že čeština ohýbá slova; jak měl ale počítač poznat, že slova pro něj *různá* (protože se liší písmeny) jsou pro uživatele vlastně slovem jedním?

Chytří lidé ohýbání českých slov naštěstí naprogramovali, a tak české vyhledávače současnosti již českým dotazům rozumějí; zatím však nejsou tak daleko, aby vyhledávaly i příbuzná slova, jak to v angličtině činí Google: Když do dotazu vložíte slovo *lyžování*, budou se sice hledat i tvary *lyžováním*, *lyžováními*, *lyžováních*, ale nebude se hledat slovo *lyžovat*, zrovna tak se ke slovesu *lyžovat* nebude hledat také *lyžování*. Ježto je Google mezi vyhledávači takovým fenoménem, mnohé vyhledávače jej napodobují jak co do jednoduché skladby dotazů, tak co do přehledného uspořádání výsledků včetně doprovodných informací. Tak se chová i vyhledávač Jyxo, dostupný na adrese *jyxo.cz*.

Skladba (*syntax*) dotazu pro vyhledávač Jyxo je stejná jako pro Google – vyhledávají se povinně všechna slova, která zadáte; můžete použít znaménko *plus*, ale je vlastně zbytečné. Slovo, které

Na zeleném podkladě vlevo Jyxo nabízí všelijaká chytrá upřesnění anebo rozšíření dotazu.

V prostoru nad výsledky Jyxo rozepisuje, jak s dotazem naložilo.

Další výsledky vedoucí na týž web jsou sdruženy pod jeden odkaz.

Zde lze nahlédnout, jak má Jyxo stránku uloženu ve svém archivu – na rozdíl od Googlu si ukládá jen zjednodušenou textovou podobu.

Obr. 3. Jyxo pořádá výsledky podle osvědčeného vzoru vyhledávače Google.

se na stránkách vyskytovat nesmí, označíte naopak *minusem*. Fráze uzavřete do uvozovek...

Jyxo navíc používá znaménko *hash* [heš] čili #. Slovo, před které je zapíšete, bude chápáno jako nepovinné, leč upřesňující dotaz – stránky toto slovo obsahující budou zařazeny navrch, ale do výsledků budou zařazeny i stránky, které toto slovo neobsahují.

Jyxo používá i pokročilé operátory, podobně jako Google, a v případě zájmu si o nich počtěte v jeho *nápovědě*.

DALŠÍ ČESKÉ VYHLEDÁVAČE

Nějaký vyhledávač je obsažen v zásadě v každém portálu („bráně do internetu“) – je nepsaným pravidlem, že fulltextové vyhledávání patří k základním službám portálem nabízeným. Většina uživatelů českého internetu také vyhledává přes stránku nějakého portálu; na zvláštní adresu, jako je *jyxo.cz*, zavítá jen menšina.

Jyxo naleznete na Atlasu (*www.atlas.cz*). Stránku s výsledky hledání obohacují definice některých hledaných výrazů, převzaté z encyklopedie CoJeCo (*www.cojeco.cz*). Technologii Jyxo používá také Quick.cz, avšak v některých výsledcích nezpracovává bezchybně zobrazení diakritiky. Technologie Jyxo obsluhuje i vyhledávání na portálu Volný (*volny.cz*), zdá se však, že vrací poměrně málo odkazů a že před ně zařadí poměrně dost odkazů *placených*...

Na Tiscali.cz najdete výsledky dodané přímo Googlem, avšak bude jich méně než na Googlu samém.

Centrum.cz a Morfeo

Centrum.cz používá technologii **Morfeo**, jež se velmi podobá Jyxu. Vyhledávání můžete použít z hlavní stránky *www.centrum.cz* nebo ze stránky *search.centrum.cz* (či *fulltext.centrum.cz*). Tlačítko **Nudím se** má nečekaný význam – když ponecháte políčko prázdné a kliknete na zmíněné tlačítko, vyhledávač vám předloží výsledky na dotaz, který položil někdo před vámi. Pozor! Může to být návykové. Naložte se svojí nudou raději jinak...

Při zobrazených výsledcích hledání můžete v horní liště přepínat mezi odkazy *Internet* a *Fulltext*. Obě možnosti zobrazují v zásadě stejné výsledky, ale trochu odlišně. Možnost *Fulltext* zobrazuje u každého výsledku další odkazy ve stylu Googlu; možnost *Internet* namísto toho vyhazuje zajímavá plovoucí okénka, když myší chvilku posečkáte nad hlavním odkazem na nalezenou stránku. Proč Centrum provozuje dvě skoro stejně fungující, přesto však trochu rozdílná zobrazení?

Nejpříjemnější k použití nakonec asi je rozhraní třetí – na adrese *morfeo.centrum.cz*, kde můžete snadno vypínat či zapínat ohýbání slov, opravu překlepů, používání synonym a odkud si můžete snadno dát vypsat *nápovědu*, ze které se dozvíte, že možnosti, jak ovlivnit dotaz, jsou poměrně bohaté. Přesto počet stránek, které nachází Morfeo, provozované portálem Centrum, zaostává za Jyxem i za Seznamem.

info

POČET NACHÁZENÝCH ODKAZŮ

Pro jednoduché *české* dotazy jsme zjistili následující pořadí:

1. Google
2. Seznam
3. Jyxo
4. Morfeo

Přestože Google česká slova neohýbá, počtem nalezených stránek poráží domácí vyhledávače s velkou převahou. Jiná věc je, že podle povahy dotazu může uspět ten či onen vyhledávač v relevanci seřazení výsledků.

Seznam.cz

Seznam.cz letos uvedl vyhledávač vlastního vývoje. Od ostatních se odlišuje několika zajímavými vlastnostmi: První si všimnete, jakmile začnete vyplňovat políčko pro dotaz – začnou se nabízet nejčastější dotazy, které zadali jiní lidé před vámi. Pro někoho zajímavé, pro někoho užitečné, někomu na obtíž – pak je možné tuto vlastnost vypnout (odkaz na nastavení se ukáže na konci vysunutého seznamu dotazů).

Druhé zvláštnosti si všimnete, jakmile po odeslání dotazu vyjede výpis nalezených stránek – po jeho levé straně spatříte malé *obrázkové* náhledy nalezených stránek.

Jinak však výpis výsledků některé vymoženosti Googlu nebo Jyxa postrádá. Chcete-li se pak seznámit s možnostmi skladby dotazu, je potřeba vyvinout úsilí poněkud detektivní, abyste nalezli stránku *fulltext.seznam.cz/url.py/faqScreen*; zde se dozvíte, že vyhledávač si poradí s frázemi (a uzavřením jednoho slova do uvozovek čili vytvořením fráze o jednom slově se vypne ohýbání tohoto slova). Dále se dozvíte, že kromě pokročilého operátoru *site:* jiné operátory nepodporuje – nelze tedy například zakázat pro nalezené stránky výskyt určitého slova.

Vlastní vyhledávač Seznamu se používá, když je zatrženo „vyhledávání v ČR“; když zatrhnete „ve světě“, dostane se vám výsledků z Googlu, ovšem bude jich podstatně méně, než kolik by stejný dotaz přinesl na vlastní stránce Googlu.

–mjs

JAK SE INTERNET PROHLEDÁVÁ?

Běžně říkáme, že pomocí vyhledávače dáme něco *vyhledat v internetu* – to je však pouhá iluze. Obrovský internet není v žádném případě možné začít prohledávat poté, co jste zadali svůj dotaz. Jednak by to trvalo nesmyslně dlouho, jednak by nebylo únosné, kdyby vyhledávač procházel internet kvůli každému jednotlivému dotazu zvlášť. Uvědomte si, kolik lidí se dotazuje současně!

Dělá se to jinak: Vyhledávač, respektive jeho *robot* (samočinně fungující program na procházení internetu), prochází internet průběžně a nalezené stránky zařazuje do své databáze, do svého archivu; přitom je *indexuje* čili vytváří si index slov v nich se vyskytujících. Je to sice početně náročné a výpočetní i úložná kapacita, kterou využívá například Google, je nesmírná, nicméně je to jediný známý způsob, jak v dostatečně krátkém čase obsloužit dotazy uživatelů. (Čas, který Googlu zabralo zodpovězení dotazu, je pro vaši zvědavost ostatně zobrazen na stránce s výsledky.)

To má dva důsledky: 1. Vyhledávač neprohledává okamžitý stav internetu samého, nýbrž pouze jeho „obraz“ ve své vlastní databázi – ten může být u mnoha stránek zastaralý, podle toho, kdy naposledy je *robot* prohlížel. 2. Vyhledávač neprohledává celý internet, ale jen tu část, kterou zná. *Robot* se dostane na ty adresy, které byly do Googlu zadány, a pak na všechny další, na které ze zadaných stránek vedly odkazy. Jestliže existuje stránka, o které Google neví, a nevede na ni žádný odkaz z těch stránek, které Google zná, tato stránka se do jeho databáze nedostane, a vyhledávač ji tedy ve svých výsledcích nikdy nezobrazí.

VLASTNÍ E-SHOP

Rádi byste rozšířili aktivity svého podniku i na lákavé pole internetu, avšak nejste zkušenými webovými programátory či nemůžete nebo nechcete utratit desetitisíce korun za vytvoření internetového obchodu od profesionálů? Česká firma Zoner nabízí zajímavé řešení...

info

ZONER INSHOP 3

Poskytuje: Zoner software, s. r. o.

Cena: dle vybrané varianty 1178 Kč nebo 2975 Kč měsíčně.

Jazyk: čeština.

Více informací na: *http://www.zoner.cz/inshop.*

Řešení je příléhavě pojmenováno **inShop** a nutno autorům přiznat, že přinesli na trh kvalitně odvedenou práci.

CO INSHOP VLASTNĚ JE?

Ne náhodou jsme inShop místo „softwarem" nazvali „řešením". Jde totiž o komplexní službu, jejíž součástí je krom programu Zoner inShop Designer, kterým svůj obchod vytváříte a ovládáte, i hostování (tj. pronájem) na serverech firmy Zoner, k tomuto účelu připravených, a dále rozsáhlá a podrobná dokumentace nejen o inShopu, ale i o internetovém obchodování samém.

DOVEDNOSTI A VÝHODY INSHOPU

Není možné uvést všechno, co inShop umí, a tak se zmíníme pouze o těch vlastnostech, které jsou podle nás nejzajímavější.

Asi nejsilnější předností je skutečnost, že k tomu, abyste pomocí inShopu vytvořili a ovládali svůj vlastní internetový obchod, nemusíte umět nic víc než běžně ovládat počítač. S programem totiž mohou pracovat i uživatelé, kteří nemají s internetovými stránkami (databázemi apod.) žádné zkušenosti, a i kdyby se člověk náhodou přece jen ztratil, podrobné uživatelské příručky napovědí, jak postupovat dál. A pokud znalosti na tomto poli již máte, není nutné nad inShopem ohrnovat nos. I pokročilým uživatelům inShop nabídne mnoho schopností: od změny vzhledu stránek až po provoz vlastní databáze určené pro prodejnu s administrací realizovanou přes web. Jedná se tak o řešení pro skutečně libovolně velkého a při práci s počítačem různě schopného obchodníka.

Další dovedností inShopu je široká modifikovatelnost. Na rozdíl od mnoha předpřipravených systémů nejste omezeni pevným schématem, ale můžete si jej vytvořit z mnoha komponent sami přesně podle svých představ a požadavků. Pro příklad uveďme členění do libovolného počtu kategorií a podkategorií (přičemž zboží lze zařadit i do více z nich najednou), možnost přidat anketu, zařadit žebříček nejprodávanějších výrobků či výpis dalšího doporučeného zboží a možnost přidat označení „novinka".

Aby nebylo nutné všechno přepisovat „ručně", nabízí inShop spolupráci hned s několika ekonomickými systémy. Vzhledem k tomu, že se pohybujeme v „domácích vodách", samozřejmě se jedná o produkty v tuzemsku nejčastěji používané – např. o produkty Money S3, Pohoda, Abra G2 a G3.

Byl by asi hřích nemít možnost platit na internetu elektronicky, takže i v e-shopech vytvářených popisovaným produktem lze využít deset bezhotovostních platebních systémů.

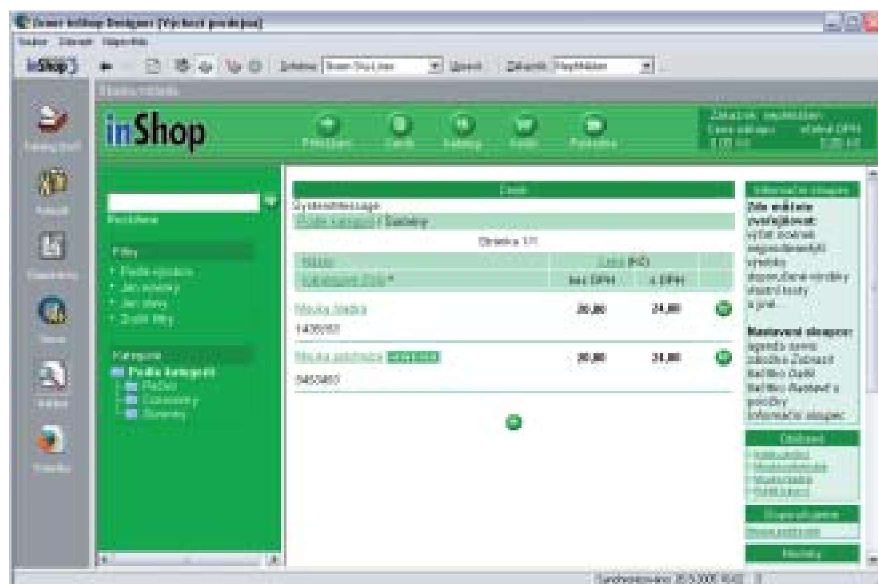
Z dalších schopností pak jmenujme nastavení stavu zpracovanosti objednávky, vyhodnocování statistik, různé systémy slev (pro stálé, nebo naopak nové zákazníky, prominutí poštovného při překročení určitého limitu aj.), detailní upravení popisů a zobrazených obrázků u jednotlivých položek. Prostě v inShopu najdete snad cokoliv, co správnému internetovému obchodu nesmí chybět.

OVLÁDÁNÍ E-SHOPU

Tvorba a správa internetového obchodu je opravdu velmi jednoduchá. Na svůj počítač si nejprve nainstalujete zmíněný ovládací program a nastavíte vzhled a vlastnosti vytvářeného e-shopu. Vzhledem k tomu, že program je přehledný a je zpracován v češtině, jistě to nebude žádný problém. Přinejhorším zbývá možnost poučit se z dobře zpracované uživatelské příručky nebo se obrátit na technickou pomoc firmy Zoner.

Dále do obchodu doplníte zboží – buď „ručně", nebo ještě lépe importem z nějakého podporovaného ekonomického programu či ze souboru (podporovány jsou soubory *.txt, *.csv, *.db a *.dbf). Nyní už zbývá pouze nahrát vytvořený obchod na server. Vnímavější čtenář jistě pochopil, že při tvorbě e-shopu nemusí být ani připojen k internetu.

Jakékoli dodatečné úpravy a změny se pak samozřejmě provádějí obdobným postupem. Prostřednictvím inShop Designeru lze spravovat objednávky a zákaznické účty (po jejich stažení ze serveru), což oproti druhé možnosti (pomocí e-mailů) přináší řadu výhod.

Svůj obchod ovládáte pomocí programu Zoner inShop Designer.

NA KOLIK TO PŘIJDE?

V úvodu jsme naznačili, že e-shop provozovaný pomocí systému inShop vyjde mnohem levněji, než kdyby si ho uživatel/podnik objednal od specializované firmy. Jaká je cena? Ovládací program, dokumentace a technická podpora jsou poskytovány zdarma, platí se však pronájem serverů provozovatele. Cena je 1178 Kč nebo 2975 Kč (včetně DPH) měsíčně, v závislosti na rozsahu zvolených služeb. Ve srovnání s jinými internetovými obchody jde tedy o cenu příznivou. Abyste nekupovali zajíce v pytli, můžete si celý systém po dobu jednoho měsíce vyzkoušet bezplatně.

Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

KDE HLEDAT VYHLEDÁVAČE

Toto číslo časopisu PPK je do jisté míry věnováno vyhledávání informací na internetu. Proto by zde neměl chybět výčet těch nejdůležitějších vyhledávačů u nás i v zahraničí.

SEZNAM

Portál a vyhledávací služba Seznam je u nás nejstarší a za tu dobu Seznam značně pozměnil svůj vzhled. Na hlavní stránce najdete jednak utříděný katalog odkazů, jednak odkazy na některé služby Seznamu, jako je např. chat, internetová herna nebo nákup dovolené. Zcela nahoře najdete políčko, do kterého můžete vepsat klíčové výrazy pro vyhledávání. Vyhledávat můžete nejen v internetu, ale i ve firmách a na mapách České republiky. Vepsaný výraz si také můžete dát přeložit. Při vkládání klíčového výrazu do políčka se zobrazí nabízené výrazy, které již někdo hledal, spolu s údajem o počtu hledání. Díky tomu zjistíte nemálo o povaze našeho národa.

ATLAS

Jen o něco málo později než Seznam vznikl náš druhý důležitý portál – Atlas. I na těchto stránkách najdete spoustu služeb a zábavy. Kromě zpravodajství a zpráv z bulváru zde zjistíte např. televizní program, nakoupíte letenky, informujete se o jízdních řádech nebo si popovídáte na chatu. Po zadání klíčového výrazu do políčka můžete vyhledávat v internetových stránkách, firmách, obrázcích, zprávách či mapách. I zde si můžete opatřit internetovou schránku.

CENTRUM

Centrum je z našich portálů nejmladší. Na hlavní stránce najdete odkazy na různé služby, jako je připojení k internetu, zasílání zpráv SMS, informace o počasí, recepty, kulturní přehledy, pracovní nabídky, televizní programy nebo bydlení. Dále se můžete přihlásit ke svému účtu, přečíst si zprávy nebo novinky z bulváru. Portál Centrum spolupracuje s reality show Vyvolení a přináší na svých stránkách pravidelné zpravodajství. Vedle řádku pro vyhledávání můžete najít tipy pro vyhledávání – nejčastěji vyhledávané výrazy. Lze hledat ve fulltextu, firmách, mapách, obrázcích či zprávách.

GOOGLE

Asi nejvýznamnější zahraniční vyhledávač najdete na adrese *www.google.com*. Asi jako jediný zahraniční vyhledávač vám svoji úvodní stránku zobrazí v češtině, to je však podmíněno nastavením jazyků. Stačí však kliknout na tlačítko Language Tools a na další stránce si češtinu vybrat. Na této stránce si dokonce můžete dát přeložit text z určitých jazyků a naopak. Ačkoliv Google nabízí ohromné množství služeb, jeho úvodní stránka vás překvapí prostou jednoduchostí a je prosta mnoha zbytečných odkazů. Dejte si však pozor na to, abyste správně zadali adresu stránky – na stránce *www.google.cz* najdete sice také vyhledávač, ale zcela jiný a „utopený" ve změti odkazů.

YAHOO

Na poli mezinárodních vyhledávačů dlouho kralovaly stránky *www.yahoo.com*, dokud je o prvenství nepřipravil Google. Na hlavní stránce je uvedena bohužel celá řada odkazů, a pokud chcete vyhledávat v katalogu, musíte se „prokliknout" na další stránku. Stránky Yahoo mají své pobočky po celém světě, bohužel ta naše právě chybí. Umožňuje vyhledávat v internetových stránkách, obrázcích, adresářích, novinkách a také ve videosouborech, což je funkce poměrně ojedinělá.

ALTAVISTA

Posledním z trojice nejznámějších internetových vyhledávačů je vyhledávač *www.altavista.com*. Tento portál se vydal podobnou cestou jako Google – jeho hlavní stránka je velmi jednoduchá, pouze s okénkem pro vyhledávání a několika odkazy na služby poskytované portálem Yahoo, jako je třeba vyhledávání v amerických „žlutých stránkách" (Yellow Pages). Po zadání klíčových výrazů si můžete vybrat, zda chcete vyhledávat v internetových stránkách, obrázcích, audiosouborech, videosouborech, nebo mezi novinkami.

-mia

KLÍÍÍD!

Jsou lidé, kteří se dokáží na práci soustředit i při zapnutém rádiu či při poslechu hudby. Většina z nás však podobně jako jistý student z druhého dílu „Básníků“ upřednostňuje ticho a klid.

Pro měření hluku jsme použili tento digitální měřič.

BĚŽNÝ HLUK KOLEM NÁS

Tichá pracovna: 31 dB.
Chod notebooku: 33 dB.
Chod ledničky: 36 dB.
Hluk stolního PC: 45 dB.
Kancelář s více PC: 47 dB.
Úhozy do klávesnice: 50 dB.
Sledování televize: 65 dB.

SILNÝ HLUK

Metro: 75 dB.
Vysavač: 80 dB.
Tramvaj: 85 dB.

NEBEZPEČNÝ HLUK

Policejní siréna: 95 dB.
Diskotéka, koncert: 100 – 120 dB.

PRÁH BOLESTI

Pneumatické kladivo: 130 dB.

Ani samotný počítač však není právě tiché zařízení. Jeho hučení v kanceláři ve změti jiných hluků snadno zanikne, ale při práci večer je počítač bohužel slyšet velmi dobře. Hluk počítače je na obtíž také v případě, že ho využíváte pro přehrávání hudby či pro přehrávání filmů. Permanentní hučení počítače způsobují ventilátory, které se starají o chlazení vnitřních komponent počítače. Ty se totiž při své činnosti zahřívají, a aby nedošlo k jejich přehřátí a následnému poškození, je nezbytné je chladit. Chladit je nutné zdroj, procesor, ale také výkonné grafické karty a v některých případech i čipovou sadu na základní desce.

Z hlediska hlučnosti jsou na tom podstatně lépe notebooky. Oproti stolním počítačům jsou navrženy tak, aby byly co nejméně náročné na spotřebu energie. Díky tomu se vnitřní komponenty příliš nezahřívají a pro chlazení celého systému (zejména procesoru) běžně postačí jeden malý ventilátor, který je navíc aktivován pouze až po dosažení určité teploty.

JAK HLUK POČÍTAČE OMEZIT?

Hlučný počítač lze umírnit mnoha způsoby. Na první pohled možná úsměvným, ale poměrně efektivním a levným řešením je počítač zavřít do skříně. Tento způsob odhlučnění zvládne i uživatel po technické stránce málo zručný – stačí akorát koupit příslušné prodlužovací kabely k monitoru, ke klávesnici, k myši a k napájení. Ulehčený úkol budou mít majitelé bezdrátové klávesnice a myši. Podmínkou tohoto řešení je ale přítomnost skříně poblíž pracovního stolu a smířit se musíte také s tím, že počítač např. při výměně CD není hned při ruce.

Pokud nechcete pozici počítače na pracovním stole (nebo pod ním) měnit, dalším

Výkonné grafické karty potřebují pro chlazení také patřičné ventilátory.

Pasivní chladič na grafické kartě.

Robustní chlazení procesoru s možností regulace otáček ventilátoru.

U tohoto PC nemá procesor vlastní ventilátor – o jeho chlazení se stará ventilátor ze zdroje.

finančně úsporným řešením je vylepit vnitřní stěny počítačové skříně tlumicími materiály. Takto byly řešeny první prodávané tiché počítače, domácí kutilové často používali zbytky koberce. U této varianty je třeba dát pozor na to, abyste nezalepili větrací průduchy: pak by totiž uvnitř počítačové skříně došlo ke kumulaci tepla.

Jak se rozhodnou techničtější typy uživatelů? Hlučný ventilátor nahradí novým s tichým chodem. Obecně platí, že čím je průměr ventilátoru větší, tím méně otáček stačí pro chlazení, a ventilátor je tudíž tišší. Na velikost ventilátoru se zaměřte při nákupu nového zdroje, a pokud chcete docílit co nejnižší hlučnosti, doporučujeme koupit tichý zdroj s proměnlivými otáčkami ventilátoru nebo nejlépe bezventilátorový zdroj. Regulovat počet otáček ventilátoru můžete i u některých chladičů pro procesory.

Snížení počtu ventilátorů v počítači dosáhnete např. výměnou grafické karty s aktivním chlazením (s ventilátorem) za grafickou kartu s chlazením pasivním (bez ventilátoru). Toto řešení se však netýká hráčů her, protože moderní hry s trojrozměrným prostředím, propracovaným do detailů, jsou velmi náročné na grafický výkon a výkonné grafické karty s pasivním chlazením bez ventilátorů nevystačí.

Někteří výrobci počítačů u vybraných modelů odstranili ventilátor z procesoru. Pro jeho chlazení se pak používá masivnější pasivní chladič, který je ovíván proudem vzduchu od ventilátoru ze zdroje. Zajímavým, ale také finančně náročnějším řešením je nahradit tradiční ventilátory vodním chlazením.

LIDSKÉ UCHO A ZVUK

Zdravé lidské ucho je schopno vnímat zvuk o hlasitosti od 25 dB cca do 130 až 135 dB. Uvedená horní hranice je tzv. práh bolesti, který je hranicí poškození sluchu. Za hranici škodlivosti hluku se považuje hodnota dlouhodobého vlivu kolem 85 až 88 dB. Teoretická nejvyšší možná hodnota hladiny zvuku je dána velikostí atmosférického tlaku a podle teploty, vlhkosti atd. ji lze definovat přibližnou hodnotou kolem 160 dB.

CO V POČÍTAČI VYDÁVÁ HLUK?

1) Ventilátory. Největší hluk počítače způsobují ventilátory, které mají za úkol chladit vnitřní komponenty počítače: zdroj, procesor a ventilátory jsou i na výkonných grafických kartách a nezřídka slouží i k chlazení čipové sady na základní desce. Pro lepší cirkulaci uvnitř počítačové skříně bývají často použity i přídavné ventilátory.

2) Pevný disk. Při startu počítače, při spouštění programů nebo při ukládání dat je dobře slyšet pevný disk.

3) Optická mechanika. Při načítání dat z disků CD nebo DVD dochází k roztočení těchto médií až do rychlosti nad 10 000 otáček za minutu.

VODNÍ CHLAZENÍ

Vodní chlazení můžete s trochou zručnosti nainstalovat do počítače sami. Na trhu je na výběr několik sad vodního chlazení, umožňujících chladit procesor, procesor a čip grafické karty, a také sady určené pro chlazení procesoru, grafické karty a čipové sady na základní desce.

My jsme si k vyzkoušení zapůjčili sadu CoolerMaster Mini R120, která stojí 3260 Kč a je určena pro chlazení procesoru. Tato sada sestává z části, která se připevní k procesoru, z čerpadla, z tepelného výměníku, z ventilátoru a z otočného regulátoru rychlosti otáček ventilátoru. Nechybějí samozřejmě různé podložky, příchytky a montážní šroubky.

Příchytky se liší podle základní desky, ke které se chlazení připojuje: tato sada je vhodná pro základní desky s procesorovými paticemi Socket 478, LGA 775, Socket A, Socket 754, Socket 939 a Socket 940. To znamená, že toto chlazení je vhodné pro všechny současné procesory – dvě prvně jmenované patice jsou vhodné pro procesory Celeron a Pentium 4, čtyři následující patice se hodí pro procesory Sempron, Athlon XP a Athlon 64.

Nepříjemnou zprávou pro zájemce o toto vodní chlazení je, že pro instalaci bude zapotřebí vyjmout základní desku z počítačové skříně. U testované sady je důvod zřejmý. Část, která se upíná k procesoru, obsahuje i dosti těžké čerpadlo, a proto musí být z druhé strany základní desky připevněna výztuha. Toto řešení má tu výhodu, že uvnitř počítače nezabírá další místo samostatné čerpadlo.

Čerpadlo je s tepelným výměníkem propojeno dvěma hadičkami, ty jsou však krátké, takže tepelný výměník nelze nainstalovat až do čela počítače. Rychlost rotace lopatek ventilátoru lze ovládat otočným regulátorem. Ten se připojí v zadní části počítače.

COOLERMASTER MINI R120 — info

Sada vodního chlazení procesoru

Cena včetně DPH: 3260 Kč.

Poskytl: Levi International, a. s.

Vhodné pro chlazení procesorů: Celeron a Pentium 4, Sempron, Athlon XP a Athlon 64.

Otáčky ventilátoru: 800 až 2800 ot. za minutu.

Výztuha, která se umístí z druhé strany základní desky.

Sada vodního chlazení pro procesor a pro grafickou kartu.

Nainstalované vodní chlazení procesoru.

Jelikož tato sada je určena pro chlazení procesoru, je vhodná pro počítače, které buď nemají grafickou kartu, nebo ji používají, avšak s pasivním chladičem. Hlučnost počítače je při nastavení nejnižších otáček ventilátoru oproti ventilátoru tradičnímu nižší, ale největší hluk, vycházející od ventilátoru zdroje, tato sada samozřejmě neřeší. Počítač s běžným zdrojem, s vodním chlazením procesoru a s grafickou kartou chlazenou ventilátorem vydával hluk od 42 do 46 dB (měřeno u levého a u pravého boku PC a z jeho přední strany). Hluk tohoto počítače bez grafické karty se v závislosti na místě měření pohyboval od 40 do 44 dB. Když jsme u ventilátoru vodního chlazení nastavili maximální otáčky, naměřili jsme hluk od 51 do 59 dB.

TICHÝ POČÍTAČ

Pokud máte o snížení hlučnosti počítače vážný zájem, ale nemáte na to čas nebo si na to netroufáte, je samozřejmě možné zadat tento úkol počítačové firmě, která se odhlučňováním počítačů zabývá. Abychom vyzkoušeli, jakých výsledků jsou takové firmy schopny docílit, pro „hlukový“ test jsme si zapůjčili tichý počítač Suma Silent.

Ten je postaven na základní desce Intel D945PVS, která je osazena 3GHz procesorem Pentium 4 630. O jeho chlazení se stará tichý ventilátor Arctic Cooling Freezer 7. Operační paměť má velikost 1024 MB a na pevný disk Seagate se vejde 160 GB dat. Tento disk je umístěn v chladicím boxu HD Silencer, který výborně tlumí zvukové projevy pevného disku. Ve slotu PCI Express je umístěna grafická karta Leadtek WinFastP6600, založená na grafickém čipu nVidia GeForce 6600. Disponuje 128 MB grafické paměti a je chlazena aktivním ventilátorem. Vynikající volbou pro zájemce o tichý počítač je bezventilátorový zdroj Fortron. Je naprosto tichý a tomu také odpovídá jeho cena – stojí 2600 Kč.

Ve výbavě tohoto PC figurují ještě TV karta Leadtek WinFast DV2000, vypalovací DVD mechanika Pioneer DVR-1100 a čtečka paměťových karet CompactFlash, MMC/SD, SmartMedia a Memory Stick. V ceně 29 900 Kč je zahrnut i operační systém Windows XP Home Edition.

Hlučnost, či spíše nehlučnost této sestavy je výborná: oproti běžným počítačům je cca o 10 dB nižší a z hlediska vydávaného hluku je na úrovni notebooku. Recept na perfektně tichý počítač je tedy zřejmý: bezventilátorový zdroj, základní deska s pasivním chladičem čipové sady, tichý nízkootáčkový ventilátor pro chlazení procesoru, grafická karta nejlépe s pasivním chladičem a utlumený pevný disk. -mse

info

SUMA SILENT

Cena včetně DPH: 29 900 Kč.
Poskytl: Suma, s. r. o.
WWW adresa: www.sumanet.cz
Procesor: Pentium 4 630 (3 GHz).
Operační paměť: 1024 MB.
Pevný disk: Seagate, 160 GB.
Grafická karta: Leadtek WinFast P6600.
TV karta: Leadtek WinFast DV2000.
DVD vypalovačka: Pioneer DVR-110.
Operační systém: Windows XP Home Edition.

NAMĚŘENÉ HLADINY HLUKU

	levý bok PC	pravý bok PC	předek PC
Suma Silent	34 dB	32 dB	33 dB
Neodhlučněné PC	47 dB	46 dB	43 dB
PC s vodním chlazením procesoru a s grafickou kartou – min. otáčky	42 dB	46 dB	45 dB
PC s vodním chlazením procesoru a s grafickou kartou – max. otáčky	51 dB	53 dB	59 dB
PC s vodním chlazením procesoru bez grafické karty – min. otáčky	40 dB	44 dB	42 dB

Pohled dovnitř počítače Suma Silent.

Tichý ventilátor pro chlazení procesoru.

POŘÁDÁME FOTKY Z PRÁZDNIN

Chcete, aby na tomto místě vyšel článek podle vašeho námětu? Jestliže ano, napište nám své náměty e-mailem na adresu redakce@ppk.cz a do předmětu vepište „Článek na přání“ nebo nám zašlete dopis na adresu Počítač pro každého, Vogel Burda Communications, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1 a označte jej stejným heslem. V obou případech nezapomeňte uvést na sebe kontakt.

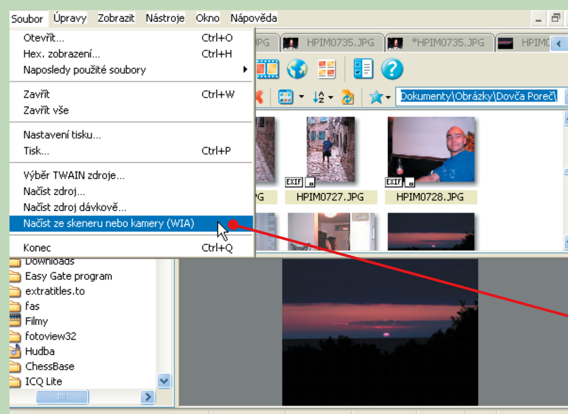
Vrátili jste se z prázdnin s fotoaparátem (nebo paměťovou kartou) plným fotek a nevíte, co s tou kupou provést? Nezoufejte, my vám přinášíme komplexní soubor rad, jak si s těmito fotografiemi poradit, abyste se jimi mohli kochat, případně pochlubit se ostatním.

XNVIEW info
Freeware
www.xnview.com
čeština

Pro všechny operace využijeme jeden šikovný program – jde o program XnView. Je poskytován zdarma a zpracován v českém jazyce a našli jste jej na PPK CD přiloženém k minulému číslu našeho časopisu. Tento program má skutečně velmi široké použití: umožní snímky stáhnout, zařadit, popsat, upravit... Navíc ještě přidá mnoho dalších funkcí, jako je např. vytvoření pěkného fotoalba, změna velikosti snímků nebo tvorba několikastránkové fotografie.

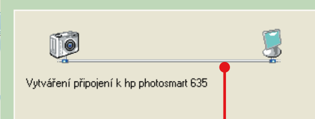
1 NAČTENÍ FOTOGRAFIÍ

Prvním krokem je stažení fotografií na pevný disk počítače. I v tom vám program XnView pomůže. Nejprve fotoaparát prostřednictvím kabelu připojte do USB zástrčky a zapněte jej. Poté z nabídky **Soubor** vyberte položku **Načíst ze skeneru nebo kamery** (obr. 1). Otevře se okénko **Vyhledat složku** (obr. 2) a v něm vyhledejte složku, do které chcete fotografie uložit. V dalším okně jste informováni, že program se snaží vytvořit s vaším fotoaparátem spojení (obr. 3). Po chvilce čekání se v dalším okně zobrazí fotografie, které fotoaparát obsahuje (obr. 4). Nahoře v okně najdete několik tlačítek, díky kterým můžete zobrazit buď miniatury obrázků, nebo i podrobnosti souborů. Kliknutím na další tlačítko **Vybrat vše** určíte, že chcete stáhnout z fotoaparátu všechny obrázky. Kliknutím na tlačítko **Odstranit** snímky z fotoaparátu odstraníte. Označte ty fotografie, které chcete stáhnout, a klikněte na tlačítko **Načíst snímky**. Obrázky se začnou stahovat do určené složky.

Obr. 1

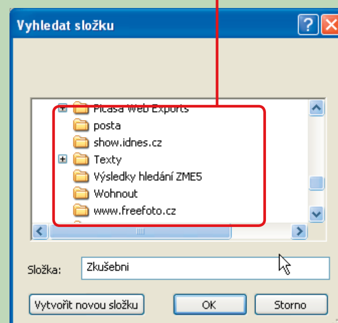
Z nabídky **Soubor** vyberte příkaz **Načíst ze skeneru nebo kamery**.

Obr. 3

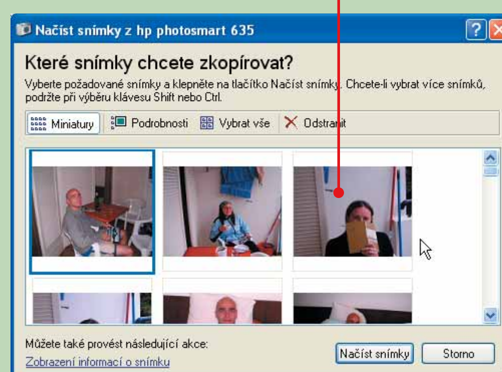
Program navazuje spojení.

Zvolte složku, do které budou obrázky načteny.

Obr. 2

Zvolte fotografie, které se mají stáhnout.

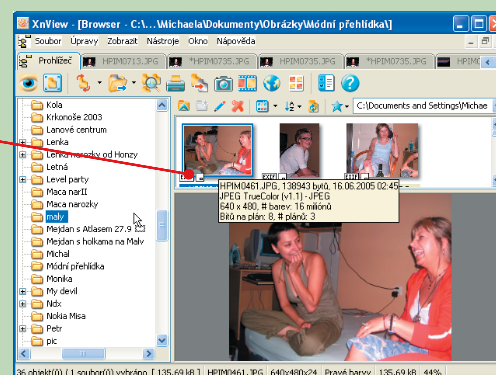

Obr. 4

2 ORGANIZACE FOTOGRAFIÍ

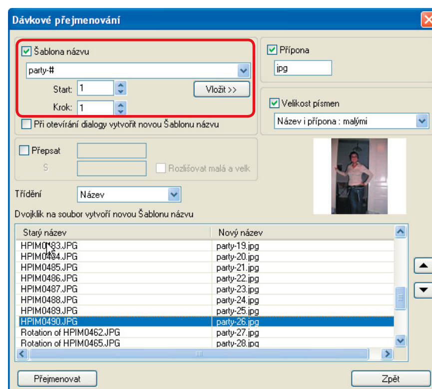
Poté, co jste fotografie stáhli, můžete si v nich za pomoci programu XnView udělat pořádek. Pro tento účel se hodí režim **Prohlížeč** – je zde zobrazena adresářová struktura na vašem počítači, dále výpis aktuálního adresáře a náhled jednoho obrázku. Pokud chcete některý obrázek zkopírovat z jedné složky do druhé, stačí na něj ve výpisu složky kliknout a přetáhnout jej do vybrané složky (obr. 5). Chcete-li složku nebo obrázek přejmenovat, klikněte na tlačítko se symbolem tužky. Chcete-li přejmenovat všechny obrázky ve složce, třeba tak, aby se název shodoval s datem pořízení či s nějakým místem, pak je lepší využít funkci, která to učiní najednou. Označte ve

Na obrázek klikněte a se současně stisknutým levým tlačítkem myši jej přetáhněte do vybrané složky.

Obr. 5

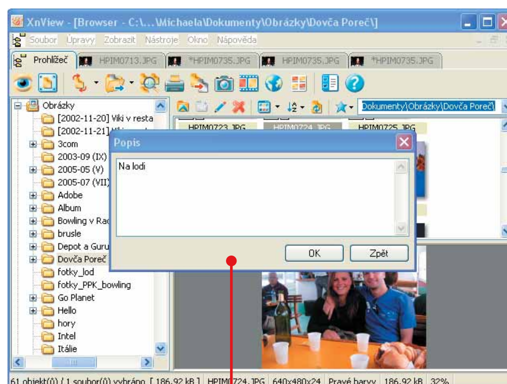
složce ty obrázky, které chcete přejmenovat, a z nabídky **Nástroje** vyberte položku **Dávkové přejmenování** (obr. 6). Ve stejnojmenném okně zaškrtněte položku Šablona názvu, místo slova „name" vepište základ pro pojmenování a ponechte znaménko # (to zastupuje pořadové číslo snímku). Dole v tabulce si pak můžete přečíst starý a budoucí název snímků; pokud na některý ze snímků kliknete, zobrazí se i náhled obrázku. Nakonec klikněte na tlačítko **Přejmenovat**.

Obr. 6. Vytvořte šablonu pro hromadné přejmenování souborů.

3 POPIS FOTOGRAFIÍ

Vaše fotografie z dovolené je nejlepší popsat tehdy, když si většinu zážitků ještě pamatujete. Za pomoci programu XnView to jde velmi jednoduše. Zobrazte složku s obrázky, které chcete popsat, vybraný snímek označte a stiskněte klávesovou zkratku **Ctrl+D**. Tím se otevře okénko **Popis**, do kterého můžete vložit krátký popisek k obrázku (obr. 7). Popisek se zobrazí u tzv. metadat (nebo také EXIF dat), což jsou data, která obsahují např. informace o použitém fotoaparátu a datu pořízení fotografie a která můžete zobrazit v každém grafickém programu. V programu XnView je můžete zobrazit např. tak, že v režimu **Prohlížeč** zobrazíte výpis složky a nad obrázkem přejedete kurzorem. Všechna dostupná metadata můžete zobrazit také tak, že z nabídky **Úpravy**

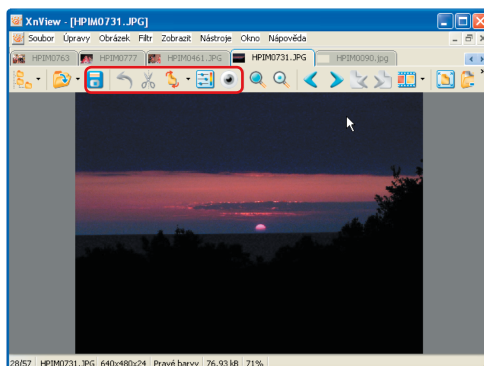

Obr. 7 Stiskněte klávesovou zkratku **CTRL+D** a do okénka vepište krátký popisek.

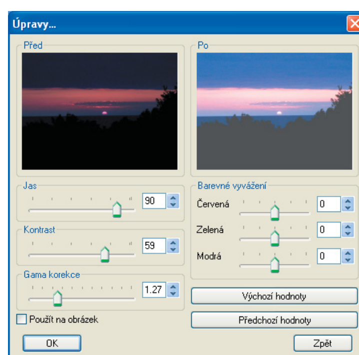
vyberete položku **Vlastnosti**. Tím se zobrazí okno **Vlastnosti** se třemi kartami. Na kartě **Informace** o obrázku můžete přidat komentář k pořízení fotografie.

4 ÚPRAVA FOTOGRAFIÍ

Snímky, které jste stáhli, je většinou třeba doupravit, abyste je mohli předvést přátelům. Nejčastěji je třeba fotografie otočit nebo přidat jas či kontrast, případně doladit barvy a odstranit jev červených očí, zapříčiněný bleskem. Na obrázek, který chcete upravovat, dvakrát klikněte – zobrazí se pouze tento snímek a jsou dostupné nabídky pro jeho úpravu (obr. 8). Pokud chcete upravit světelnost, klikněte na tlačítko se symbolem posuvníků a barevné palety. Tím se otevře okno **Úpravy** s posuvníky pro nastavení jasu, kontrastu a barevného vyvážení (obr. 9). V okně můžete vidět náhled snímku před změnami a po nich. Jestliže chcete odstranit jev červených očí, nejprve opatrně vyberte oblast, ze které jej chcete odstranit, a potom klikněte na tlačítko se symbolem oka. Další velmi zajímavé možnosti úpravy fotografií najdete pod hlavní nabídkou obrázku. Můžete zde upravit barevnost, případně převést snímek do černobílé podoby, do tzv. sépiové (odstín fi-

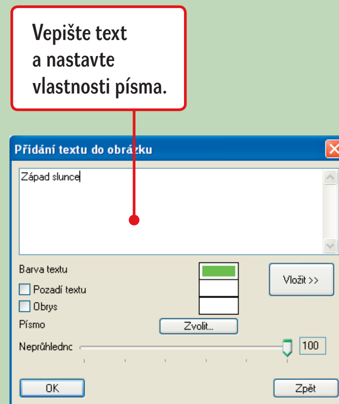

Obr. 8. Dostupné nabídky pro úpravu obrázku.

Obr. 9. Nastavení jasu, kontrastu a barevnosti.

alové), nebo jej otočit či převrátit. Do obrázku lze také přidat text. Vyberte příkaz **Vložit text**. Otevře okno **Přidání textu do obrázku** (obr. 10), do kterého můžete vepsat příslušný text a ve kterém můžete upravit velikost písma, barvu apod. Kliknete-li na tlačítko **Přidat**, můžete si vybrat další náležitosti, které může text automaticky obsahovat, jako je např. datum pořízení apod. Kliknete-li na tlačítko **OK**, vrátíte se do obrázku a kliknutím můžete text vložit na požadované místo. Můžete též uplatnit nejrůznější filtry. Z nabídky **Filtr** vyberte položku **Efekty**. Otevře se stejnojmenné okno s rozsáhlou nabídkou nejrůznějších efektů a v náhledových okénkách se můžete podívat, jak by jejich použití dopadlo (obr. 11).

Obr. 10

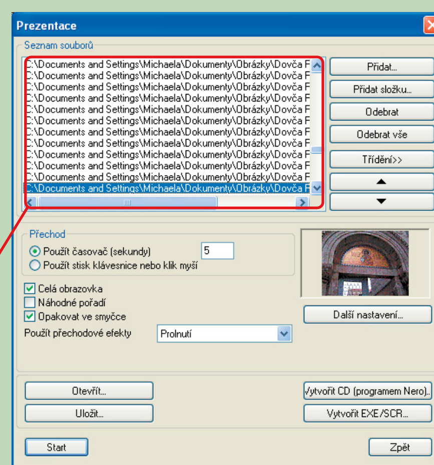
Obr. 11

Dostupné efekty.

5 VYTVOŘENÍ PREZENTACE

Poté, co jste fotografie zpracovali, můžete se jimi pochlubit ostatním. To lze udělat různými způsoby, např. fotografie promítat jako prezentaci. Z nabídky **Nástroje** vyberte položku **Prezentace**. Otevře se stejnojmenné okno. Nejprve v něm klikněte na tlačítko **Přidat** a vyhledejte obrázky, které se budou v prezentaci zobrazovat (obr. 12). Dále pak určete, jak dlouho se mají jednotlivé snímky zobrazovat, a zvolte přechodové efekty. Nakonec můžete zvolit, zda má být prezentace uložena ve formátu EXE (samospustitelný soubor), či ve formátu jiném, případně zda má být vypálena na cédéčko. Kliknutím na tlačítko **Start** spustíte promítání obrázků bez uložení prezentace.

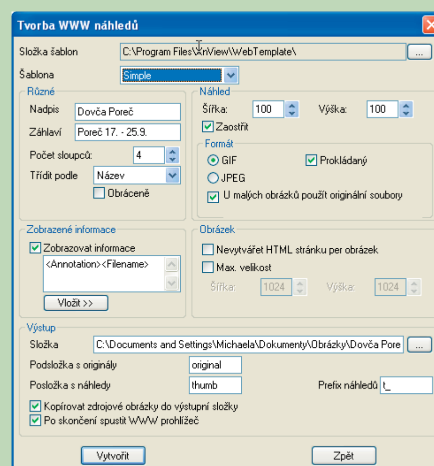
Vyberte obrázky, které mají být součástí prezentace, a nastavte další vlastnosti zobrazení.

Obr. 12

6 TVORBA FOTOALBA

Své fotografie tak můžete vystavit na internetu ve formě pěkného fotoalba. S jeho tvorbou si nemusíte lámat hlavu – program XnView udělá skoro vše za vás a na vás zbude pouze nastavit několik maličkostí. Nejprve označte ve složce ty fotografie, ze kterých chcete fotoalbum vytvořit. Potom z nabídky **Nástroje** vyberte položku **WWW stránka**. Otevře se okno **Tvroba WWW náhledů**. V něm nejprve zvolte šablonu, která má být pro fotoalbum použita (obr. 13). Pro začátek můžete zkusit jednoduchou šablonu **Simple**. Ve fotoalbu je vždy jedna stránka se seznamem obrázků v náhledové velikosti a po kliknutí na vybraný snímek se obrázek otevře ve skutečné velikosti. Program za vás tento seznam i miniatury vytvoří sám. V okně **Tvorba WWW náhledů** dále určete nadpis a záhlaví seznamu a také počet sloupců, do kterých budou náhledy zařazeny. Zvolte velikost náhledů a formát obrázků. V položce **Zobrazené informace** můžete kliknout na tlačítko **Vložit** a vybrat si další informace, které mají být ke snímku vloženy. V poslední položce **Výstup** klikněte na tlačítko se třemi tečkami a určete složku, do které bude fotoalbum se všemi dalšími soubory uloženo. Určete také název podsložky s originály obrázků a s jejich náhledy.

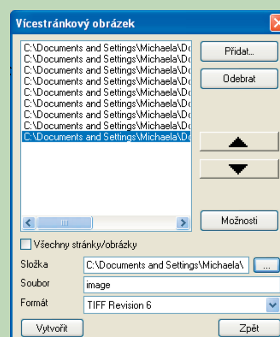

Obr. 13. Zvolte šablonu pro fotoalbum a nastavte další náležitosti.

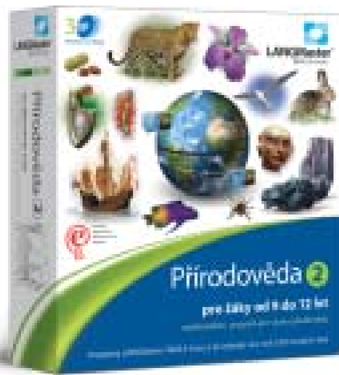
7 NĚKOLIKASTRÁNKOVÁ FOTOGRAFIE

Program XnView také umožňuje spojit všechny obrázky do jednoho souboru a vytvořit tak několikastránkovou fotografii. Z nabídky **Nástroje** vyberte položku **Vícestránkový obrázek**. Tím se otevře stejnojmenné okno. Klikněte v něm na tlačítko **Přidat**. Vyhledejte obrázky, které chcete do souboru zařadit. Poté klikněte na tlačítko se třemi tečkami a vyberte složku, do které se má snímek uložit. Do řádku **Soubor** vepište jméno souboru a v rozbalovacím seznamu **Formát** zvolte jeden z nabízených formátů. Nakonec klikněte na tlačítko **Vytvořit**.

-mia

Obr. 14. Zvolte obrázky, které chcete do souboru zařadit, určete složku, soubor pojmenujte a vyberte jeho formát.

TAJEMSTVÍ PŘÍRODY

Patnáct výherců obdrží výukový program Přírodověda 2 (9 – 12 let) z edice LANGMaster Škola hrou. Přírodověda vám přináší (dokončení v tajence).

Společnost LANGMaster je výrobcem osvědčených výukových programů na CD-ROM, které získaly řadu tuzemských a mezinárodních ocenění. V aktuální nabídce jsou programy pro výuku cizích jazyků a školních předmětů a kurzy specializované. Veškeré informace najdete na *www.langmaster.cz*. Jazykové kurzy si zdarma vyzkoušejte na *www.online.langmaster.cz*.

Více informací a objednávky produktů:
LANGMaster International, s. r. o.
Branická 107
147 00 Praha 4
tel.: +420 244 460 807 nebo +420 736 623 459 (mobil)
fax: +420 244 463 411
e-mail: *info@langmaster.cz*
www.langmaster.cz
www.branavedeni.cz

soutěž

DNEŠNÍ OTÁZKA:
Kterým pojmem se nazývá strach z pavouků?
a) klaustrofobie, b) arachnofobie,
c) langfobie, d) taranfobie.

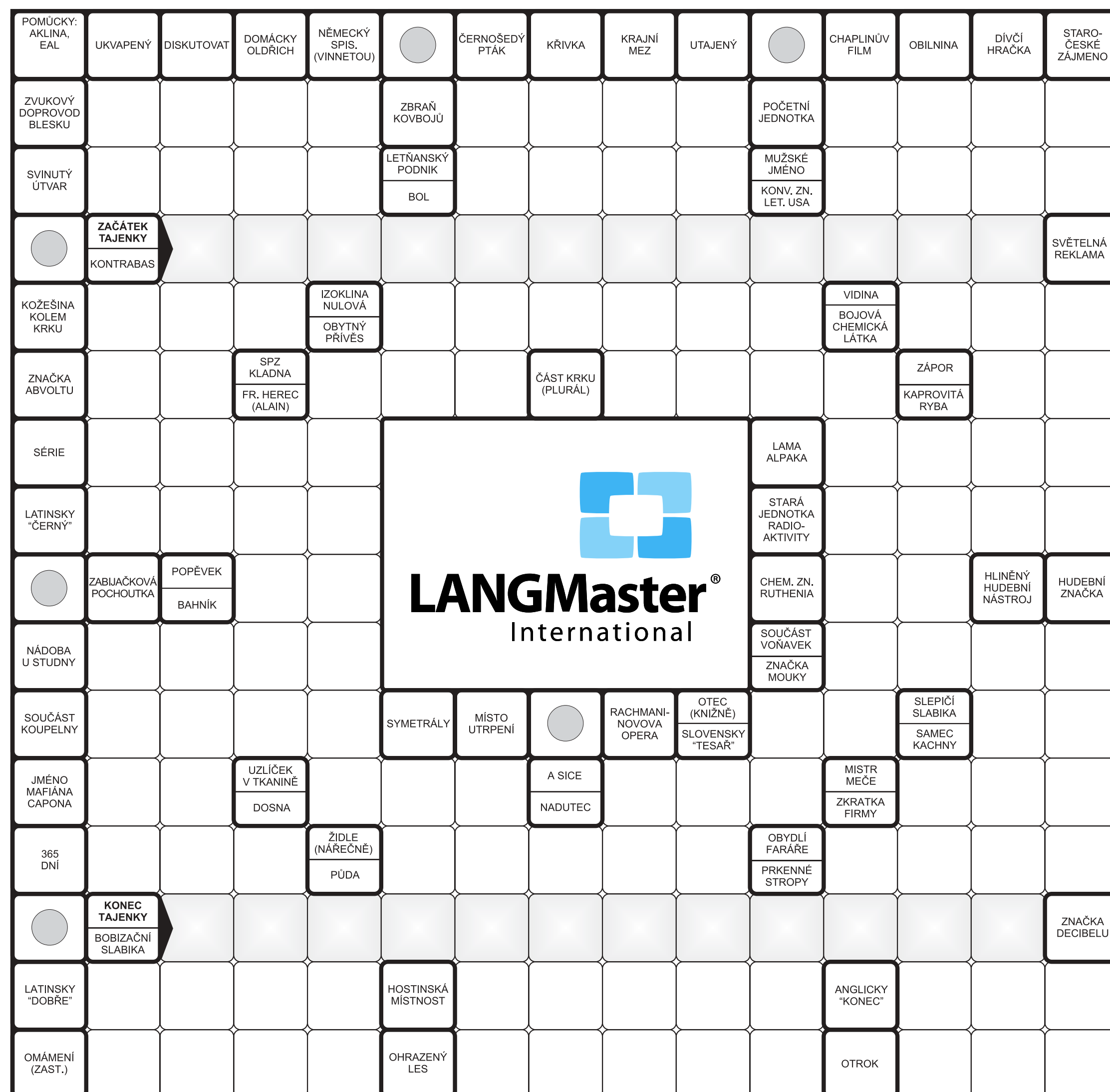
Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 31. října 2005** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **Langmaster** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka20@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 23/2005**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru:

Vogel PK20*Text tajenky*odpoved na otazku*Jmeno Prijmeni Ulice Cislo Mesto PSC

Slovo Vogel oddělte od příznaku PK20 mezerou. Příznak PK20, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH.
SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o.
Infolinka: +420 284 820 470.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 17/2005** zní: Průvodce, který vás provede CD-ROM titulem „Hejbejte se, kosti moje", se jmenuje Kosťa Kostiznal (odpověď b).

Tajenka křížovky z **PPK č. 17** zní: Zábavná výuka, to jsou tituly od BSP Multimedia.

Encyklopedii Hejbejte se, kosti moje od společnosti BSP Multimedia dostanou tito výherci:

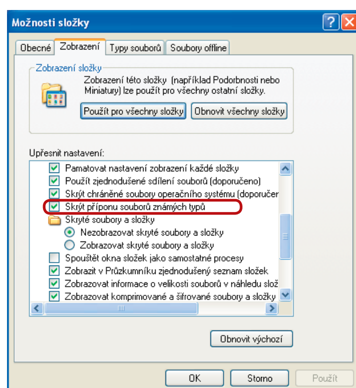
P. Prachař z Bojkovic, M. Ontlová z Ústí nad Orlicí, P. Michutová ze Vsetína, J. Kladivová z Pardubic, Z. Musil z Varnsdorfu, R. Navrátil z Karviné, J. Zeman z Jindřichova Hradce, M. Unzeitig ze Šternberka, F. Mrázek z Chomutova, J. Hajda z Opavy, M. Hobza z Blížkovic, J. Adamec ze Žamberka, G. Furová z Orlové, R. Tomášek z Brna, L. Maxa z Uherského Brodu, M. Vívra z Hradce Králové, Z. Bártová z Poniklé, K. Klecka z Loučky, J. Šperka z Chodova a M. Huska z Českých Budějovic.
Blahopřejeme!

NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

Když spustím prezentaci v PowerPointu, otevře se přes celou obrazovku a už nemohu měnit jednotlivé obrázky.

Prezentace určené ke spuštění (ty jsou většinou distribuovány) můžete editovat tak, že spustíte program pro úpravu prezentací (PowerPoint) a pomocí nabídky **Soubor/Otevřít** příslušnou prezentaci načtete. Druhou možností je změnit příponu této prezentace z „.pps" na „.ppt". (Pokud systém nezobrazuje přípony souborů, můžete tak učinit pomocí nějakého správce souborů, např. pomocí správce Servant Salamander nebo Total Commander, nebo je nechat zobrazovat v průzkumníkovi Windows pomocí příkazu **Nástroje / Možnosti složky / Zobrazení** a zrušením zatržení u volby **Skrýt přípony souborů známých typů.**) Prezentace s příponou „.ppt" se automaticky otevírá k editaci...

Aleš Havlas

Jak dostanu do vloženého obrázku (např. ve Wordu) nebo prezentace další obrázek, tak aby byl jeden obrázek v druhém? Když se o to pokouším, vložený obrázek se posouvá do strany a nemohu vložit další.

Funkcí „vložení obrázku do obrázku" Word ani PowerPoint nedisponují. Řešení však není vůbec komplikované. Můžete použít jakýkoli program pro práci s grafikou (IrfanView, Gimp, či dokonce jen program Malování). Otevřete oba obrázky ve zvláštním okně, poté u toho, který chcete vložit, použijte volbu **Úpravy/Kopírovat** (Ctrl+C) a přepněte do okna s druhým obrázkem; zde zvolte příkaz **Úprav/Vložit** (Ctrl+V). Takto vytvořený obrázek uložte a potom jej vložte do Wordu či do Powerpointu. Pokud použijete nějaký pokročilý editor (např. Gimp), lze vkládaný obrázek i ořezat a vytvářet tak zajímavé fotomontáže. Nutno ale podotknout, že osvojení tohoto postupu vyžaduje dosti času.

Aleš Havlas

inzerce

Prosím o radu, jak vkládat do Wordu zlomky. Když podle návodu kliknu na VLOŽIT / OBJEKT / VYTVOŘIT NOVÝ, v poli TYP OBJEKTU nemám volbu Microsoft Equation 3.0, kterou bych měl potvrdit. Je tento postup správný a jak výše uvedený program nainstalovat? Používám Office 2003 ve Windows 2000 Professional.

Váš postup je správný. Problém může být v tom, že nástroj Editor rovnic (v anglické verzi se jmenuje Microsoft Equation) je volitelný a že jej pravděpodobně nemáte nainstalován. Máte-li po ruce instalační sadu (CD) MS Office, můžete tento nástroj nainstalovat dodatečně. Postupujte takto: V okně **Ovládací panely** (z nabídky **Start**) spusťte položku **Přidat nebo odebrat programy (Add/Remove Programs)**. Otevře se stejnojmenné okno. V jeho levé části klikněte na první položku **Změnit nebo odebrat programy** a v seznamu aktuálně nainstalovaných aplikací označte položku **Microsoft Office**. Klikněte na tlačítko **Změnit**, umístěné u této položky. Spustí se průvodce instalací, který vám umožní přidat nebo odebrat jednotlivé součásti a nástroje sady MS Office. Mezi „nástroji sady Office" najděte položku **Editor rovnic** a z nabídky u této položky vyberte možnost „spouštět z tohoto počítače". Požadovaný nástroj se začne instalovat (v průběhu instalace bývá uživatel vyzván k vložení instalačního cédéčka) a od této chvíle by se měla položka „Editor rovnic/Microsoft Equation" v seznamu **Typ objektu** objevovat.

-ihe

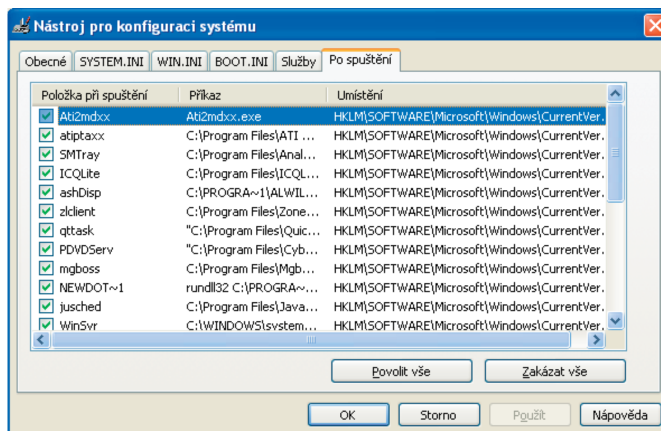
Při každém startu počítače se načítá spousta programů, které nepoužívám. Jejich načítání navíc trvá dost dlouho. Jak tomu zabránit?

Mnoho programů se při instalaci ptá, zda mají být spouštěny automaticky při startu systému, ty „méně slušné" ani to ne. Vpravo dole v oznamovací oblasti hlavního panelu (angl. system tray) (obr. 1) jsou zobrazeny ikony těch modulů, které se takto načítají. Často se jedná jen o programy monitorovací, např. o programy pro spuštění přehrávače. Pro vyřazení těchto programů vyberte z nabídky **Start** volbu **Spustit...** Objeví se dialogové okno: napište do něj **msconfig** a svoji volbu potvrďte tlačítkem **OK**. Objeví se okno **Nástroj pro konfiguraci systému** (obr. 2). Na záložce **Po spuštění** můžete nepotřebné programy, načítané po startu systému, odznačit kliknutím do čtverečku nalevo – svoji volbu pak potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**. Při příštím startu systému pak buďte připraveni na dialogové okno oznamující, že byly provedeny změny v jeho nastavení, a bez obav toto okno odklikněte.

-imh

Obr. 1. Oznamovací oblast hlavního panelu – tzv. system tray.

Obr. 2. V okně **Nástroj pro konfiguraci systému** dávejte pozor, abyste kromě nepoužívaných programů nevyřadili ze startovacího procesu i důležité programy či systémové součásti.

inzerce

VÝHODNĚJŠÍ PŘEDPLATNÉ

39,80 Kč za výtisk

- K ročnímu předplatnému dárky zdarma.
- Výrazná sleva oproti kupování jednotlivých čísel – ušetříte 380 Kč.
- 15% sleva na předplatné pro držitele studentské karty ISIC nebo ITIC.
- Velká sleva předplatného pro školy: škola ušetří 487 Kč za rok!
- Každé číslo dostanete do své schránky. Poštovné hradí vydavatel.

JAK OBJEDNAT PŘEDPLATNÉ (PLATÍ V ČR):

- vyplněním objednávky na WWW stránkách časopisu (*www.ppk.cz*);
- e-mailem na adrese *abonence@ppk.cz*;
- faxem na čísle +420 225 018 900;
- odesláním objednacího lístku z časopisu na adresu vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1;
- vlastní písemnou objednávkou zaslanou na výše uvedenou adresu s uvedením přesného typu předplatného.

Po odeslání objednávky prosím vyčkejte na zaslání faktury se složenkou.

ZAPLATIT MŮŽETE PROSTŘEDNICTVÍM:

- námi zaslané složenky na poště;
- převodem z účtu (nutno dodržet variabilní symbol a číslo účtu, uvedené na faktuře).

MOŽNOSTI DORUČENÍ PŘEDPLATNÉHO:

- poštou jako obyčejná zásilka;
- osobně na adrese: Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, vrátnice „B“, Praha 1 (pracovní doba: po – pá 10.30 –13.00 a 14.00 – 18.00 hod.).

Reklamace předplatného lze uplatnit na tel. čísle (v pracovní dny 8 – 16 hodin): +420 225 018 942, e-mailem (abonence@ppk.cz) nebo faxem (+420 225 018 900).

ZPŮSOB OBJEDNÁNÍ STARŠÍCH ČÍSEL

E-mailem na adrese *dobirky@ppk.cz*, tel.: +420 225 018 948, poštou na adrese: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

Sedm vydání za rok zdarma!

počítač pro každého

PŘEDPLAŤTE SI

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu:
V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., distribuce, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., odd. inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3

Firma
Jméno a příjmení
Ulice, číslo
PSČ Obec
IČO DIČ
Číslo účtu
Telefon/fax
E-mail

☐ Souhlasím se zasíláním obchodních nabídek a dalších informací vydavatelství Vogel Burda Communications na mou adresu.

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

☐ Poštovní poukázkou „A-V“, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.
☐ Proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad.
Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence@ppk.cz.
Zálohové faktury nám nevracejte!

Datum Podpis

Objednávám předplatné POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **995 Kč/1600 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **995 Kč/1600 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM a MP3 přehrávač Creative** (25 sešitů, 25 CD-ROM, **Creative MuVo 512 MB, film na DVD a pouzdro na 24 CD**) za **2994 Kč**
☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč/1450 Sk**
☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **480 Kč/768 Sk**

Objednávám od čísla Počet kusů každého čísla
(Objednávat lze od čísla 22/05 nebo pozdějších.)

20/05
Kupon je platný pouze do 24. 10. 2005

☐ Osobní odběr v knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19 – recepce B, Praha 1
☐ 15% sleva pro držitele studentské karty ISIC (s objednávkou předplatného pošlete i kopii karty)

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

MAGNET-PRESS Slovakia:
Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu H. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu. Ak chcete platiť prevodom z účtu, zašlite na adresu distribútora písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry.
Objednávky a zloženky typu H zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931-33, e-mail: predplatne@press.sk

Mediaprint-Kapa Pressegrosso:
Na adresu distribútora zašlite písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky zasielajte na adresu:
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 (2) 444 588 16, 444 588 21, 444 427 73
fax: +421 (2) 444 588 19, e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Objednávka od Mediaprint-Kapa Pressegrosso prostredníctvom SMS:
Pošlite správu s textom OBJ na číslo 0907 680 680 a vyplňte obratom zaslaný objednávkový formulár. Vaše údaje potom zadajte medzi čiarky a odošlite späť na 0907 680 680. Cena SMS podľa bežného tarifu Vášho operátora.
Kódy predplatného:
PPK+CD+ŠANON ročné: 1600 Sk, kód 31781
PPK+CD+OBAL ročné: 1600 Sk, kód 34671
PPK+CD polročné: 768 Sk, kód 35272
PPK+CD ŠTUDENT ročné: 1450 Sk, kód 34661
PPK+CD ŠTUDENT polročné: 696 Sk, kód 34662

PŘÍŠTÍ ČÍSLO VYJDE 25. ŘÍJNA 2005

PPK CD 21/2005

Na tomto cédéčku na vás čeká zajímavý bonus, a to plná verze hry **Kaan – barbarské ostří**. Jde o výbornou 3D akční hru, zpracovanou kompletně v češtině. Dále se můžete těšit např. na sbírku programů pro zálohování hudebních cédéček a na programy pro snadnou editaci tzv. ID3 štítků.

JAK ZÁLOHOVAT HUDBU

Hudební cédéčka jsou stejně jako filmová dévédéčka stále poměrně drahou záležitostí. Vytvářet záložní kopie originálů se tedy určitě vyplatí. Jaké jsou možnosti a způsoby zálohování? Co všechno je pro zálohování hudebních cédéček potřeba? A je to vůbec legální? Nejen na tyto otázky naleznete odpověď v příštím čísle PPK.

DVD VYPALOVAČKY

Jestliže ve svém počítači ještě nemáte vypalovací DVD mechaniku, nabízí se nyní díky jejich nízkým cenám výborná příležitost takovou vypalovačku si pořídit. Ceny těchto mechanik klesly pod 1500 Kč a po instalaci DVD jednotky rozšíříte možnosti svého PC o vypalování filmů. DVD mechaniky se výborně uplatní i při zálohování důležitých dat: na dvouvrstvá DVD média se vejde až 8,5 GB.

KANCELÁŘ V POČÍTAČI

Počítače (zejména ty domácí) jsou stále více využívány pro zábavu – pro hraní her, přehrávání a zálohování hudby a filmů, pro zpracování fotografií. Trochu se zapomíná na jejich původní určení, jímž jsou kancelářské práce (práce s textovými dokumenty, evidence dat a výpočty v tabulkách). Příště vám přineseme přehled kancelářských programů, které vám mohou ušetřit spoustu času nejen v zaměstnání, ale i doma.

čtrnáctideník
počítač pro každého
Toto číslo vyšlo 11. 10. 2005.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič

Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Jiří Palyza

Šéfredaktor: Ivan Heisler

Redakce (redakce@ppk.cz): Norbert Gulevič, Marek Janouš, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Michal Slovák, Richard Straberger, Miroslav Ziegler

Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková

Foto: Martin Trysčuk

Externí spolupracovníci: Marie Franců, Aleš Havlas, Petr Kratochvíl, Jiří Lapáček, Adam Nosek, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler, Jana Ziková

Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.

Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900,
abonence@ppk.cz

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5,
tel.: +421 267 201 931,
fax: +421 267 201 910
e-mail: predplatne@press.sk,
http://www.press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762
fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o.
Thámova 221/7
186 00 Praha 8
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Počítač pro každého.

Sídlíme na adrese Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, recepce A, 5. patro.